

Herriot'as stoja už priverstiną arbitraciją

Rusai įtaria valstybes del samokslu Kinuose

Keliavė aplink pasaulį lakunai parskrido Amerikon

Herriotas už priverstiną arbitraciją

Reikalauja, kad ir mažiausios valstybės taika ir saugumas būtų apdrausti.

ZENEVA, Šveicarija, rugs. 5. — Tautų Sąjungos susirinkime šiandien kalbėjo Prancijos premjeras Herriot'as. Savo kalboje jis pareiškė, kad Prancija trokštanti, idant kiekvienos, dagi pačios mažiausios valstybės taika ir saugumas būtų apdrausti. Jis sveikino Sąjungos darbą taikos reikalu ir gaudeno, kad tasai darbas nebūtų paliautas.

Aštuoniolika valstybių, sakė Herriot'as, priėmė Tautų Sąjungos pateiktą tarpusavio paramos sutarties projektą. Prancija, kaip ir Didžioji Britanija, pritaria priverstinai arbitracijai, laikydamosi publico et valstybę, kuri atsisakytų arbitrui. Prancija norinti arbitraciją pastatyti pačiame tarptautinių teisių sistemos centre. Tačiau vienos arbitracijos dar nepakanka. Arbitracija, saugumas ir nusiginklavimas bendrai tarp savęs riksai. Arbitracija neturi patapti spąstais lojalioms valstybėms. Didi valstybė visados sugebėtų apsiginti, bet mažosios valstybės to padaryti negali.

Visa Jėga, sakė Herriot'as, negali būti palikta žiauriose rankose, kad jos neteisę darytų. Jėga ir teisingumas turi būti sujungta — ir tai kiliausias Tautų Sąjungos uždavinys. Atsiminkite Belgiją! Krikščioniškos taikos ir brolytės tarybos nepakako. Be tarptautinio solidarumo negali būti tarptautinės bendrės ne pasaulio taikos.

Nusiginklavimo konferencija, sakė Herriot'as, kuri išsklė naują organizaciją prieš Tautų Sąjungą, nepriimtina.

Kai del Vokietijos, Prancija neturi nė piktumo nė neapykantos jai. Prancija trokšta santikos, tik Vokietija turi respektuoti sutartis ir pildyti savo tarptautines priedermes.

Premjerų MacDonald'o ir Herrioto konferencija

ZENEVA, rugs. 5. — Premjeras Herriot'as kartu su ministru pirmininku MacDonald'o dalyvaus pietuose suruoštuose akredituotose prie Tautų Sąjungos tarptautinės žurnalistų asociacijos. Pokyly kalbės abudu premjeru.

Vėliau abudu premjeru turės konferenciją tikslu suderinti savo pažiūras taip, kad abiejų pusių delegacijos galėtų sutartinai testu toliau darbą po to, kai premjerai išvažiuos namo.

RACINE, Wis., rugs. 5. — Deputy šerifas Clarence Hill šiandien užsimušė, jo motoriklini susimušus su automobilu.

Rusai mato valstybių samokslą Kinuose

Amerika, Anglija, Prancija ir Japonija norinės pasidalinti Kinų kraštais.

MASKVA, rugs. 5. — Sovietų Rusija labai rimtai žiūri į dalykus Kinuose, ir negalės pasilikti indiferentingą, — sako sovietų užsienio ministerijos narys ir spaudos departamento viršininkas Rotšteinas savo oficialiame pareiškime užsienio laikraščių korespondentams. „Mes,“ sako Rotšteinas, — turime pilno pamato įtarti, kad laike Jungtinių Valstijų sekretoriaus Hughes'o lankymosi Londone didžiulės valstybės yra padariusios kai kurių susitarimų del Kinijos. Ta akcija buvo jau senai planuojama, tik ligi neįvyko Rusų kariuomenės susitarimas, Amerika vis abejojo.

„Mes manome, kad dabar Jungtinės Valstijos atsisakė nuo savo atdarų durų politikos ir nusitarė kartu su kitom valstybėm pasidalinti Kinų kraštus. Atrodo, kad Anglija gaus pietus, Prancija Tunnano provinciją, o Japonija Mandžuriją.

„Ar šiaip ar taip valstybės būtų susitarusios, sovietų Rusija netylės, kadangi ją, kaip Kinų kaimyną, toks valstybių samokslas gyvai paliečia“.

„Juokai,“ sako Hughes

WASHINGTONAS, rugs. 5. — Valstybės sekretorius Hughes, praneštas apie Rotšteino pareiškimą užsienio korespondentams del Jungtinių Valstijų politikos Kinuose, pasakė: „Tai ne tik netiesa, bet juokai“.

Pasaulį apkeliavę Amerikos lakunai jau namie

Bostonas ruošia grįžusiems aviatoriams iškilmingą priėmimą.

PICTOU, Nova Scotia, rugs. 5. — Jungtinių Valstijų armijos lakunai, padarę aeroplanais kelionę aplink pasaulį ir parskridę jau Amerikos kontinentą, ši rytą 10:35 val. išskrido iš Pictou į Bostoną, viso 520 mylių kelionės.

Armijos aeroplanai išlekė pasitikti.

BOSTON, ARIPORT, rugs. 5. — Jungtinių Valstijų armijos aviacijos viršininkas maj. gen. Mason M. Patrick, lydimas aeroplanų grupės, 3:12 val. po pietų išskrido iš čia šiaurės linkui pasitikti aplėkusių visą pasaulį Amerikos lakunus.

Kartu lakunams pasitikti išplaukė laivų karo sekretoriaus asistentas Davis. Parskridusiems aviatoriams Bostone ruošama iškilmingas priėmimas ir priėmimas.

Italai pešasi del Locatelli'o

NEW YORKAS, rugs. 5. — Italų aviatorius Locatelli, kurs bandė apskristi pasaulį, bet kurio mašina žlugo ties Greenlandija, atvykęs traukiniu į New-Yorką šiandien Grand Central stoty buvo pasitiktas 5,000 italų minios, pasidalinusios į du priešingus abazus. Vieni sveikindami aviatorių rėkė: „Vagho, Locatelli!“ kiti vėl šaukė: „Salin Locatelli ir fašistus!“ Minioji kilo peštinės, taip kad policija turėjo įsimašyti.

Locatelli buvo policijos palydėtas į viesbutį.

Pilietinis karas Kinuose

Mušiai apie Šanghajų tęsiasi. Užsienio laivynai pasiruošę išsodinti savo kareivius koncesijoms ginti.

ŠANGHAJUS, Kinai, rugs. 5. — Kinų tarpusavio kova, vedama besiešančių militarių gubernatorių del užvaldymo Šanghajaus, šiandien visą dieną tęsėsi trijuose sektoriuose.

Pranešama, kad kovos zonoje atvyksta karo aeroplanų, taipjau kad palei Jangtce upę koncentruojama Kinų karo laivai.

Vyriausias mušis eina fronte tarp Klatingsien ir Liubo, apie trisdešimt mylių į šiaurvakarius nuo Šanghajaus. Abi pusės vartoja artileriją.

Laukiamas vakar antras Kiangsu jėgų puolimas neįvyko ir Čekiangio kariuomenė tebesilaiko savo pozicijose.

Kinų vyriausybė šiandien uždarė Šanghajaus-Vusungo liniją, tuo norėdama apsaugoti nuo galimo puolimo tvirtovę sausžemių atsitikime, jei Kiangsu armija prasimušties Liubo, apie penkiolika mylių į šiaurvakarius nuo Vusungo.

Užgina Čango ultimatumą

Pekinas užgina Japonų žinių agentūros vakar praneštą žinią, kad Mandžurijos valdytojas Čang Tso-linas prisijungė valdžiai ultimatumą reikalaujamas, kad ji paliautų puolus generolą Lu ir kad priešingame atveju jis patsai įsimašysis. Viršininkas Kinų agentūros, kuri irgi tą žinią paleidė, tapo areštuotas.

Pekinas nesimašysias

PEKINAS, rugs. 5. — Pekino valdžia nutarė nesikišti į siaučiantį apie Šanghajų pilietinį karą, kilusį tarp Čekiangio ir Kiangsu provincijų valdytojų. Pekinas žiūrės tik, kad išlaikytų ramumą ir tvarką savo krašte.

Užsienio laivynas prisiruošęs

ŠANGHAJUS, rugs. 5. — Įvairių užsienio laivynų komanduočiai laikė konferenciją ir po to užsienio karo laivai buvo tuojau pastatyti tam tikruose punktuose šilgai Huangpo upės, nuo Vusungo iki Šanghajaus, prisiruošę kiekvieną valandą išsodinti kran-tan laivyno kareivius. Francūzų kareiviai jau dabar daboja Francijos koncesiją. Vietos apsaugos skyriai taipjau mobilizuoti.

GAISRAS PADARĖ 200,000 DOL. NUOSTOLIŲ

SAGINAW, Mich., rugs. 5. — Gaisras šiandien sunaikino dviejų aukštų Bruske Hardware kompanijos triobėsius, padarydamas apie 200,000 dolerių žalos.

TRAUKINIO SUSIKULIMAS

Nelaimė atsitiko andais Cranforde, N. J., kur ekspresiniam traukiniui susikulus su motoriniu troku keturi žmonės buvo užmušti ir trisdešimt sužeisti.

Valdžios žemė karo veteranams ukiams steigtis

Vidaus departamentas skiria buvusiems pasaulinio karo kareiviams 14,000 akrų.

WASHINGTONAS, rugs. 5. — Vidaus reikalų departamentas pranešė, valdžia skiria 14,000 akrų žemės pasaulinio karo veteranams. Tie žemės plotai yra Elco ir White Pine kaunte, Nevados valstijoje, ir bus sklypais leidžiami buvusiems pasaulinio karo kareiviams einant tam tikru valdžios žemių naujakuriams įstatymu. Sklypai naujakuriams bus dalinami per devyniasdešimt dienų, pradedant nuo rugsėjo 26. Aplikacijos galima paduoti išanksto.

GARLAIVIS DEGA

SERBURGAS, Prancija, rugs. 5. — Anglijos kanale, trisdešimt mylių atstumo nuo Casquet uolų, dega laivas, turbut vokiečių garlaivis Bosphorus. Greitieji laivai Aisne ir Aileete, kurie apeliunkė darė manevrus, išplaukė duoti degančiam garlaivui pagalbą.

[Esamuose laivų sąrašuose nėra paduota jokio vokiečių garlaivio vardu Bosphorus. Vienintelis minimas Bosphorus yra mažas, 1,574 tonų, Danų garlaivėlis.]

Chicago ir apeliunkė. — Šiandien gražu, bet taipjau vėsu; vidutinis, didžiumoj šiaurėryčių vėjas, sako oro pranašas.

Sekmadienį reikia laukti atmainos; veikiausia bus lietus, bet truputį šilčiau.

Vakar temperatūra vidutiniškai siekė 59° F.

Šiandien saulė teka 6:18, leidžiasi 7:19.

PINIGŲ KURSAS

Vakar, rugsėjo 5, užsienio pinigų ne mažiaus kaip \$25,000 dolerių bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais šitaip:

Anglijos, 1 sv. sterlingų	\$4.45
Belgijos, 100 frankų	\$4.99
Danijos, 100 kronų	\$16.58
Italijos, 100 lirų	\$4.38
Prancijos, 100 frankų	\$5.80
Lietuvos, 100 litų	\$10.30
Norvegijos, 100 kronų	\$13.76
Ordlandijos, 100 florinų	\$38.48
Suomijos, 100 markų	\$2.52
Svedijos, 100 kronų	\$26.60
Šveicarijos, 100 frankų	\$18.85

Keturi "trempai" žuvo traukinių katastrofoj

ATCHISON, Kas., rugs. 5. — Netoli nuo čia šiandien susimušė iš priešingų pusių atbėgę Missouri Pacific geležinkelio prekiniai traukiniai. Abiejų traukinių garvežimiai buvo stipriai sukulti, sudaužyta taipjau keletas prekių vagonų. Traukinių darbininkų niekas nenukentėjo, bet pasirodė kad sudaužytuose vagonuose važiuvo slapta keletas pabastų, "tremų". Keturi jų rados užmušti, o du pavojingai sužeisti. Sužeistieji atgabenta į Atchisono ligoninę.

"MISS CHICAGO" LAIMĖJO ANTRĄ GRAŽUMO PRIZĄ

ATLANTIC CITY, N. J., rugs. 5. — Suruošto čia gražiausių mergaičių mandomaisiais kostiumais parodoj čikagietė, p-lė Margaret Leigh, kaip "Miss Chicago", laimėjo antrą gražumo prizą.

Pirmą gražumo prizą laimėjo "Miss Philadelphia" — p-lė Ruth Malcomson.

VOKIEČIŲ FIRMOS NORI KREDITŲ AMERIKOJ

NEW YORKAS, rugs. 5. — Didelės Vokiečių pramonės firmos kreipėsi į Amerikos bankus, prašydamos kreditų, bendra suma siekiančių daugiau kaip šimtą milijonų dolerių. Per pastarąsias dvejetas savaites New Yorko bankai gavo šimtus laišku su prašymais komercinių paskolų, pradedant nuo mažesnių sumų ir iki milijonų dolerių.

ZINIA APIE BANDYMĄ NUŽUDYT MUSSOLINIŲ UŽGINAMA

ROMA, rugs. 5. — Italijos užsienio reikalų departamentas užgina laikraščių pranešimą, kad praeitą sekmadienį buvęs padarytas bandymas nužudyti premjerą Mussolini. Užsienio ministerija sako, kad tasai pranešimas buvęs veikiausia "biržos manevras".

Lietuvos juridinis klausimas Tautų Sąjungoj

KAUNAS, rugp. 21. — Tautų Sąjungos susirinkime Zenevoje Lietuvos delegaciją šiais metais sudarys: E. Galvanauskas, buvusias ministeris pirmininkas ir užsienio reikalų ministeris (delegacijos pirmininkas); V. Sidzikauskas, Lietuvos igaliotasis ministeris Vokietijoje, ir B. K. Balutis, užsienio reikalų ministerijos politikos departamento direktorius.

Šių metų plenumo posėdžių dienotvarkėj yra pastatytas svarstyti Lietuvos vyriausybės įneštas juridinis klausimas, kuriuo Tautų Sąjungos plenumas prašomas atsiklausti Tarptautinio Teismo konsultatyvės nuomonės šiais atvejais: (a) Jeigu ginčė tarp dviejų valstybių Tautų Sąjungos Taryba padaro nutarimą, kurio daryti nei viena iš esančių ginčė šalių nėra prašiusi daryti, bet viena jų dar protestuoja prieš tai, ar Tautų Sąjungos Taryba, išeinant iš savo statuto, turi teisės tai daryti? (b) Jeigu tokiu atveju Tautų Sąjungos Taryba padarė nutarimą, ir viena iš esančių ginčė šalių priima tokį nutarimą ir jį mėgina vykdyti, tai šalis, protestavusi prieš tokio nutarimo darymą, ar turi teisės tokiu atveju vykdyti priešintis?

RADIUMAS SUGRAŽINA NE-REGIAMS REGEJIMĄ

SWAMPSCOTT, Mass., rugs. 5. — American Roentgen Ray draugijos konvencijoj Dr. Francis H. Williams, bostonietis, referavo apie gydymą aklumo pagalba radiu. Jis pasisakė, kad nesąs dar pilnai išitikines del sekmungumo gydymo, bet daryti eksperimentai davę gerų vaisių. Konvencijoj buvo du žmonės, kurie buvo akli, bet gydomi Roentgeno šviesos pagalba dabar jau aiškiai gali matyt.

Greičiausias Pinigų Pasiuntimo Budas

Nežiurint kiek nemokėtų už telegramą, kokiais keliais nesiųstum, niekur nerasi greitesnio pinigų išmokėjimo budo Lietuvoje, kaip

NAUJIENŲ TELEGRAFINES PINIGŲ PERLAIDOS.

Jau dabar, turėdami aiškių žinių ir faktų kaip veikia mūsų telegrafinė sistema, kokios klutys stovi ant kelio greitam susizinojimui Lietuvoje, drąsiai sakome, kad greitesnio budo tuo tarpu nėra. 90% išsiųstų pinigų iš mūsų pasiekia adresantų rankas bėgyje 10 dienų. Bet Naujienos tuomi nepasiganėdina. Naujienos ieško budo, kad išmokėjimą dar labiau pagreitintų, pagerintų ir pasiekus pilno tobulo pini-gų siuntimo srity.

DEL PAPRASTO GREITUMO NAUDOKITĖS NAUJIENŲ PASTO PERLAIDOMIS; DEL YPATINGO GREITUMO NAUDOKITĖS NAUJIENŲ TELEGRAFINEMIS PERLAIDOMIS.

Naujienų Telegrafinės Pinigų Perlaidos kainuoja daugiau negu paprastos tik

50 CENTŲ

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

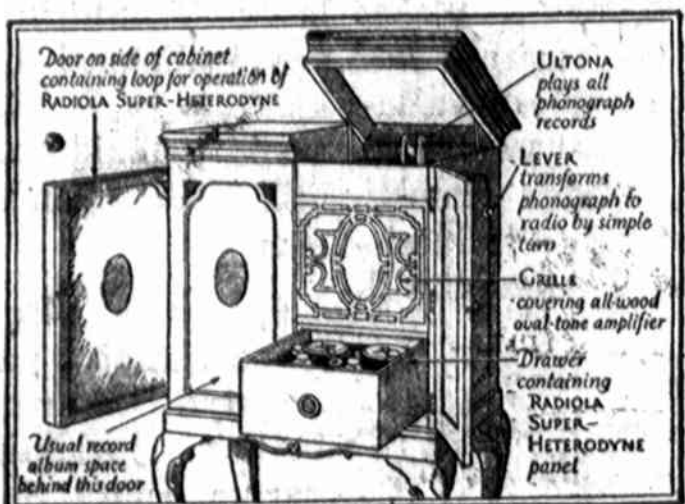
BUDRIKO MUZIKALĖJ KRAUTUVEJ KASDIEN RASITE KO NAUJO

Užeikite nuolatos i mūsų krautuvę, o visuomet čia atrasite naujų aparatų, instrumentų, naujos muzikos! Pasiklausyti stebuklingo aparato: RADIO ir RADIOLA, be vietoj galima klausitis naujausios technikos RADIOLAS ir PLAYERS PIANO.

DISTRIBUTORIAI
Gulbrausena, fabrika, registruojančių Player Piano, pardudame visoms žemomis fabrika kainomis be Agento komisioms.

PIANUS, FONOGRAFUS, RADIOLAS ir RADIO, pardudame lengvomis išlygom, dabar laikas Jūsų namuose turėti muziką, tegul bus leista mums atvežti i Jūsų namus viena iš minėtų instrumentų.

Tužime virš 100 įvairių lietuviškų volialių ir neilgai trukus išleisime tuzina naujų, geriausių Lietuvos kompozitorių, dainas.

Gavome iš Lietuvos naujų gaidų, muzikos mylėtojai kviečiami atėję pasiskirti sau tinkamus veikalus kompozitorių: Gruodžio, Kačanausko, Šimkaus, Žilevičiaus ir kitų.

Prielankus patarnavimas visiems, krautuvė atdara vakarais iki 9 val. ir vėliaus.

PLAYER PIANO IR ROLLS — Voleliai su lietuviška muzika, pas mus rasite didžiausį pasirinkimą, nekuriuos čia paminėsime:

No.	Kaina
3 Meilė uždegta krūtine	\$1.00
15 Suktinis, Petrausko daina	1.00
24 Lietuvių Kadrilius, šokis	.75
45 Plaukia sau laivelis, daina	1.00
48 Siuntė mane Motinėle, daina	1.00
60 Laiškas pas tėvelį, daina	1.00
66 Oi tu Jieva, Jievuže, daina	1.00
68 Kur Bakužė samanota, daina	1.00
69 Tautiškoji daina	1.00
70 Birutė, Petrausko, daina	1.00
71 Spragilų daina	1.00
73 Eisiu mamet pasakysiu	1.00
75 Vale-Valuže, daina	1.00
76 Paukšteliai, daina	1.00
77 Spragilėlis, daina	1.00
80 Meilės bučikis, polka	.75
88 Kauno grožybė, polka-mazurka	.85
89 Ant kalno karklai siubavo	1.00
99 Kepurinė, šokis	.85
105 Helenos polka	.75

JOS F. BUDRIK

3343 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

Iš Latviju Universiteto

„L.“ Rygos universitetas įsikūrė daug anksčiau, kaip Latviju valstybė. Jis jau turi tam tikras studentų tradicijas, turi jau senų prityrusių profesorų, mokslo laboratorijų ir tam tikrų įrankių. Latviai, pradėję savarankiškai tvarkytis, įvedė kai kuriuos naujus fakultetus, kaip žemės ūkio, teologijos, architektūros ir kit.

Svarbiausias bene bus fakultetas, kuris ne tik studentams suteiks naudos, bet ir pačiai valstybei — tai chemijos fakultetas. Jį priėmė ir bus priimami tik Latviju piliečiai, rodos, tik vienos latvių tautybės ir gerai ištikimi valstybės idėjai. Šis Latviju nusistatymas yra aiškus — i chemijos fakultetą neįsileisti tokių asmenų, kurie gali pakenkti valstybės pamatams tvirtėti. Rodos, i tokius fakultetus viena tik Vokietija įsileisdavo svetimsalius, bet ir ji jau dabar daugiau jų neįsileidžia.

Praplėtus universiteto fakultetus, iškilo profesorų klausimas. Teisių ir matematikos fakultetuose profesorų buvo, bet truko ypač naujiems fakultetams. Reikėjo jų surasti. Buvo skelbiami konkursai ir tik tokiu būdu iš lengvo suorganizavo profesurą. Bet jų trukumas jaučiamas ir dabartiniu laiku. Universiteto rektorius prof. Rubertas, kuris jau išrenkamas antrą kartą iš eilės i tą pačią vietą paskelbė, jog jis dėsias visas pastangas surasti tinkamų Latviju universitetui profesorų užsieny. Ypač Latviai pasinaudodami čekoslovakų simpatiskumu, kviesia profesorius iš ten ir iš dalies iš Vokietijos. Dabartiniu laiku, kai vasarą nustojo mokslas eges, universitetas išsiuntė daug savo profesorų i užsienius. Jų tikslas — smulkiai susipažinti su geriausiais pasaulyje universitetų darbais. Išsiuntė i Daniją, Vokietiją, Ameriką, Cekoslovakiją, Prancuziją, Italiją ir i daugybę kitų miestų universitetų. Išlaidas apmoka valdžia, bet buvo ir tokių profesorų, kurie vėžiavo savo lėšomis. Rugsio mėn. pabaigoje turi grįžti i Rygą ir tam tikram profesorų susirinkime padaryti kitų valstybių universitetų darbų apžvalgą. Gali būti, kad Latviju universitete, sąryšy su profesorų pranešimais, įvyks kai kurių mokslo permaining.

Latvių profesorų medžiaginė padėtis yra bloga. Apie tai galima spręsti iš to, kad šių metų pradžioje universiteto rektorius nusiskundė, kad profesorai negalį užsiiminti specialiai universiteto darbais, todėl jie turi ieškoti pašalinių darbų, kad galėtų tinkamai pragyventi. Nuo to kenčia mokslo įstaiga ir jos auklėtiniai. Šių metų mokslo pradžioje mano rimtai tokia padėtis susirupinti.

Šiais metais vidurinių mokyklų mokinių baigė arti 2000. Dauguma mano įstoti i universitetą, todėl studentų busių arti 6000.

Moksias prasidėsias rugsėjo mėn. Kadangi šiais mokslo metais busių daug abiturientų, tai universiteto taryba yra nusprendusi, kad visi stojantieji i universitetą laikytų egzaminus iš latvių kalbos. Egzaminai busių atsakomieji ir rašomieji.

Rašto darbas busių bendros kokios nors temos, o atsakomieji reikalaušias latvių gramatikos mokėjimo; reikėsia but taip pat gerai susipažinusiems su dviejų kurių nors garsesnių Latvių rašytojų raštais.

Be to, dar reikalaušias bandymų i tam tikrus fakultetus. I filologijos ir filosofijos fakultetus stojant, reikės laikyti egzaminai iš Cezario antrų

jų knygų, iš Livijo pirmųjų knygų ir 600 eil. iš Ovidijo arba iš Virgilijo.

I architektūros fakultetą reikėsia gerai mokėti laisvai piešti ir t. t., vienu žodžiu, veik reikės šių metų abiturientams i visus fakultetus specialius egzaminus laikyti. Jei prasyms busių daugiau, kaip universitete yra vietos, tai busių įvestas konkursas. Tokiu būdu, latviai eina prie tam tikrų suvaržymų. Šių metų abiturientų tarpe pastebimas del tokių universiteto politikos nepasitenkinimas.

Svetimsalius priimsia tik dekanato tarybos sutikimu, ir jiems reikėsia per metus mokėti tris kartus brangiau už Latvių pavaldinius, — būtent — 360 latų. Neturtingus ir karūs galės visai nuo mokesnio paleisti. Estų pavaldinių latviams ir lietuviams reikės mokėti 120 latų — kaip visiems Latvių piliečiams. Egzaminai prasidės rugsio mėn. 27 d. Baigdamas, pasinaudojau prof. Ruberto paskelbtomis žiniomis apie fakultetus ir jų skyrius:

Fakultetai	Skirčiai	Kiek metų reikia mokytis
Architekt.	kul. tech.	4½
Inžinerijos	„	5
Mechanikos	„	5
Medicinos	odontolog.	6
Žemės ūkio	miškų	4
Mat. ir gam.	„	4
Teisių	„	4
Filologijos	„	4
Filosofijos	„	4
Teologijos	„	5
Chemijos	„	5
Veterinar.	„	4

—A. D.

Plumingo ir Apšildymo Įrengimai
Olelio kainomis visiems
Pigiausi dabar radiatoriai ir boileriai. Jie bus brangesnis po mėnesio gegužio. Sutaupykite pinigų tiesiai pirkdami nuo musu.
PEOPLES PLUMBING AND HEATING SUPPLY CO.
490 Milwaukee Ave. and 461 N. Halsted St.
Haymarket 1018 Haymarket 4251

KAIP DAUGINAS MUSES?

Prasidėjo vasara. Nors netokia, kaip seniau būdavo, bet pirminius praėjusias vasaras reikią turti „ačiu“ ir už tokią. Jei jau vasara, tai reikia atsiverti i muses. Šis gyvis įkyrus žmonių ramybės ardytojas ir pavojingas ligų platintojas ir jis tiek vaisingas ir platinas, kad net baugu pamanyti. Stai ko-

liu grėtumu muses dauginasi:

Pavasari kiekviena musė suveda 120 kiaušelių, iš kurių pusė išeina patinėlių ir pusė patelių. Po mėnesio šios 60 patelių suveda po 120 kiaušelių, iš kurių išeina 7,200 musų. Taip toliau einant rugsėjo vidury turėsini 5,590,820,000 musų.

J. Žurono Vasarinio Kurso Mokinių Koncertas

Nedėlioį, Rugsėjo-September 7 d., 1924

Meldazių Svetainė

2242 W. 23rd Pl.

Prasidės 8:25 val.

Inžanga 50c

Dalį programos išpildys pats J. Žuronas.

Akomponuos Jonas Bijanskas

KOVA

ŠIANDIEN DIDELE KOVA

Aleksandras Garkovenko

prieš

FRANK NORKUS

TONNY GEČAS

prieš

JOSEPH WALLACE

TEODOR STENKE

prieš

EMUEL BRUGLIO

WEST SIDE AUDITORIUM

Tailor & Racine Ave.

Pradžia 8:15 val. vakare.

Didelis Baravyku Piknikas

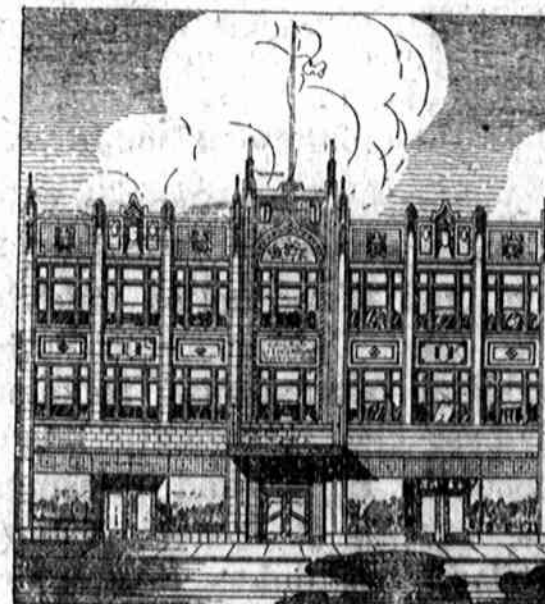
Rengiamas

Susivienijimo Draugijų ir Kliubų

(Naudai Auditorium)

Kuris įvyks Nedėlioje

Rugsėjo-September 7 d., 1924 m.

Justice Park,

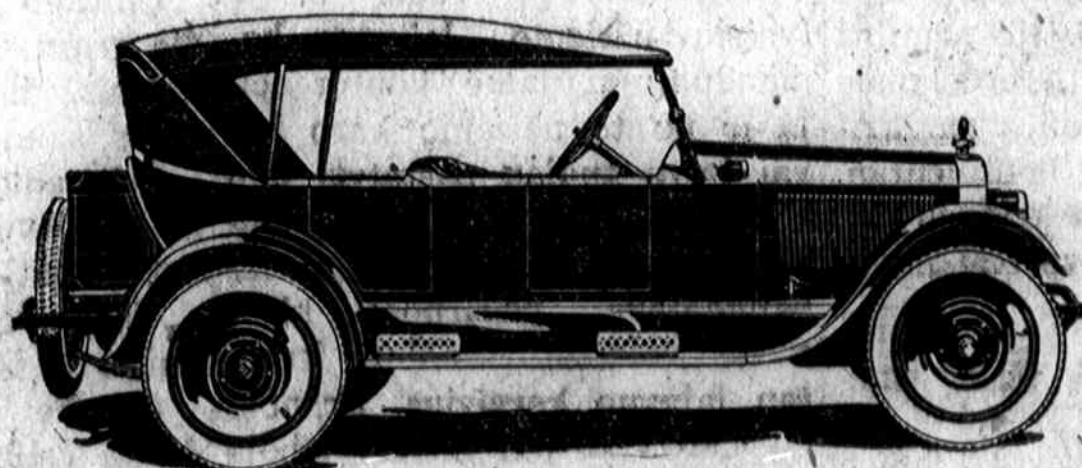
Blinstrupo Darže,

Willow Springs, Ill.

Kviečia visus be skirtumo,

RENGIMO KOMISIJA.

AUTOMOBILIAI

Naujos mados išdirbimo automobiliai su dideliu atpiginimu. Atidaryti ir uždaryti modeliai.

Wm. Landshaft & Bros.

2336 Milwaukee Ave.

Tel. Humboldt 0502

NORĖDAMI PIRKTI, PARDUOTI AR PAŠTITI VISADOS KREPPEITIS PAS MUS. TAS JUMS BUS ANT NAUDOS.

S. L. FABIONAS CO.

809 W. 35th St., Chicago

Tel. Be levard 0611 ir 0774

PADAROM PIRKIMO IR PARDUODAM

Pasekmingai siunčiam pinigais ir Parduodam Latvakortes.

K. GUGIS ADVOKATAS

Miesto ofisai
127 N. Dearborn St., Room 1111-12
Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6

Gyvenimo vieta:
3323 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 1810

Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiekviena vakara, išskyrus ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

K. JURGELIONIS ADVOKATAS

1720 West Chicago Ave.

Tel. Haymarket 1105

Veda bylas visuose teismuose. Bendrovių teisės ir real estate specialybė. Užtarnoko ir ketvergą vakare Naujių ofise 1739 So. Halsted St.

A. A. OLIS ADVOKATAS

11 S. La Salle St., Room 2001
Tel. Randolph 1034 — Val. nuo 9-6

Vakarais
3301 S. Halsted St., Tel. Blvd. 6775
6-8 v. v. apart Panedėlio ir Pėtnyčios.

JOHN KUCHINSKAS LIETUVIS ADVOKATAS

2221 W. 22nd St., arti Leavitt St.
Telephone Canal 2552

Valandos: 9 ryto iki 9 vakare. Se nedėlioį Pėtnyčioj nuo 9 r. iki 6 v. Veda visokias bylas visuose teismuose. Egzaminuoja Abstraktus ir padirba visokius Dokumentus, perkant arba parduodant Lotus, Namus, Farmas ir Biznius. Skolina Pinigus ant pirmo morgiciaus lengvomis išlygomis.

JOHN I. BAGDZIUNAS ADVOKATAS

Veda bylas visuose Teismuose. Egzaminuoja Abstraktus, Padirba, įpirimo ir pardavimo Dokumentus ir įgaliojimus

7 South Dearborn Street
Telefonas Randolph 3261
Vakarais: 2151 West 22 Street
Telefonas Canal 1667.

J. P. WAITCHES LAWYER

Lietuvys Advokatas
Dienomis Room 614-616
127 N. Dearborn St.
Telephone Randolph 5684
Vakarais: 10717 Indiana Ave.
Tel.: Pullman 6377

Tel. Dearborn 9057

A. A. SLAKIS ADVOKATAS

Ofisas vidurmiestij:
Room 1726
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 W. Washington St.
Cor. Washington & Clark
Namų Tel.: Hyde Park 3395

A. E. STASULANI ADVOKATAS

Ofisas:
911 Chicago Temple Bldg.
77 W. Washington St.
Tel. Central 6290
Cicero, Panedėlio vakare
1314 S. Cicero Av. T. Cicero 5036
Bridgeport litais vakarais
3236 S. Halsted St. T. Boul. 6737

V. W. RUTKAUSKAS Advokatas

29 So. La Salle St., Room 520
Tel. Central 6390
Vak. 3223 S. Halsted St., Chicago
Tel. Yards 4681

J. BUCERZAN ADVOKATAS

Notary Public
3405 Deodor Street
Phone: Indiana Harbor 270,
Indiana Harbor, Ind.

Tie Gražus Stiklai DUODAMA DYKAI

už vieną tuziną lebelių nuo

Wennersten's Bohemian Blend

Pilniausias Užganė dinimas

Mūsų vienatinis procesas išdirbimo, apsaugotas su patentu, suteikia WENNERSTEN'S Bohemian Blend GERESNĮ SKONĮ ir galima jį LENGVIAU PADARYTI už bile vieną kitu prengimų. Daugiausiai darbo del jų yra atleikama mūsų išdirbstė. Daugiau kaip 28 metus WENNERSTEN'S teikia pilniausį užganėdinimą del daugelio jo vartotojų. Pabandykite jį.

J. P. Legeiko

3354 So. Halsted St. Blvd. 4372

Wm. Bartkus

4202 S. Campbell Ave. Laf. 5196

Jos. Waidzunus

1967 Canalport Ave. Canal 3054

Marquette Malt & Hop Products

J. J. Kaminski

6250 S. Campbell Avenue

H. Stienbarth

4608 Wentworth Blvd. 3055

H. Saenger

2713 W. 43rd St. Laf. 6498

Gianneschi Brothers

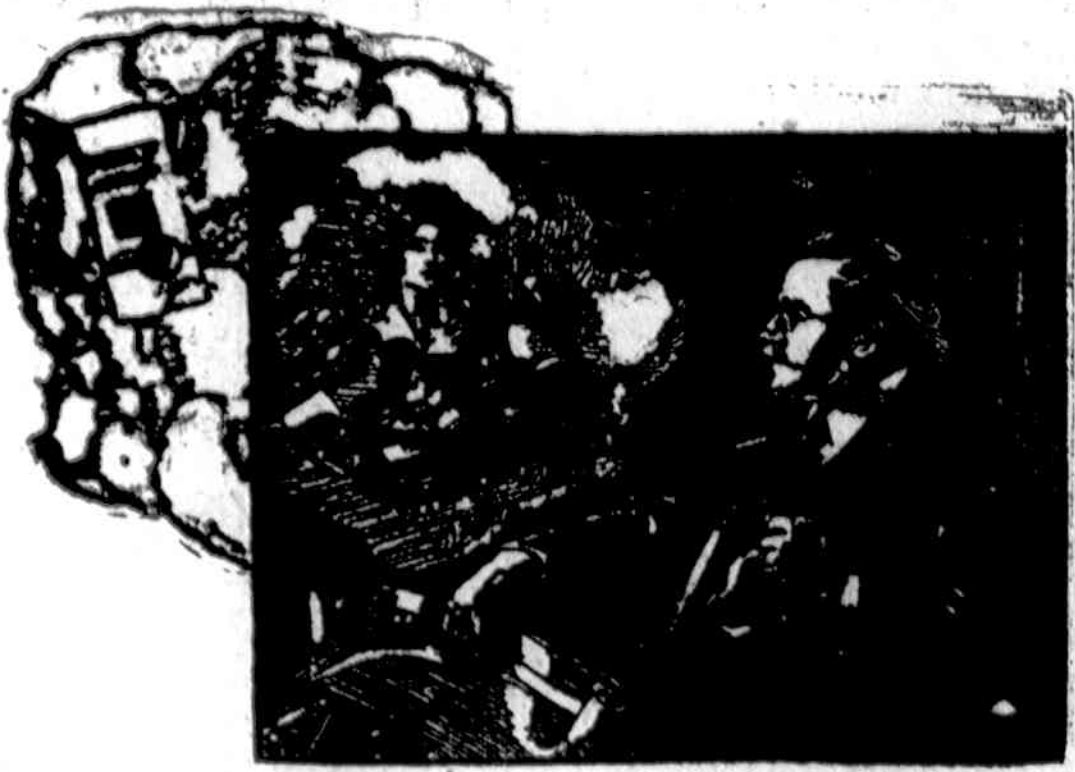
1347 S. 51st Avenue

Zube Brothers

12022 S. Halsted St. Pul. 3641

Garsinkitės Naujienose

Garsinkitės Naujienose

ARČIAUSIAI PRIE ŠIRDIES KIEKVIENO ŽMOGAUS YRA JO PATIES ŠEIMYNA

Todel tikslas kiekvieno mūsų yra pagalbėti iš anksto apie tai, kad mūsų šeimyna neketėtų nedateklėti.

Pervėlu yra mįslyti apie apsisąjūgimą, kuomet jau ateina liga. Reikia apie tai pagalvoti dabar, kuomet esate sveikas ir apsaugoti save geroje ir atsakingoje apdraudimo kompanijoje, kaip PROVIDERS LIFE.

Šeimynos tėvas negali būti lengvatikis ir gyventi diena iš dienos be tikslų. O jei iki šiol dar neturite jokios šeimynos, tai gyvenime turite koki nors tikslą, turite ką nors artimą, kam norėtumėt po mirčiai turėti palikimą.

Apsidraudimo dokumentus galite gauti pagal jūsų išgalę ir norą iš vienos didžiausių apdraudimo kompanijų, PROVIDERS LIFE. PASTABA: Turime dar keletą vietų dėl vyrų ir merginų, kurie gali tapti kaip agentai MICHIGAN, OHIO ir ILLINOIS. Patyrimas nereikalingas. Išmoksiname jus, kaip per keletą valandų, vakarais arba subotą po pietų, uždirbti daugiau pinigų nuosimčiai, negu uždirbate per visą dieną kur nors dirbamas. Taipgi reikia agentų visam laikui. Apsidraudimu yra didelis reikalavimas, kuri yra didžiausia žmonių apsauga. Ateikite kuomet dieną nuo 9 val. iki 12, arba rašykite

PROVIDERS LIFE ASSURANCE COMPANY

Didysis Ofisas 1530 N. Robey Street, CHICAGO, ILLINOIS

SKYRIAI:

206 Century Building, CLEVELAND, OHIO.
Vedėjas T. P. Gajewski.
620 Nicholas Bldg., TOLEDO, OHIO.
Vedėjas J. Korecki.

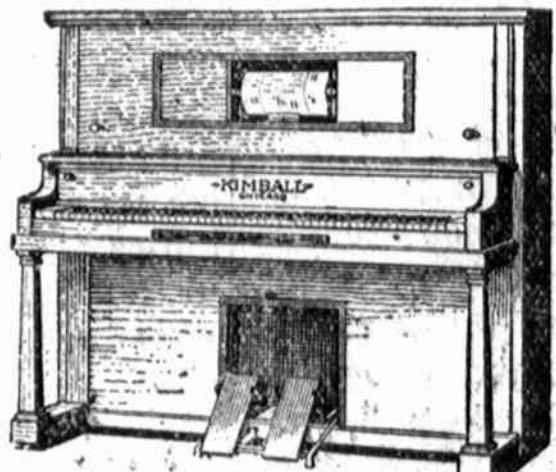
454 Book Bldg., DETROIT, MICHIGAN.
Vedėjas A. Keska.
Rm. 10 Victor Bldg., 225 Collinsville Ave., E. ST. LOUIS, ILL.
Vedėjas J. Gorsk.

GROJIKLINIS PIANAS TURI LAUKTI VISA AMŽI IR ISREIKŠTI GERIAUSIAI PIANO MUZIKA

KIMBALL

Jei manai pirkti — pirk gerą — pirk Iš Lietuvių Rakandų Korporacijos Krautuvių

Už tą pačią kainą kaip ir išdirbėjai parduoda.

Kimball Pianai yra daromi per 70 metų su didžiausiu pasisekimu, įgydami augščiausią rekomendaciją nuo garbiausių pasaulio muzikos artistų ir muzikos mokytojų kaip instrumento kuris gali grynai išreikšti augščiausią piano muziką. The Peoples Furniture Co., kaip didžiausia Lietuvių įstaiga Amerikoje yra autorizuota parduoti KIMBALL PIANUS ir nuo savės duoda pilną užtikrinimą.

PARDUODAM ANT LENGVŲ ISMOKEJIMŲ

Krautuves atdaros vakarais iki 9 val. Matykite mūsų pianą, mes parodysimės Tamstoms tikrą instrumentą tai yra KIMBALL

TWO LARGE STORES

The Peoples Furniture Co.

FURNITURE, RUGS, PIANOS, PHOTODUPLICATES, STOVES, PAINTS AND HARDWARE

FURNITURE FOR BETTER HOMES

4177-83 Archer Ave. — 1922-32 So. Halsted St.

ELEKTRA

Šviesa ir pajėgia suvedame į namus ir naujus namus, taipgi dirbame. Cash arba ant išmokėjimo. Pirmutinė Lietuvių Elektrikos Korporacija Amerikoje

THE BRIDGEPORT ELECTRIC CO., Inc.

A. BARTKUS, Pres.

1619 W. 47th St., Tel. Boulevard 7101, 1892, Chicago.

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET
Tel. Kedzie 8902

3514-16 Roosevelt Rd.
Arti St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.

Mariampolės darbininkai

Nelengva visame pasaulyje darbininkų padėtis. Tai jau darbininkai savo nugarą jaučia. Bet kur kas sunkesnė darbininkų padėtis Lietuvoje. Nepakendama padėtis mažųjų ukininkelių, kurie po keletą margų arba dešimtinų teturėdami, iš savo žemės nebegali išsimaityti, ir jie priversti yra įieškoti uždarbių svetur. Sunki padėtis naujakių, kurie gavę žemės gabalėlį ir daugiau nieko, gatai tą žemę graužti arba eiti kasžin kur, kad ne akys regėtų ne ausys girdėtų, kaip jie patis sako; kol įsikursi — jiegas ir jaunystė sukiši, o paskui, nebegalėdamas dirbti — eisi šunų lodinti. Tai ne juokai!

Dar sunkesnė padėtis miesto darbininkų. Šioki toki meistrai specialistai dar šiaip taip, ypač taip vadinamais darbo sezonais, gauna darbo ir, žinoma, gauna duonos kąsnį užsidirbti. Bet tie paprastieji darbininkai ir darbininkės, kurie jokių specialybių nemoka, tie tai darbo nėsant pasmerkti bado mirčiai.

Nors Lietuvoj nėra taip didelių miestų, bet ir tokiose miesteliuose, kaip Kaunas, Šiauliai, Mariampolė, Vilkaviškis, Panevėžys ir t. t. vis atsiranda po kelis šimtus bedarbių, ypač tos vargšės beduomenės, su šeimynomis — gaila žiūrėti.

Mariampolėje liepos 27 d., 3 val. po pietų, Realės gimnazijos salėje įvyko Profesinės Mariampolės Darbininkų Sąjungos susirinkimas. Be to dar tą dieną kaip, sekmadienį, buvo šventa ir mieste buvo renkamos aukos Sąjungos namų statymo fondui. Aukų rinkikai bei rinkikės vaikščiojo po miestą su tam tikroms blekinėmis ir sagiojo praeiviams lietuvių ir žydų kalbomis popierius su parašais: "Palaikykite, Mariampolės Darbininkų Profesinę Sąjungą, aukodami Sąj-os namų statymo fondą". Žinoma, toks ubagiškas aukų rinkimas ne kažin kokius pinigus duos, bet visgi pradžia bandoma padaryti. Sako nebologai rinkliava pasisekus.

Susirinkimas prasidėjo 3-čią val. po pietų. Žmonių susirinko nedaug, gal apie 100. Salėje gali tilpti apie 300 žmonių. Sako, Mariampolėje esą apie 500 bedarbių. Bet jų susirinkime nebesimatė. Ar jie taip jau nusilpnėję, kad nebeįstengė ateiti, ar klerikalų sufanatizinti, tai neina pas profesininkus, kuriems čia pradendant nuo — bolševikų, visokių epitetų nesigailima.

Sąjungos valdybos nariai pasiūlė tos dienos pirmininką, jam sekretorių ir pagelbininką išrinkti. Išrinko. Paskelbė dienotvarkę: 1) Žemės gavimas; 2) Bedarbių klausimas.

Išėjo kalbėti jaunas vaikinai iš veido panašus į A. A. daktarą Vincą Kudirką ir kad režė, tai režė. Stebėtis tik reikia, kad toks jaunas vaikinai negana ką tur žodžio dovana, bet ir plačiai apsiskaitęs, sekąs gyvenimo eiga, pasaulio politiką ir visus įvykius Lietuvoje ir užsieniuose. Kalbose pasižymėjo asmens šiomis pavardėmis: Viltrakis, Štaraitis, Šteinbokas, Miliauskas, Obeliavičius ir kiti.

Paišikėjo, kad valdžia dalindama žemę, Mariampolės profesinei Sąjungai tik tedavus 1 hektarą žemės. Jeigu, sakė kalbėtojai, visi Mariampolės darbininkai ant tos žemės sueity, tai nebesutiltų. Tai, girdi, esą krikščionių demokratų su darbo federacija Lietuvos valdžios vardu pasityčiojimas iš darbininkų, pasityčiojimas iš tų, kurių sprandais krikščionis demokratų su federantais ir Seima įjojo. Toliau kalbėtojai sakė: Kunigai, tveriantis Lietuvos valdžiai, rankas ant krutinės kryžium susidėdami sakė: Mes nieko daugiau nebeuorime, tik duokit mums melstis, tik nekludykit bažnyčių. Dabar jie "prisimeldė" prie to, kad pasi-

amė valdžią į savo rankas, prisigrobė dyarų, šmėžauja Lietuvos plentais automobiliuose — tai tokia jų malda... ir t. t. Sakė režė vienas už kito, kits pro kitą — kad net ausys linko klausant. Teko Vailokačiams, Totaraičiams, Dvaranaučiams, Draugeliams ir kitiems — vis daugiausiai kunigams, kurie šmugelystėje, matyt, aukščiausio laipsnio pasiekė. Na, manau sau: jei šitaip eis ir toliau, tai sakysiu šventojo rašto žodžiais — lengviaus bus kupranugarui per adatos rūkį išlįsti, negu kūnui į Lietuvos Seimą sekant čiuosė rinkimuose pakliuti.

Atsirado vienas oponentas — valstiečių sąjungos narys. Tai jis pasakė, kad visas Lietuvos nelaimės, visas sunkybės matas žyduose, lenkuose ir kituose ne lietuviškuose gaivaluose. Bet jam nieks nepritarė. Baigiantis susirinkimui tapo paskelbtos dvi rezolucijos, kurių nutarta atskirti ekzempliarai nusiusti Seimui, Žemės Tvarkymo Komisijai ir Ministrų kabinetui. Rezolucijose išdėstyta sunki darbininkų padėtis dėl bedarbės, dėl stokos maisto, butų ir t. t. Kad valdžia rūpintųsi Mariampolėje įsteigti pigią arba visai be mokesčio beduomenėi ir bedarbiams valgyklą, kad pastatytų pigių butų, kad steigtų visuomeninių darbų, kuriuose, nors ne daug uždirbdami, bet visgi darbininkai galėtų sau duonos kąsnelį užsidirbti. O Mariampolės darbininkų profesinei sąjungai nutarė prašyti 50 hektarų žemės.

— Pr. br.

G E R B. Naujienų skaitytojos ir skaitytojų prašomi pirkinį reikalais eiti į tas sankrovas, kurios skelbiasi Naujienose.

CROWN VIRTUVES HEATERIS GASINIS PEČIUS

Pilnai prirengtas augštos rūšies gasinis pečius, su labai daug progų dėl kepimo ir virimo ir virtuvės apšildytojas padarytas del parankumo šaltame ore.

Kiekviena šeimyna privalėtų turėti vieną iš tų CROWN KITCHEN HEATER GAS RANGES. Jie yra labai pigiai apkaunuoti ir padaryti TOKIAIS STYLIAIS kad patiks visiems. Parduodami žymesnėse rakandų krautuose Chicagoje ir aplinkinėj.

Apsimoka Pirkti Geriausi

Išdirbinėjami per

CROWN STOVE WORKS

CHICAGO, ILL.

LIETUVIS DAKTARAS LIETUVIŠKA APTIEKA

8462 Commercial Avenue
Phone Saginaw 3065

Ofiso valandos nuo 9 ryto iki 9 valandai vakare ir nedėlioj.

Ant nelaimės, tiek yra daug budų akių egzaminavimui, kad ligonis kurie gydo akis, nežino, kam tikrai pasitikėti.

Jūs niekad neturėsite daugiau kaip dvi akis, todėl jas reikia labai gerai prižiūrėti. Žinodamas tai, as visuomet esu atsargus ir panaudoju visą mano žinėjimą ir mokėjimą, su geriausiais moksliniais instrumentais del tikro išegaminavimo akių ir diagnozės prieštasties ligos.

Dabar as esu pilnai prirengęs savo egzaminavimo kambarį su Goniohalmic Refracting Room Equipment, kuris susideda iš puikiausiu moksliniu instrumentu kokių galima gauti akių specialistui.

Remiant mano pažinimą ir praktika su šiais instrumentais, galiu jus užtikrinti, kad suteiksiu labai gerą ir teisingą akių egzaminavimą ir gydymą.

Labai bus malonu, jei jus atsilankysite pas mane, kuomet turėsite patogų laiką ir pasikalbėsite su manimi apie apsaugojimą ir užlaikymą akių. Jei yra kokie nedideliai jūsų akyse, mano metodus egzaminavimo ir gydymo suteiks jums gerus akinius ir gerą matymą.

Gal bus parankiausiai, jei jus telefonuosite ir susitarite kuomet pasimatyti, taip kad jums nereikės laukti, kuomet ateisite pas mane.

Tikru, kad turėsite malonią progą jums patarnauti.

Su pagarba,
Dr. W. Pas.

Mrs. MICHNIEVICZ - VIDIKIENE AKUSERKA

3101 So. Halsted St., kansas 31 gat.
Tel. Yards 1119

Rugštis akies rijos kolegija ligai praktikuoti Penusyl vanijos ligon bučiuose. Sazi ninajai patav nauja, visokio se ligose pried gimdyms, latke rimdymo ir po gimdyms 12 metų patavimas, da ir ki tokiose reika luse moterims ir nevinioms kreipkites o rase pagelba.

Valandos nuo 8 ryto iki 1 po pietu, nuo 6 iki 9 val. vakare.

Jei abejojate akimis, pasitarkite **Dr. A. R. BLUMENTHAL**

Optometrist
Tel. Boulevard 6487
4643 S. Ashland Ave
Kampus 47-tes sek.
2-ros labele

DR. SERNER, O. D.
Lietuvis Specialistas

Turėk švarias, sveikas akis

Jeigu kenti galvos skaudėjimą, jei turi akių uždegimą, jeigu akys nuvarge, silpnos, skaudžios arba asaroja, tuojau ateik pasitarti.

Akiniai \$5 ir augščiau

Valandos nuo 1 iki 9 vakare.
Nedėliomis nuo 10 iki 12
3333 So. Halsted St.

Tel. Boulevard 4115

Dr. Michal Lewinski
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4630 So. Asland Ave.
arti 47 gatvės

Gydo užsisenėjusias ligas plaučių, širdies, moterų ligas. Specialistas venerinių ligų.

Valandos nuo 11 iki 3 po pietų, 5:30 iki 8:30 valandai vakare.
Nedėlioj nuo 11 iki 12 val.

Pinigai

iš

Bridgeporto

į

LIETUVĄ

per

NAUJIENAS

3210 So. Halsted St.,
Tel. Boulevard 9663.

LIETUVIŲ DAKTARAI

Daktarai kurių vardai čia padėti, yra pasiriję tarnauti lietuviams,

Telefonas Boulevard 1939

DR. S. A. BRENZA

Ofiso Valandos:
9 iki 12, 1 iki 3 deina,
ir 6:30 iki 9:30 vakare

4608 S. Ashland Ave.,
netoli 46th St. Chicago, Ill.

A. L. DAVIDONIS, M. D.

4643 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107

Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto; nuo 5:30 iki 7:30 vakare

Dr. A. J. KARALIUS

Gydytojas ir Chirurgas

3303 So. Morgan St., Chicago.
Telephone
Boulevard 2160

Valandos:
Nuo 9 iki 12 val. dienos ir
Nuo 2 iki 9 val. vakare

Dr. A. K. Rutkauskas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4442 So. Western Ave
Tel. Lafayette 4146

Tel. Blvd. 3138
M. Woitkewicz
BANIS AKUSERKA

Urie patyrima, askeingal pa nauju moteriu ir vyru emidyne. Kiekvienare tsitikeime. Te la vntiską pri burfima. Duodu atarimus moterims ir mergioms dykal.

3113 South Halsted St.

DR. HERZMAN

— IŠ RUSIJOS —

Gerai lietuviams žinomas per 15 metų kaip patyres gydytojas, chirurgas ir akušeris.

Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.

Ofisas ir Laboratorija: 1025 W. 18th St., netoli Morgan St.

VALANDOS: Nuo 10—12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vakare.

Dienomis: Canal 3110. Naktį Drexel 0950

Boulevard 4136

3410 So. Halsted St.
Val.: 9—10 A. M. ir po 8 val. vak.

DR. CHARLES SEGAL

Praktikuoja 17 metų

Ofisas
4729 So. Ashland Ave., 2 lubos
Chicago, Illinois

Specialistas džiovos

Moteriškių, Vyrishkių ir Vaikių ligų.

OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 valandos ryte iki 12 val. po piet.

Telefonas Midway 2880

Telephone Yards 0994

DR. MAURICE KAHN

4631 So. Ashland Ave.

Ofiso Valandos: nuo 10 iki 12 diena, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 9 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena.

DR. M. J. SHERMAN

Specialistas moterų ligų

1724 So. Loomis, kansas 18 ir Blue Island. Ofiso valandos nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakare. Telefonas Canal 1912. Naktinis Tel. Drexel 2279

Tel. Boulevard 0587

DR. MARYA DOWIAT-SASS

1707 W. 47th St.

Valandos nuo 8 iki 12 deina, nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis nuo 8 iki 2 val. po pietų

Ofiso tel. Boulevard 9698
Rezidencijos tel. Drexel 9191

Dr. A. A. Roth

Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moterishkių, Vyrishkių Vaikių ir visu chronishkių ligų

Ofisas: 3103 So. Halsted St., Chicago arti 31st Street

Valandos 1—3 po piet, 7—8 vak. Nedėliomis iš šventadieniai 10—12 dien.

Dr. Benedict Aron

Ofisas 3803 S. Kedzie Ave. Phone Lafayette 0075. Valandos 2-6 vak. Rezidencija 3150 W. 63 St. Phone Prospect 0610. Valandos iki 10 ryto, 7 iki 8:30 vakare. Del specialiu sutarčių telefonukit Prospect 0610

Dr. M. Žilvitis
DENTISTAS

Perkėlė ofisą iš Brighton Park į Bridgeportą

3265 So. Halsted St.

Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakare. Subotąje nuo 9 ryto iki 6 vakare. Nedėlioje nuo 9 ryto iki 12 diena.

Francužiškas Daktaras

Specialistas kraujo, odos, chronishkių ir slaptų ligų

Gydo su pagelba naujausiu metodu X-Ray Spinduliais

Ofisas 1800 So. Ashland Ave. ant viešaus Ashland State Banko

Telefonas Canal 0464

Valandos 2:30 iki 5 ir 8 iki 10. Nedėlioj nuo 2:30 iki 4:30 po piet;

Buras 4348 Archer Ave.
Val. nuo 12:30 iki 2 ir nuo 6 iki 8

Telefonas Lafayette 3678

Dr. J. W. Beaudette

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday
By The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
Editor: E. Stulgaitis
1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8588
Subscription Rates:
\$8.90 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$5.00 per year in Chicago.
5c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
at Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.

Nauienos yra kasdien, (išskyrus
šeštadienį, leidžia Naujienų Bu-
dovė, 1739 So. Halsted St., Chicago
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8503

Užsienio žinios kainos:

Chicagoje — paštui
Metams — \$8.00
Pusmetiui — 4.00
Trima mėnesiams — 2.00
Vienam mėnesiui — 1.50
Vienam mėnesiui — .75

Chicagoje per neštotojus:

Vienam mėnesiui — .50
Vienam mėnesiui — .15c
Mėnesiui — .75c

Savienybos Valstijose, ne Chicagoje, paštui:

Metams — \$7.00
Pusmetiui — 3.50
Trima mėnesiams — 1.75
Vienam mėnesiui — 1.25
Vienam mėnesiui — .75

Lietuvon ir kitur užsienio:

(Atpiginta)
Metams — \$8.00
Pusmetiui — 4.00
Trima mėnesiams — 2.00
Piguos reikia siųsti pašto Money
Orderiu, kartu su užsakymu.

Premjeras MacDonaldas savo kalba Tautų Sąjungos kongrese padarė labai didelį įspūdį ir valstybių atstovams. Po jos įtaka Francijos delegatai nutarė atsiimti savo planą apie "tarpusavinės garantijos sutartį" ir priimti MacDonaldo pasiūlymus.

Anglijos valdžios galva siūlo du dalykus: viena, kad ginčai tarpe valstybių, istojusių į Tautų Sąjungą, būtų sprendžiami arbitracijos keliu, jeigu dėl tų ginčų grasi- namos iškilti karas; antra, kad valstybių ginklavimosi sumažinimui būtų artimoje ateityje sušaukta tam tikra nusiginklavimosi konferen- cija, dalyvaujant joje taip pat ir Amerikai, Vokietijai ir Rusijai.

Šitie MacDonaldo pasiūly- mai ketinama pavesti Tautų Sąjungos komisijai, kuri juos visapusiškai apsvartys ir pagamins konkretišką planą, idant ji galėtų priimti visas Tautų Sąjungos kon- gresas.

Nereikia daug galvoti, kad supratus, jogei socialis- to premjero sumanymas yra nepalyginamai geresnis, ne- gu francūzų.

Šie iš anksto skiria val- stybes į "užpuolikes" ir "už- pultasias". Tos valstybės, kurioms grasi- na užpuolimas, turi, einant francūzų suma- nymu, susitarti tarp savęs bendrai gintis nuo užpuoli- kų. Kad apsigynimas būtų lengvesnis, jos turi stengtis gauti dar iš "neutralių" val- stybių pasižadėjimą padėti joms.

Šitas planas buvo sugal- votas jau apie trejetas metų atgal, ir francūzai mėgino pritraukti prie jo Angliją ir Ameriką. Šios dvi šalys tu- rėjo pasirašyt, kad įdėvi ateis pagelbon francūzams, kuomet juos užpuols vokie- čiai. Savu keliu francūzai ieškojosi nuolatinių talki- ninkų ir kitose Europos ša- lyse — Lenkijos ir Mažo- sios Antantės valstybėse.

Labai aišku, kad viso šito sumanymo pamate glūdi

francūzų baimė prieš vokie- čius. Francija, apiplėšusi ir kuone pasmaugusi vokie- čius, bijo, kad jie, atsigavę, heatkeršytų jai. Ji į save žiūri, kaip į nekaltą avinėlį, kurį rengiasi sudraskyti vo- kiškas plėšrūs vilkas; todėl ji iš anksto rupinasi susira- sti apgynėjus nuo to vilko.

Plano tikslas yra sudaryti kiek galint didesnę grupę valstybių aplink Franciją kovai su Vokietija. Ką gi tuomet turėtų daryti tos valstybės, kurios nenori eiti prieš Vokietiją? Jos turė- tų arba jungtis su Vokietija, arba organizuoti atskirą grupę, kuri būtų pasirengusi gintis ir nuo valstybių, susitelkusių aplink Franciją, ir nuo valstybių, susitel- kusių aplink Vokietiją.

Neišvengiama to plano pasekmė tuo būdu būtų pasi- dalinimas valstybių į keletą priešingų grupių, kurios bi- jotų viena kitos ir ginkluo- tųsi prieš viena kitą. Tai būtų ne taikos saugojimas, bet rengimas prie karo.

Nenuostabu, kad tas plan- nas kilo Francijoje, kuomet tenai viešpatavo nacionalis- tai. Jeigu dabartinis Fran- cijos premjeras, radikalas Herriot, pradžioje rėmė jį, tai tik dėl to, kad jisai dar nesugebėjo nusikratyti na- cionalistų įtakos.

Bet Herriot'o pozicija bu- vo taip silpna, kad, kaip mi- nėjome, pakako vienos Mac- Donaldo kalbos, idant ji su- griautų.

Anglų premjeras be pasi- galėjimo sukritikavo įsi- vaizdavimus tų žmonių, ku- rie manė apsaugoti pasaulio taiką nacionalizmo priemo- nėmis. Jisai pareiškė, kae karinės valstybių sąjungos ne apsaugoja valstybes nuo karo, bet veda prie ginkla- vimosi augimo ir prie karo. Jisai išpėjo Tautų Sąjungą, kad francūzų plano priėmi- mas (kuriam jau buvo pri- tarusi dauguma Tautų Są- jungos narių) suardytų pa- čią Sąjungą.

Visoje platumoje Mac- Donaldas iškėlė be galo svarbų klausimą, kaip pa- tirti, kuri valstybė yra už- puolikė kare. Jisai pasakė:

"Anglijos valdžia turi aiškiai žinoti, kurias prie- dermes ji ima ant savęs, darydama tarptautines su- tartis. Jeigu ji padarytų bendro gynimosi sutartį su kuria nors šalim, tai ką ji gali žinoti, kaip ta šalis elgsis? Pastaroji gali ve- sti tokią politiką, kuri vi- sus jos kaimynus padary- tų josios priešais. To- kiam atsitikime Anglijos valdžia negalėtų eiti jai į pagelbą, viešojo opinija jai neleistų."

Kitaip sakant, ne visuo- met yra kalčiausias tas, ku- ris pirmutinis stveriasi gin- klo. Kaltesnis už jį gali būti tas, kuris išprovokuoja užpuolimą.

Tęsdamas gvildenimą to paties klausimo, MacDonal- das nurodė, kad bešališkai nuspręsti, kas yra užpuoli- kas kare, yra uždavinys ie- štorikų, studijuojančių karą už penkiasdešimt metų po

jo, o ne politikų, gyvenančių karo metu.

Šitais savo žodžiais socia- listas premjeras griežtai at- metė tą Santarvės valsty- bių nusistatymą, kuriuo ta- po paremta visa Versalės su- tartis, skelbianti vokiečius "vienintėliais" didžiojo karo kaltininkais ir uždedanti jiems deliai to baisią "repa- racijų" našta.

Kuomet tą MacDonaldo mintį suvirskins Europos valdžių smegens, tai Versa- lės traktatas turės but per- žiūrėtas iš naujo.

Bet ta aplinkybė, kad ka- ro kaltininkus gali susekti tikslai istorikai, gyvenantys už penkių dešimčių metų po karo, neprivalo būti pagelba valdžioms, kurios šandie norėtų suardyti pasaulio tai- ką ir išsisukti nuo atsako- mybės.

Ar yra galimybė atskirti užpuoliką nuo nekaltai už- pultojo, kuomet kyla karas? MacDonaldas sako, yra, ir vienintėlis budas tam — arbitracija. Ta valstybė, kuri atsisako pavesti savo ginčą su kita valstybe arbi- tracijai, pirma negu stvėru- sis ginklo, privalo nešti at- sakomybę dėl karo kilimo.

Anglijos premjeras todėl pasiūlė, kad Tautų Sąjunga išdirbtų planą spręsti tarp- tautinius nesutikimus arbi- tracijos keliu. Jeigu mes to negalime padaryti, sakė ji- saį, tai važiuokime namo, gin- kluokimės ir rengkimės prie naujo karo!

MacDonaldo arbitracijos sumanymas, kaip mūsų skai- tytojai žino, yra sena socia- listų ideja. Ją išdėstė Fran- cijos socialistų partijos kon- grese prieš pat didįjį karą garsūs socialistų veikėjas, Jean Jaures, kurį paskui dvejetu dienų vėliau, nuga- labio koks tenai karinio svaigulio apimtas tautinin- kas.

Anglijos premjeras yra taip pat pasižymėjęs, kaip uolus taikos kovotojas, ir, matyt, jam ta nabašninko Jaures'o mintis gliai įsmi- gė į širdį, kad jisai dabar ją remia visą savo taikos programą. Jeigu MacDo- naldo sumanymas bus Tau- tų Sąjungos priimtas, tai pasaulis dar kartą turės aiš- kų įrodymą, kad socialistai yra daug praktiškesni politi- kai, negu tie elementai, ku- rie vadina juos "svajoto- jais".

Antras socialistų premje- ro sumanymas — kad būtų sušaukta atskira visų val- stybių nusiginklavimo kon- ferencija — papildė pirmą- jį. Tautų Sąjungon dar ne- įeina tokie dideli kraštai, kaip Amerika, Vokietija ir Rusija. Bet be jų koopera- vimu pastovi taika pasauly- je negali but užtikrinta.

Jeigu šios trys valstybės kartu su valstybėmis, pri- klausančiomis į Tautų Są- jungą, sutiks eiti prie gink- lavimosi sumažinimo, tai jos irgi turės priimti, kaip ap- saugojimą nuo karo, arbi- traciją. Tuomet bus patie- ktas taikaus sugyvenimo pa- grindas viso pasaulio tau- toms.

Apzvalga

LIETUVOS BANKAI

"Lietuvos žinios" idėjo ilgą straipsnį apie bankus Lietuvo- je. Jame aštriai kritikuojama "neteisinga spekuliatyvė mūsų bankų veikimo tendencija". Del šitos kenksmingos ten- dencijos Lietuvos bankai ir pa- tys prastai laikosi, ir žmonės menka patarnavimą duoda. Įpratę spekuliuoti, bankai nesu- gebėjo susilaikyti nuo spekuliacijos tuomet, kai buvo stabili- zuota Lietuvos valiuta. Tatai jiems labai pakenkė.

"Deliai to" sako "L. Ži- nios", "mes dabar esame liu- dininkai mūsų žymesniųjų bankų bankrutų. Gerai laiko- si tik tiktai Koperacijos, Kredi- to, Komercijos ir žydų kope- racijos bankai, kurie į speku- liatyvę azartą nesileido. Kiti gi: Tarptautinis, Prekybos ir Pramonės ir net Ukio ban- kas (kuris neįstengia mokėti valdžiai mokesčių) blogai lai- kos ir dabar Lietuvos Ban- kas turi juos gelbėti. Tai, be abejo, varžo Lietuvos Banko veikimą ir atsiliepia neigiam- mai į šalies ūkį. Bet didžiaus- sia šaliai žala iš to, kad tie bankų bankrutai demoralizuo- ja gyventojus, kompromituo- ja kreditą ir pasitikišimo pa- sižadėjimams ideja".

Prie blogai besilaikančių ar- ba net bankrutujančių bankų "L. Žinios", vadinasi, priskaito Tarptautinį (p. Romano) banką, Prekybos ir Pramonės (p. Yčo) banką ir Ukio (kun. Vailokai- čio) banką. Geriausia gi laiko- si Koperacijos Bankas (su ku- riuo dabar "Naujienos" veda biznį).

Svarbiausia priežastis, dėlko anie bankai susilaukė keblumo, buvo ta, kad jų pelnais naudo- josi atskiri asmenys, stovėjusie- ji tų bankų priešakyje. Viena, jie ėmė labai didelius dividend- dus (žinoma, ir dideles algas, jeigu dirbo banke); antra, iš tų bankų skolinis pinigų savo privatiems reikalam.

"L. Žinios", kalbėdamos apie Prekybos ir Pramonės banką, nurodo, kad jo statutas neleid- zia banko valdybos nariams im- ti paskolas iš savo banko sau arba toms įstaigoms, kur jie yra dalininkai; bet statuto buvo ne- paisoma. Ir ve kas pasirodė:

"Kaip paaiškėjo akcininkų susirinkimuose, M. Yčas sko- lingas apie 280,000 litų, J. Grigonis apie 240,000 litų, Frenkelis apie 150,000 l., Ro- manas apie 17,000 l., Šakevi- čius apie 30,000 l., Šernas apie 150,000 l., Šodė apie 10- 000 l., buvusi valdybos narys Prusas, o dabar esąs Lie- tuvos Banko Valdybos narys virš 300,000 litų. Viso tie as- mens skolingi apie 1,300,000 litų".

Taigi, banko viršininkai iš- ėmė dideles sumas iš banko ir prisipirko visokių nuosavybių. O tuo tarpu bankas yra pat- šilindęs į skolas, "L. Ž." sako:

"Dabar (bankas (Prekybos ir Pramonės) skolingas Lie- tuvos Bankui virš 4 mil. litų (Ukio bankas skolingas virš 10 mil. litų). Tad išeina, kad Lietuvos banko pinigai eina spekuliacijai ir palaikymui bankrutuojančių bankų, o ne visos Lietuvos naudai. Ban- krutuojančių gi dėl to, kad juose susidarė savųjų grupės, per daug godžiai susirupinu- sios greit praturtėti".

Bankininkai prisipirko dvi- rų, pristatė fabriky, pristegė visokių biznį, įsitaisė pulkūs automobilius, — o Lietuvos ūki- ninkas, ne už didžiausią nuosim- nį negauna pasiskolinti iš ban- ko pinigų savo triobos stogui užlopinti!

NEMĖGSTA TIESOS

"Vienybė" sako, kad mes "truputį netaip" supratę jos

obalsį, kuris skamba: "Viskas Lietuvai, o Lietuva lietuviams". Mes pasakėme, kad tas obal- sis reiškia teisių nepripažinimą tautų mažumoms Lietuvoje. "Vienybė" gi atsako į tai:

"Lietuviai skelbdami tą obalsį, niekadoms neslėgė tau- tines mažumas. Jie niekadoms neuždarinėjo lenkiškų ir žy- diškų mokyklų, nesodino ir nedeportavo žydų ar lenkų, nežudė jų, nedraudė jų laik- raščių..."

O lenkai, girdi, visa tai da- rė savo tautinėms mažumoms, — tai kaip galima lietuviams tau- tininkus lyginti prie lenkų tau- tininkų?

Tai yra navatnas argumen- tavimo budas. Kad lietuvių tautininkai dar nėra padarę to- kių negražių darbų, kaip lenkų tautininkai, tai jų idejų esą ne- galima lyginti!

"Vienybė" žino gerai, kad lietuvių tautininkai dar nega- lėjo visai taip elgtis, kaip len- kų endekai. Nes lenkų endekai turi šimtą kartų daugiau jėgų, negu musiečiai. Viena, jie yra daug stipresnės tautos "patrio- tai"; antra, jie savo tautoje yra viešpataujanti partija.

Lietuviški tautininkai yra menka mažuma mažoje tauto- je, todėl, suprantama, jie turi elgtis kukliaus, negu jų lenkiš- kii broliai dvasioje. Bet kad jie taip pat turi nemenkus apeti- tus, tai jie yra nekartą parodę ir savo darbais ir savo pareiš- kimais.

Tautininkai Kaune ir kituo- se Lietuvos miestuose keletą kartų išmokojo degutų nelietu- viškas krautuvių iškabas ir net vienur-kitur daug žydų lan- gus.

Lietuviai tautininkai Klaipė- dos krašte keletas mėnesių at- gal buvo pradėję reikalaujant, kad iš to krašto būtų leidžiama rink- ti atstovais į Lietuvos seimą tik tie tokios žmonės, kurie mo- ka lietuvių kalbą. Jie norėjo tuo būdu atimti atstovybės teisę vokiečiams, ir kuomet "Naujie- nės" pakritikavo tą reikalavi- mą, tai "Vienybė" šaukė, kad mes esą "tautos prieši!"

Akyveidoje šitokių faktų rei- kia pusėtinau daug drąsos pik- tintis "Naujienų" nurodymu, kad lietuviški tautininkai yra lenkiškų endekų pamėgdžioti- jai.

Ažuot vaidinusi nuskriaustos nekaltybės rolę, "Vienybė" te- gu geriaus paaiškina, ką ji iš- tiesių norėjo išreikšti savo obal- siu "Viskas Lietuvai, o Lietu- va lietuviams". Ar jisai reiškia tą, ką pasako jo žodžiai, ar ne- reiškia?

Lietuvių kalboje žodžiai "vis- kas Lietuvai" gali turėti dvejo- pą prasmę. Pritaikyti atskiram asmeniui, jie reiškia, kad as- muo privalo "viską" atiduoti, tarnauti, pasiaukiant savo kra- štui. Bet pritaikyti tautai, jie reiškia, kad Lietuva turi teisę imti "viską" — ką tik gali, ne- paisydam, ar kitoms tautos tatai bus skriauda, ar ne.

Šitoje antroje prasmėje tie žodžiai pilnai atitinka vokiečių nacionalistų obalsiui "Deutsch- land ueber Alles" arba ameri- koniškų nacionalistų obalsiui "My country — right or wrong".

Dabar pažiūrėsim į antrąją "Vienybės" obalsio dalį: "Lie- tuva lietuviams". Ką šitie žo- džiai reiškia?

Jie gali turėti tik vieną pra- smę, — ta, butent, kad pilnatei- siai Lietuvos seimininkai pri- valo būti tik tie lietuvių kilmės žmonės; o nelietuviai tegali but Lietuvoje tik tie pakenčiami, kaipio blogybė, kurios negalima nusikratyti, kadangi jie tenai gyvena; arba kaipio lietuvių ver- gais.

Aišku, kad tai yra gryniaus- io nacionalizmo ideja, to siau- ro, bukaprotiško nacionalizmo, kuris net vienos ir tos pačios valstybės viduje skirsto pilie- čius, pagal jų kilmę į "gerus" ir "negerus" ir kūrsto juos prie tarpusavinės kovos.

Ar "Vienybė" ne gėda šito- kias "idejas" skelbti, žinant,

kad jos griežtai priešinosi pa- prasčiausiems demokratybės principams, apie kuriuos ji nuo- latos deklamuoja?

Iš Alienisto užrašų

Skaitau viename laikrašty, buk vienas bolševikų pravadnin- kas ir kalbėtojas iš proto iš- ėjęs. Mat, sauč įkaitinusi jo galvą, ir karštis iš didelio bol- ševikiško proto tik košę išvi- rė.

Galite suprasti, kad tas žmo- gus ir prieš tai proto netarėjo, nes būtų užsimovęs kepurę arba nebutų stovėjęs saulės šviesoje tiek, kad smagenos ėmė virti.

Šitą atsitikimą reikia įrašyti į mokslo knygas, nes tik pir- mas žmogus Amerikoje išėina iš proto dėl saulės kaitinimo.

Chicagoj pasibaigė tardymas dviejų jaunų žmogžudžių, kurie du išrodo esą pilno proto vyru- kai. Tečiaus proto žinovai daro- dino, buk jiedu turi proto li- gą.

Kažin ar ir Andriulis, kuris Wilkes-Barre grąsino sunaikin- sias Dr. Montvidą, buvo sveika- mas proto stovyj, ar tik šiaip jam Mahanoy City fantazijos prisiminė. O Mahanoy City jis turėtų neužmiršti, nes tuli žmo- nės jį ten gerai atsimena.

Kalbant apie proto ligas, rei- kia neužmiršti svarbiausio lietu- viškų bolševikų vado Brooklyn, kuris pora metų atgal jau ge- rokai buvo nuo proto nukelia- vęs, paskui vėl ėmė prie jo grįž- ti, o dabar, kaip girdėt, net te- kinas bėga šalin.

Gal reikėtų įsteigti kokis fon- das bolševikiškiems pakvaiše- liams šelpiti.

Bolševikų spykeris Jukelis valgydavo gyvulių smagenas ir riešutus, nes kas, tai jam sakęs, buk šitokis maistas proto duo- das. Butų žingeidu girdėti, ar jaučių, veršių, kiaulių ir kitų gyvulių smagenos veikia į žmo- gaus protą ar ne. Gal kokis pro- fesorius praneš.

Nors Dundulio galva pagal saizą nėra didelė, vienok kas gi žino, kiek joje proto, nes kartais ir mažas indas turi sa- vyj daug. Šitą sakau, girdėda- mas, buk bolševikuojantis Dun- dulis einąs į daktarus. Jau ko- kie 4 ar 5 metai kaip jis save skelbia studentu. Butų gerai, jei jis praneštų, kur per visus šituos metus jis studentavo, kaip toli nužengė ir kokią mo- kyklą lanko dabar. Ypač moky- kla mums svarbi.

Kokis tai durnius yra pasa- kęs, kad pasaulinis karas su jo sekmėmis sukratė daugelio žmo- nių protą ir jie net savo parti- ją įsisteigė, kuri vadinasi tai komunistų, tai bolševikų parti- ja. Aš irgi iki šiol tikėjau, kad bolševikais liko tik su skraty- tomis smagenomis žmonės, bet kaip išgirstu bolševikus Jeffer- son giriose lermą keliant ir pa- matau mūšais sėdintuosius, ne- noriu tikėti, kad visi jų butų pusgalviai.

Galskis sako, kad umos revo- liucijos nebus, nes bolševikai buvę nuėję pas policijos virši- ninką prašyti leidimo arba per- minto revoliucijai kelti ir šis ne- išdavęs. Taigi brolis Katilius ir kiti tavorščiai dar turės pilauk- ti.

Pas Bridgeporto daktarus ei- na gandai, buk vienas storulu- pis bolševikų vėpla, kuris kalba susilenkdamas ir šlaunis pasika- — "Kl. Z."

sindamas, turis socialę ligą. Rei- kės plačiau patyrinėti.

"Vilnis" rašo, kad Biežis yra jiems geresnis daktaras, negu Dr. A. Montvidas. Gali buti, nes Montvidas gali susikabinti tik su protingais žmonėmis.

Įvairenybės

Kiek žmogus maisto suvalgo

Mažai kas težino ir įsivaiz- duoja, kiek sveikas žmogus per savo amžių maisto suvalgo. O suvalgo jo, reikia pasakyti, ga- na daug. Štai keletas skaitme- nų, kurie šį idomų klausimą šiek tiek nušviečia.

Pasirodo, kad sveikas, nor- malus žmogus per 70 metų su- valgo 25,000 kilogr. duonos; apie 18,000 kilogr. mėsos; iki 15,000 kiaušinių; 6,000 kilgr. žuvies; išgeria 25,000 literių skysčių (sriuba, vanduo). O kiek dar be to suvalgo bulvių, morkų, žirnių, kopustų, buro- kų, vaisių ir t. t.

Kiekviena gera šeimininkė gali pasakyti, kiek rudeni pri- kasama, nors ir tų pačių bulve- lių, ir kaip atrodo rusiai pava- sarį. Idomiausias gal skaitmuo, tai suvartojamos druskos kie- kis. Pasirodo, kad žmogus per savo gyvenimą jos suunaudoja apie 1,750 kilogramų!

Be abejo, toks apskaitymas taikomas žmonėms, kurie dau- žiausiai minta mėsa. Tačiau ši rūšis negali sudaryti daugumos. Priešingai, dauguma žmonių daug mažiau valgo mėsos, ne- gu duonos.

Be to, pastaroju metu ran- das žmonių visai nevalgančių mėsos. Tai pat vadinamieji ve- geterianai, kurie minta vien ža- lumynais, geria pieną, valgo, ži- nomia, duoną, bet mėsos neima- nė į burną. Vegeterianai neval- go mėsos tik dėl savo sveika- tos.

Mokslas rodo, kad mėsa ne- mažai kenkia sveikatai. Mėsoje esti toksinai, arba tam tikri nuodai, kurie iš lėto, bet gan blėdingai veikia į žmogaus ku- ną.

"T" Varyšas.

KEISČIAUSIA MERGAITĖ

Bulgarijoje, Bukotės kaimo gyventojai, persigandę pranešę policijos viršininkui, kad jų kai- me randasi nedidelė mergaitė, kurios visi pažymiai išduoda ją už raganą. Taip mergaitė jo- kiais drabužiais negalima esą ap- vilkti, nes po kelių valandų jie ant jos kuno sutirpsta. Polici- jos viršininkas, padarė bandy- mą: apvilko mergaitę naujau- siais drabužiais, kurie kelioms valandoms praslinkus pavirto į voratinklius, o vėliau visai din- go. Po tokio bandymo, policijos viršininkas pasiėmė mergaitę savo žinion. Jis ją žada atiduoti mokslininkams ištirti. Ši ži- nia yra tilpusi Amerikos laik- raščiuose, kurie spėja, kad mer- gaitės kunas išleidžia nežino- mus spindulius, kurie sunaikina drabužius.

VARLIŲ VAISINIMAS JAPONIJOJE

Panašiai kaip Šiaurinėj Ame- rikoj, valgomų varlių veisimas ir Japonijoje išsivysto į pelningą ūkį. Įsteigėjas šitos žydincios pramonės yra Haitori, Tokio priemiesty. Tasai žvejys turi tris varlių ūkius: viena pusket- vito, antra penkių, trečia pus- tryliko hektaro didumo. Tose trijose ūkiuose varlės padeda apie 80 tukstančių kiaušinių. Iš šitų kiaušinių per metus išsi- peri 60 tukstančių varliukų. Ja- ponų varlės esančios labai bran- gios. Gerai užaugintos varlės parduodamos net už keletą de- šimčių jenų (japonų pinigų). Japonų žemės ūkio ir valstybės turtų ministerijoje busias įsteig- tas atskiras varlių departamen- tas.

**Town of
Lake**

Naujienu Skyrius perkel-
tas į naują vietą.
Priima paskelbimus Nau-
jienoms ir atlieka kitokius
reikalus surištus su Nau-
jienomis.

Siunčia pinigus Lietuvon.

G. Benošius
1616 W. 47th Street

CHICAGOS ŽINIOS

Derybos dėl nupirkimo gatvekarių nepavyko

Kompanija ir bankieriai pastatė negalimas sąlygas.

Pastangos pervesti miesto nuosavybės gatvekarius ir juos operuoti, nepavyko ir tas klausimas liko palaidotas, mažiausia bent Dever administracijos laikui.

Mayoras Dever per kelis mėnesius vedė derybas su gatvekarių kompanija ir bankieriais apie miesto nupirkimą gatvekarių, bet dabar tos derybos užsibaigė nedavusios jokių pasekmių, nes kompanija ir bankieriai pastatė negalimas sąlygas. Užvakar trys bankieriai, kurie laiko morgičius ant gatvekarių, laikė savo susirinkimą apspausdinti atsakymą mayorui, kuris pareikalavo, kad kompanija ir bankieriai nustatytų tikrąją sumą pinigų, kiek jie nori gauti už gatvekarius. Kokį jie davė atsakymą mayorui, dar neskelbiama, nes pats mayoras yra išvažiavęs atostogoms į Eagle River, Wis., bet kiek žinoma, atsakymas yra neprielankus ir pastatyta už gatvekarius yra tokia kaina, kurios miestas niekad negali mokėti.

Tokių būdu miestas dar negreit įsigys savo gatvekarius.

Suėmė čekių klastuotoja

Policija užvakar suėmė Aaron Mashiek, 24 m., "karalių" visų čekių klastuotoją. Jis klastuodavo čekius, bet jis pats niekad jų nekeisdavo; tam tikslui jis laikė šaika iš apie 15 žmonių, kurie tikrąjį čekių iškeitimo darbą ir atlikdavo. Jis taip gudriai suklustuodavo čekius, kad jokiš bankas neatsisakydavo jų iškeisti. Spėjama, kad jį kelis metus jis tokiu būdu apsuoko bankus ant \$1,000,000. Bet nežinurint išgautas iš bankų didelės sumos, pas jį pinigų nerasta.

Ryte Robert Tooney bandė South Side Trust and Savings banke iškeisti klastuotą čekį ant \$1,200. Jis tapo areštuotas. Kartu su juo buvo ir jo patė, kurią paliosuota. Ji tuojaus sugrįžo namo 3942 Lake Park Ave. Paskui ją nusekė ir policija. Jos namuose policija ir rado Aaron Mashiek, kurį jau nuo senai gaudė, bet vis neįstengdavo pagauti, nors jo šaikos narius jau pirmiau buvo sugaudžiusi. Jis niekad neveikė vienoje vietoje, bet važinėjo iš vienos vietos į kitą. Ir dabar jis tik porą dienų atgal buvo atvykęs iš New Yorko.

Greitam Pardavimui

Nauja mūro raudonų plytų aplinkui su dokauku stogu puiki

AUKSTOS RŪSIŲ REZIDENCIJA CHICAGO LAWN
Iš prieštasties permainos biznio dabartinio savininko yra proga nupirkti už labai nužemintą kainą virš matomą Rezidenciją, kuri yra pabudavota del savininko paties gyvenimo nežinurint iškaščių.
7 dideli kambariai ir shower maudynė, 22 pėdos ilgio gyvenimo seklyčia su atdara ugnavieta, visos grindis parinkto kietmedžio, langai ir duris turi oro liemavones (metal weather proof strips) tokius pat kaip ir Drake Hotel vartojta, ARCO heating system automatiškas boileris su automatišku kontroliavimu šilto vandens ir garbaga deginimo stacija iš kuknios ir boilerį, taipogi mūro garadžiūs su dokauku stogu.
Didelės vejos su brangiais lapotais medžiais ir krūmais aplinkui visą namą, geležinė tvora aptvertas.
Dėl platesnių informacijų kreipkitės prie
JOHN J. LIPSKI & CO.,
4650 So. Western Ave.

Mashiek čekių klastavimą pradėjęs budamas 16 metų amžiaus ir taip gerai padirbdavęs parašius, kad netik bankai, bet ir nuskriaustieji žmonės negalėdavo pažinti klastos.

Graikų konsulas pabėgo

Jo sąskaitos truksta apie \$35,000.

Vakar patirta, kad šešetą savaičių atgal nežinia kur prapuo- lė Graikijos generalinis konsulas Chicagoje Leonidas Matlis. Tai tapo patirta užėmus vietą naujam vice konsului Vasil Mammonas. Kartu tapo patirta, kad buvusio generalinio konsulo sąskaitose truksta apie \$35,000. Mammonui Graikijos valdžia įsakė surasti Matlį ir priversti jį atsiskaityti.

Šešetą savaičių atgal Matlis neatėjo į raštinę. Per dvi savaites negauta nuo jo jokios žinios. Tada atėjo laiškas iš New Yorko, kad jis esąs išvažiavęs atostogoms ir sugrįšias už 10 dienų. Bet jau tada jo draugai pastebėjo, kad laiškas nėra jo rašytas.

Jam pasiūlymus ir susekta trukumą sąskaitose ir taip jau sužinota, kad jis imdavo \$10 ar \$15 už pasą vieton \$5, o už ap-

NAUJI LENKIJS PINIGAI PADARYTI JUNGTI- NĖSE VALSTIJOSE.

Netikėtai Europos žemlapis, bet ir pinigai tapo pakeisti laike pasaulinio karo.

Nauji pinigai tapo išrasti. Lenkų Zloty dabar yra pirminis tų vienučių kurie bus išdirbami Jungtinėse Valstijose. Užtektinai sidabro ir alloys bus pristatyta per 4 Amerikos korporacijas, kad padarius 12 milijonų vieno-zloty pinigų ir pusę tiek dviejų-zloty pinigų. Zloty turės vertės 19.3 centų, kaip ir Francijos frankas. Normalė padėtis sugrąžyta Europon. Tas taipgi primena mums, kad mes prisilauki- kytumėm save normaliam padėjime. Sveikata yra didžiausias dalykas ant kurios mes dedame savo viltį, o skilvio sveikata yra pats pamatinis dalykas. Trinerio Kartusis Vynas yra gyduolės kurios gydo skilvį, suteikia sveiką apetitą ir suteikia virškinimo organams nuolatinę veikimą. "Aš mėgstu Trinerio Kartų Vyną, nes aš jaučiuosi gerai-kuomet vartuju jį". Taip rašo Mrs. Jennie Simsch, iš Allegany, N. Y. ir jūsų aptiekorius arba pardavinėtojas Trinerio Kartų Vyną turi pas save stake. Bandykit jį šiandien ir bandykit taipgi Trinerio Linimentą atsitikime reuma tizmo arba neuralgijos ir Trinerio Cough Sedative atsitikimuose persišaldymo.

(Apgarsinimas)

sivedimus, už kuriuos graikai turi irgi mokėti, imdavo po \$5 vieton \$1, taip jau neprisiusdavo valdžiai ir surinktus pinigus už gyvenimo pasus, kuriuos turi turėti kiekvienas Graikijos pilietis, gyvenantis užsieny. Tokiu būdu jis susirinko daug daugiau negu rodo knygos.

Be to jis 1923 m. budamas generaliniu konsulu New Yorko ke pirkdamas valdžiai įvairias karo medžiagas apsuoko valdžią ant \$600,000.

Chicagietė laimėjo

Atlantic City, N. J., labiausia paskilbusiose Atlantiko mau-

dynėse dabar buvo kontestas gražiausių plaukikių viso Amerikos. Pirmą prizą laimėjo p-lė Ruth Malcomson, kuri atstovavo Philadelphia. Chicagietė p-lė Margaret Leigh, kuri buvo "panelė Chicago", laimėjo antrą prizą. Trečią prizą laimėjo mergina iš West Palm Beach, Fla.

Caverly jau nusprendęs likimą jaunų žmogžudžių

Pats teisėjas Caverly paskelbė, kad jis jau peržiūrėjo visus įrodymus byloje jaunų milionierių žmogžudžių Nathan Leopold ir Richard Loeb ir jau yra nusistatęs kokį nuosprendį jiems išnešti. Bet savo nusista-

tymo jis vistiek neskelbia ir net artimiesiems savo draugams apie tai neužsimena. Dabar jis išvažiavęs į mišką prirengti savo nuosprendį. Savo nuosprendį jis paskelbs ateinantį trečiądienį, rugsėjo 10 dieną.

(Tęsia ant 7-to pusl.)

DIDELIS ZINGSNIS PIRMYN

Keletas Faktų Kaip Veikia ir ko Atsiekė Naujienų Pinigų Siuntimo Skyrius

NAUJIENŲ PAGEIDAVIMAI

Niekas taip labai nerupėjo Naujienų vedėjams, kaip patobulinimas ir pagreitinimas susisiekimo — susižinojimo su Lietuva. Yra begalo svarbu kožnam greitas susisiekimo būdas, o ypatingai tuomet, kai siunčiama pagalba, pašalpa, dovana, ar kitoks, koks piniginis reikalas. Šimtai laišku yra prirašyta Lietuvos įstaigoms, reikalaujant ir raginant jas teikti mums greitesnį patarnavimą, kur greitumas yra labiausia pageidaujamas. Iki šiol tasai Naujienų žygis yra sutikęs sunkiausių kliūčių vienoj ar kitoj įstaigoje ir kartais davęs teigiamas pasekmes.

Suradimas Naujų Kelių.

Pagalios tapo surasti nauji keliai. Nuo 19 Gegužio Naujienos ėmė siųsti pinigų Lietuvon telegrafu ir tokia stebėtina pigia kaina, kad daugelis stebėjosi ir netikėjo tokio žygio galimybe. Telegramos iki šiol kainuodavo nuo 4 iki 6 dolerių, o čia tą patį reikalą atliekama už 50 centų! Kaikurie net įtarė Naujienas prigaudinėjime žmonių!

Telegrafines pinigų perlaidos neiškarto davė teigiamas pasekmes. Lietuvos įstaigos nebuvo prisirengę sutikti tokį svarbų ir reikalaujantį didelio greitumo ir akuratiškumo darbą. Bet ledai tapo pralaušti. Pasielkta tokio greitumo išmokėjime pinigų Lietuvoje, kokio jokia kita pinigų siuntimo įstaiga Amerikoje nėra pasiekusi!

Mūsų Korespondentai.

Iki įvedimo Telegrafines sistemos, Naujienos vedė visus reikalus Lietuvoje per Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banką. Savo laiku tasai bankas yra davęs gerą patarnavimą kokį jis sugebėjo duoti, bet ant galo išmokėjimą pinigų yra taip sutrugdęs, kad mes tuomi buvome labai susirupinę.

Įvedus Telegrafinę pinigų siuntimo sistemą pradėta su Lietuvos Koperacijos Banku, kuris jau padarė daug pagerinimų greitam pinigų išmokėjimui Lietuvoje ir yra prisirengęs dėti visas galimas pastangas pasekimui pilno greitumo ir tobulumo.

Lietuvos Koperacijos Banko Veikimas ir Pasiryzimas.

Štai ką rašo Lietuvos Koperacijos Bankas Naujienų Bendrovei:

"Kaunas, Liepos 25, 1924.

"Naujienų" Administracijai, Chicago, Ill.

"Gerbiamejii:

"Tamstos klausiate, kodėl tiek laiko gaisinama pinigų išmokėjimui. Į šį klausimą turime priminti Tamstoms mūsų susisiekimo netobulumus. Tuo tarpu Lietuvoje turime mažą gelžkelių tinklą ir dar mažesnę plentų tinklą. Kur nėra gelžkelių ir plentų tenka susisiekti vieškeliais, o jų stovis yra pas mus nepakenčiamas, ypatingai pavasario ir rudens metu, kada palaidais keliais reguliariis susisiekimas laikotarpiais visai neįmanomas.

"Šiuo atžvilgiu tenka atskirti susisiekimą su Lietuvos miestais ir miesteliais, kur yra gelžkelių stotys, nuo miestų, miestelių ir kaimų, kur tų stočių nėra.

"Miestai ir miesteliai atsiima visą paštą iš artimiausių miestų prie gelžkelių stočių ir perdavinėja ją plentais ir vieškeliais tolimesniems miestams ir miesteliams, o iš ten valščiams ir kaimams. Valščiai paprastai atsiiminėja paštą ne kasdieną, o tik keletą arba vieną kartą į savaitę. Iš valščiaus gi į kaimą laišakai perduodami šventadieniais, turgų dienomis arba kitai progai atsitikus, asmeniškai, per kaimynus.

"Tamstų žiniai siunčiame mūsų korespondentams išleista parėdymą, kuris duos Tamstoms aiškesnį supratimą mūsų susirupinimą tuo reikalu.

"Gerai suprasdami Tamstų pageidavimus ir labai susirupinę šiuo reikalu, tikimės, jog ir Tamstos gerai suprasite mus ir nekaltinsite už neveiklumą arba apsilėidimą.

"Su tikra pagarba,
"LIETUVOS KOPERACIJOS BANKAS."

II

Aplinkraštis Banko Korespondentams arba Skyriams.

"Kaunas, 1924 m., Liepos 21 d. G. T.!

"Amerikos gyventojų yra telegrafu siunčiami Lietuvon labai papiginta kaina per Amerikos "Naujienų" Bendrovę, Čikagoje, ir toliau per Lietuvos Koperacijos Banką, Kaune, pinigai, doleriais ir litais.

"Šiuos pinigus Lietuvos Koperacijos Bankas išmoka adresantams per savo skyrius, per Liaudes Bankus, Taupmenų-Skolinimas Bendroves, kredito ir kitokias tam tikras įstaigas, o kur jų nėra — paštu.

"Kadangi pinigai yra siuntinėjami iš Amerikos telegrafu, tai suprantama, kad jų išmokėjimas adresantams vietoje turi būti atliktas KUO GREIČIAUSIAI.

"Nuo šios dienos, didesniame greitumui atsiekti, mes, siųsdami Tamstos parėdymus išmokėti pinigų, tą pačią dieną patys siuntinėsim atitinkamus pranešimus adresantams (pinigų gavėjams) einant pridedamu pavyzdžiu. Tačiau, atsižūrėdami į mūsų netobulą susisiekimą paštu su kaimais, mes prašome Tamstų, gavę mūsų orderius, tuoj, tą pačią dieną pasiųsti adresantams — kaimiečiams dar nuo savęs pakvietimą atsiimti pinigų.

"Išdavę pinigus adresantams, malonėkite tuoj, tą pačią dieną atsiųsti mums jų kvitus.

"Kaip jau sakėme, siųsdami Tamstoms pinigų, tą patį dieną siųsim mes patys pranešimus pinigų gavėjams. Tačiau del mūsų netobulo susisiekimo paštu su kaimais, mes prašome Tamstos pasiųsti kaimiečiams ir nuo savęs pakvietimą atsiimti pinigų. Miestelėnams gi tokių pakvietimų nebesiūskite.

"Kaimiečiumi į Tamstos pakvietimą neatsiliepus į dvi savaites, o miestėnui neatsiliepus Tamstom į mūsų pranešimą į dvi savaites nuo dienos Tamstų gavimo mūsų išmokėjimo parėdymo, malonėkite jiems pasiųsti dar vieną pakartojimą su prierašu: "antras pakvietimas". Jei ir į tą antrą pakvietimą adresatas neatsilieps vėl į 2 savaites malonėkite mums apie tai pranešti ir laukti mūsų tolesnio parėdymo.

"LIETUVOS KOPERACIJOS BANKAS.

Kitame savo laiške Lietuvos Koperacijos Bankas rašo:

"Visas Tamstų kablegramas, mes paprastai gauname apie 10tą val. iš ryto. Joms perrašyt, dekoduoti ir patikrinti reikalinga apie 1 val. 30 min. Mūsų banko perlaidų skyrius gauna perrašytą ir patikrintą kablegramą ir pradeda jį vykinti apie 12 val. dienos.

"Paštas Kaune priima pinigines perlaidas tik iki pirmos valandos, o laiškus iki 6 vakaro. Todel mes skubiai gamename tą pačią dieną raštus mūsų korespondentams ir pakvietimus adresantams atsiimti pinigų iš korespondentų. Tų raštų ir pakvietimų dalis dabar siunčiama paštan tą pačią dieną. Likusieji gi raštai ir pakvietimai yra siunčiami paštan kitą dieną. Piniginės perlaidos ir siunčiamos kitą dieną; bet kvittas paštas nespėja parašyti tuoj ir išduoda mums tik trečią dieną ir mes tuoj siunčiame Tamstoms.

Iš savo pusės mes budami nemažiau už Tamstas susirupinę pinigų išdavimo greitumu, dedame visas galimas pastangas tam reikalui įvykinti.

"Mes tikime, kad trumpiausiu laiku mūsų bus atsiektą maximum greitumo. Suprantama, neapsieisime be vieno — kito netikėto atsitikimo Lietuvos užkampy tečiaus darysime visą, kas tikėtai nuo mūsų pareina.

"Laukdami Tamstų tolimesnių pageidavimų, prašome priimti mūsų augstos pagarbos pareiškimą

"Lietuvos Koperacijos Bankas."

Iš tų visų faktų yra aišku jog greito patarnavimo srityj esame pasiekę labai daug ir jau šiandie stovime pirmoj vietoj.

Bet mūsų žygiu tuomi dar nepasibaigė. Mes gavėmi dėti ir dėsim dar daugiau pastangų kad pagerinus ir pagreitinus Lietuvos paštos veikimą, iki tiek, kad pinigų išmokėjimas būtų tikrai galimas į 3 ar 4 denas.

LITŲ KURSAS SIUNČIANT PAŠTU IR TELEGRAFU:

Čia įskaitoma suma už litus, pašto ir tokie kaštai ir 50 centų telegramos. Niekas daugiau nereikia primokėti ir adresatai gauna Lietuvoje pilną sumą.

	PAPRASTOMIS PERLAIDOMIS (Pinigai išmokami į 25 dienas)	TELEGRAMU (Pinigai išmoka- mi į 3 ar 6 die- nas)
50 litų	\$5.75	\$6.25
100 litų	10.75	11.25
200 litų	21.00	21.50
300 litų	31.50	32.00
400 litų	42.00	42.50
500 litų	52.25	52.75
600 litų	62.50	63.00
700 litų	72.75	73.25
800 litų	83.00	83.50
900 litų	93.25	93.75
1000 litų	103.50	104.00
2000 litų	205.75	206.25
3000 litų	308.50	309.00
4000 litų	411.25	411.75
5000 litų	514.00	514.50

Siųskit pinigų Lietuvon telegrafu per Naujienas, tai yra greičiausias būdas, o tai kainuoja tik 50 centų.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St.

Chicago, Ill.

IMPERFECT IN ORIGINAL

Chicagos žinios

(Tęsa nuo 6-to pusl.)

Lietuviai nusitroškino gasu

Lietuviai Kazimieras Domicis, 47 m., 4536 So. Honore St., užvakar liko rastas savo kambaryje nutroškęs nuo gaso. Policija mano, kad jis atsukė gasą budamas girtas.

Apkaltino užmušęsistę

Koronerio juri vakar nutarė atiduoti grand jury ir apkaltinti užmušęsistę David Walsh ir Ben Smith. Kiek laiko atgal jų automobiliai susidūrė vidurmiestyje ir tame susidūrimo liko užmuštas R. Fritsche, kuris važiojo kartu su Walsh.

Joliet dabar esąs "sausas"

Vakar prohibicijos agentai padarė penkis kratas Jolietėje dabar, pasak jų, tas miestelis esąs visiškai sausas. Jie konfiskavo 200 galionus mumsaino, 130 galionų alkoholio ir 56 stacines alaus. Prie vieno saliuo rasta nedidelį sandelį, kur žemėj buvo paslėptas alus.

A + A

STEFONAS MISIUS

Mirė rugsėjo 3-d, 1924 m. 6:30 sulaukęs 11 metų. Gimė Chicago, balandžio 1913 metais. Paliko dideliam nuliudime du brolius vieną seserį, tėvą ir gimines. Laidotuvės atsisbu rugsėjo 6 d. 1924, 9:30 ryto iš namų 5013 So. Wells St. į Sv. Onos Bažnyčią Garfield Blv. ir Wentworth Ave., o paskui į Sv. Kazimiero Kapines. Gimines, draugai ir pažįstami prašomi dalyvauti laidotuvsėse.

Lietuvių dideliam nuliudime

Broliai, seserys, tėvas ir gimines.

A + A

SIMONAS TVERIJONAVICIA

Mirė rugsėjo 5, 1924, 12:25 po pietų. Amžiaus 45 metų. Buvo vedęs, paliko moterį Veroniką ir dvi dukteris Eleoną 11 metų, Olivę 7½ metų. Iš Lietuvos paėjo Grinkiškio parapijos. Budų kaimo, Raseinių apskr. Lietuvoj liko sesuo ir brolis. Laidotuvės įvyks užrunkne, rugsėjo 9, 1924, 8 val. ryto, į Nekalto Prasiidėjimo P. S. bažnyčią, po pamaldų į Sv. Kazimiero kapines iš namų 4601 S. California Ave. Visus gimines, draugus ir pažįstamus širdingai kviečiame dalyvauti laidotuvsėse. Lieka nuliudusi

Motėris ir dukterys.

Laidotuvsės patarnauja graborius J. J. Zolp, Tel. Boulevard 5203.

A + A

ANTANAS PETRAUSKAS

Persikyrė su šiuo pasauliu rugsėjo 4, 1924, 9:30 val. vakare. 33 metų amžiaus. Turėjo restaurangą, 1947 So. Halsted St. 18 Lietuvos paėjo Sedos parapijos. Reikalinių kainų, Mažesnių apskr. Lietuvoj liko brolis Bronislovas. Laidotuvės bus panedely, rugsėjo 8, 1924, 2 val. po pietų, į Tautiškas kapines. Širdingai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvsėse.

Lietuvių dideliam nuliudime

Jonas Krūmas.

Laidotuvsėse patarnauja S. M. Skudas, 1911 Canalport Ave. Tel. Roosevelt 7532.

KLEOFAS JURGELIONIS
Atidavė advokato ofisą vidurmiestyje
Kambaryai 1117-1122
127 N. Dearborn Str.

Advokatas Jurgelionis yra jau advokatu per penketą metų. Visą tą laiką jisai dirbo Naujienose biznio vedėju ir savo profesijoje neturėjo kada praktikuoti.

Pasiliūsavęs nuo sunkių Naujienų biznio vedėjo pareigų dabar visą laiką pašvęs gyvinti lietuvių reikalų teismuose ir aibnai advokato praktikai.

Jis savo gabumais reiškia labai daug advokatų profesijoje ir nėra abejonės, kad turės didelio pasisekimo. Jau dabar, jis yra įsigilinęs ir nuodugniai pažįsta korporacijų (bendrovių) teises, taipgi real estate teises. Lietuvių bendrovės esančios ir bušinės iš adv. Jurgelionio gali tikėtis eksperto advokato patarimų ir daug naudos.

Šiandie policijos rungtynės

Siandie, 2 val. pp. prasidės didelės metinės policijos rungtynės, kuriose dalyvaus virš 1,200 policistų. Rungtynės bus naujame Stadiume, Grant parke, kurį šiandie ir oficialiniai atidarys. Tą didelį Stadiumą būdavojo miestas ir kainavo jis apie \$5,000,000. Pats mayoras Dever ir policijos viršininkas Collins dalyvaus Stadiumo atidaryme.

Visas policijos rungtynių plebas eis sušelpimui našlių ir našlačių žuvusių einant savo pareigas policistų.

Persekios automobilistus

Kapt. Hogan, kuris prižiuri judėjimą vidurmiestyje, įsakė areštuoti visus automobilistus, kurie nors kiek peržengia visokių policijos patvarkymus.

Teismų klerkų piknikas

Municipalinių teismų klerkų savyšalpos draugija rengia savo didelį pikniką šiandie, Kolze's Electric parke, prie Irving Park Blvd. ir Narragansett Av.

Sportas

Golfas. — Amerikos geriausi golfininkai Chicagoje.

Calumet Klube dabar lošia golfą geriausi golfininkai, suvažiuoję iš visų Jungtinių Valstijų. Tą turnirą duoda "Western Golf Association" ir užtai lošimas

A + A

PADEKAVONĖ

Mirusio Jono Watulio, kuris tapo palaidotas Aug. 29, 1924. As jo tikras brolis Antanas Watulis dekoju visiems pusbroliams ir tiems draugams, kurie prisilutė pūkius kvietkus. Taipgi visiems giminiams ir draugams, kurie dalyvavo laidotuvsėse. Dabar labai dekoju Dr. Montvidui už prakabą, kurį paaiskino jo visa praėiti. Tai nepamiršime, kad mes Jono Watulio nesulauksime, tik jis mus visus sulauks.

Pasilieku dideliam nuliudime, brolis Antanas Watulis.

Advokato Jurgelionio ofisas vidurmiestyje randasi tame pačiame name, kur kiti du garsūs lietuvių advokatai turi savo ofisus, būtent: adv. K. Gugis ir adv. Waitches. Jie trys, manoma, mokės sugyventi kaip brolis su broliu ir svarbiuose reikaluose padėti kiti kitam. Tiesa pasakius lietuvių advokatai turėtų užmegsti tarp savęs draugingus ryšius ir pasirūpinti paimti iš savo rankas visus lietuvių reikalus. Tas būtų didžiai naudinga netik jiems, o ir visiems lietuviams.

Laimingo pasisekimo advokatu Jurgelioniu ir visiems to profesijos žmonėms!

— Reporteris.

vadinas "Western Open" arba "Profesional-Amateur Meet". Lošimas tęsis per tris dienas ir šiandie jau paskutinė diena. Lošia taip vadinamą "Medal" t. y. 7 l duobes ir padaręs mažiausia kirčių skaitysis čempionu Amerikos. Dalyvauja 216 golfininkų, lošia poromis. Pradeda nuo 8 val. iš ryto ir traukiasi iki sutemos.

Lietuvuose randasi taipgi apie šimtus 200 golfininkų, todėl patartina atlaikyti šitą turnirą ir pamatyti geriausius golfininkus periant kailį vienas kitam. Nėra abejonės, kad daug galima pasimokyti nuo jų kaip vartoti mešį ir draiverį Jackson parke. Čia netoli nuvažiuoti. Publikos čia dalyvauja apie 25,000 kasdie.

— Golfininkas.

Lietuvių Rateliuose

Brighton Park

Ateities Žiedo valdyba jau tariasi šaukti visus vaikus ir mergaites lavingis dainų. Kad tinkamiausiai tai atliks, ji žada kreiptis prie visų Brighton Park organizacijų prisidėti prie lavingimo vaikų.

Girdėjau, kad mokytojai apsiėmė p-lė St. Staniulitė. Tai gerai. Vaikai jau klausinėja kada prasidės dainavimo pamokos. Tai paskelbs pati valdyba.

— Sagutis.

Cicero

Antanas Lingė apsiavedė.

Subatoj, rugp. 29 apsiavedė ciceriečiams gerai žinomas Antanas Lingė su p-lė Branislava Surviljute iš N. Chicago, Ill. Branislava yra jauna, graži ir rimta mergina. Nebereikalo Antano buvusieji vienmečiai draugai jam labai pavydė. Apie Antaną Lingę nėra kas nę sakyt, jį ciceriečiai labai gerai žino. Linkime jiems laimingo šeimyniško gyvenimo ir kad jie ir toliau nepaliautų veikė visuomenėje. — Svetys.

Pradėk su \$10

ISMOKESI PO \$5. ANT MENESIO NEJAUSDAMAS TAPSI GRAZUS LOTO SAVININKU. TUOM LAIKU LOTAS BUS VERTAS DVIGUBUS PINIGUS, NES ŠITOJ VIETOJ LOTU PREKĖ LABAI KYLA, TODEL PASISKUBINK PIRKTI, PAKOL GALIMA GAUTI TOKIOMIS LENGVOMIS ISLYGOMIS, NES TA PROGA TIK BUS PER KELETĄ DIENŲ, PAKOL PABAIGSIME VISUS LOTUS ISPARDUOTI, NES JAU LIKO TIK KELETAS LOTŲ NEPARDUOTŲ

MINETI LOTAI RANDASI LABAI GRAZIOJ VIETOJ, TIK 2 BLOKAI NUO DIDELES IR GRAZIOS MARQUETTE PARKES. VISI DIDELI LOTAI PO 30x125 PĖDŲ. PRIVAZIAVIMAS LABAI GERAS IS VISUR. SIMTAM LIETUVIŲ ŠEIMYNŲ TURI SAVO GRAZIUS NAMUS TOJ APIELINKĖJ IR TUKSTANČIAI YRA, KURIE NORI ISGYTI NUOSAVYBES (PRAPERTE) ŠITOJ VIETOJ

PER ŠITĄ ISBAIGIMĄ PARDAVIMO BUS PARDUODAMA LOTAI PIGIAU NEGU UŽ PUSĘ KAINOS TIK PO \$400. \$10. IMOKETI IR PO \$5. ANT MENESIO. TIK DABAR TURITE PROGĄ SU DESIMT DOLERIŲ (10.00) IGYTI GREIT AUGANTI TURTĄ.

NORINTIEJI PASINAUDOTI VIRŠ MINETA PROGA, TAI TURITE GREITAI ATSAUKITI. NES TAS PASILYMAS BUS TIK PER KELES DIENAS.

809 W. 69-th St. Tel. Normal 4400-4401

Pranešimai

Kas, ką, kur, kaip ir kada rengia, veikia ar kviečia.

KASDIEN jūs galite prisirašyti prie NAUJENŲ SPULKOS ir turėtumėt prisirašyti tuojau, jei dar nesate prisirašę. Dėdami kas savaitę po doleriką, nei nepatėmsit, kaip susidėsit užtekant pinigų, kad nusipirkus sau namelį ar užtikrinus savo senatvę.

NAUJENŲ SPULKA, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Jaunoji Birutė, šiuo metu praneš visoms ir visoms, kad įvyksa repetitijos ir pamokos Choro, Orchestro, teatro ir klasikinio šokių, kas serdijos vakarą, 7:30 val. didžiojoje Mark White Sq. svet. Meldžiui tuos narius ir neres kur dar nesate atsilankę iki šiam laikui, malonėkite prisilutė. Taipgi meldžiui daug naujų mergaičių ir berniukų prisilutė prie mūsų minėtos mokslo jaunomėnės draugijos.

Vaidilų Gedimino Kaino sargai renkasi pietuose subatoj rugsėjo 6 d.

— Kirvis.

Visi norinti gauti "Naujienas" kiekvieną dieną, anksčiau ir ryte į savo namus, praneškite tuoj į Aušros Knygną, 3210 So. Halsted St. Nuo ko gryn 1 dienos Aušros Knygnas pveda šita darba, išnešiojama laikraščio pavyzium ir pilnai ta darba finansiam žmogul. Taipgi norinti gauti kas savaitę "Keleivį" arba kas mėnesis "Gyvenimą", "Gydytoją", taipgi ir kitus laikraščius, praneškite Aušros Knygynui virš pažymėtu antraštu arba pridukite reikalavimą telefonu: Boulevard 9663.

Brighton Park. — Lietuvių Keitucio Paši Klubo nariai, kurie turit paimti tikėtus buvusiojo pikniko, malonėkite sugrąžinti neparduotuosius, ir pinigų ant susirinkimo, kuris įvyks rugsėjo 7 d., McKinley Park sve. — Komisija.

PRANEŠIMAI

Bridgeportas. — Illinois Lietuvių Pasalpos Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks šestadienį, rugsėjo 6 d., 8 val. vakare, 2110 So. Halsted St., 3142 So. Halsted St. Visi klubiečiai esantys kviečiami prisilutė ant šio susirinkimo, nes randasi daug svarbių dalykų aptarti.

— A. J. Lazauskas, rašt.

Jaunų Lietuvių Am. Taut. Klubo susirinkimas įvyks nedėlio, rugsėjo 7 d., 1 v. p. Mildos svet., 3142 So. Halsted St. Visi nariai privalo dalyvauti, nes yra svarbių reikalų — užbaigimas budavoti Auditoriją. Po susirinkimo visi važiuosime į Auditorijos naudai rengiamą pikniką.

— Rašt. S. Kunevicia.

LSS. VIII Rajono konferencija įvyks rugsėjo 21 d., 11 val. diena, Naujienų name.

Visos LSS. VIII Rajono kuopos prisijuskit delegatus, taigi kurių kuopų užsiliko mokesčiai ir Rajona, tai užsimokėkit.

— A. Vilis, LSS. VIII Raj. sekr.

Tautiškos Parapijos visuotinas ir labai svarbus susirinkimas. Įvyks ateinančią subatą, rugsėjo 6 d., 7 val. vakare Bažnytinėje svetainėje, prie 35 ir Union gatvių. Bus renkama parapijos darbuotojai ir kiti Komitetai. Visus parapijos narius ir parapijai simpatizuojančius lietuvių kviečiame gausiai atsilankyti.

— Valdyba

Lietuvių Laisvės Klubo laikys extra mėnesinį susirinkimą subatoj, 6 d. rugsėjo, 7:30 val. vakare, Jono M. Želauko svetainėje, 3269 So. Union Ave. Nariai malonėsite visi prisilutė į šitą extra susirinkimą, nes turim daug svarbių reikalų, taipgi bus svarstimas pjiškimo Chicago Lietuvių Auditorium šerū ar Gold Bonds; tai yra piniginis svarstymas, kur privalo būti visi draugai, kad paskui nerūgtumėt, jog be jųs nutarta.

— Rašt. Demereckis.

Kensington. — Lietuvių Bendrovės rengia draugišką išvažiavimą į Wildwood mišką ant 127tos gatvės ir Calumet upės, nedėlio, rugsėjo 7 d. Trokai pradės važti kaip 10 val. ryte nuo krautuvės 315 Kensington. Vaziavimas visiems už dyką. Draugai atsilankykite laiku, kad išvengus didelio susigrudimo. — Momisija.

Draugystė Sv. Kazimiero Kar. susirinkimas įvyks nedėlio, rugsėjo 7 d. Mildos svet., 1 val. po pietų. Visi nariai malonėkite susirinkti pažūrėti laiku, nes bus svarstoma daug dalykų. Taipgi Auditorium reikalai. Draugystė rengia balių lapkričio 23 d. Visų narių yra reikalus paimti tikėtis padaryti.

— Valdyba.

North Side. — Vaiku Draugija "Bijūnėlis" nedėlio, rugsėjo 7 d., 10 v. ryte atsidarys mokyklės pamokos, Liuosybės salėje, 1822 Wabansia Ave. Visi tėvai, kurie geidžiante, kad vaikai pramoktų kalbos ir dainų, malonėkite atvykti savo vaikams.

— Komisija.

Cicero. — SLA. 194 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlio, rugsėjo 7 d., 1 val. po pietų, 1447 S. 49 Ave. — Valdyba.

Town of Lake. — Viekščiečių klubo mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlio, rugsėjo 7 d., 2 val. po pietų, Davis Sq. park svet., prie 45 ir So. Paulina g. Visi nariai kviečiami laiku susirinkti, nes yra daug svarbių dalykų aptarti.

— Rašt. L. Nemunis.

Roseland. — DLK. Vytauto draugijos No. 2, mėnesinis susirinkimas atsisbu nedėlio, rugsėjo 7 d., 2:20 v. po pietų, paprastoj svetainėje. Pagaidaujami visi nariai, nes yra reikalas aptart kas link balius, kuris atsisbu spalio 5 d. š. m. Strumdis sve. — Sekr. P. Grigula.

Birutės valdybos susirinkimas įvyks panedely, rugsėjo 8 d., Raymond Chapel svetainėje, lygiai 8 val. vakare. Visi valdybos nariai ir remėjų atstovai yra kviečiami atsilankyti į posėdį.

— Rašt. S. Krasauskas.

Lietuvių Amerikos Politikos Klubo ant North Sidės mėnesinis susirinkimas įvyks rugsėjo 8 d., 8 v. vak., Sv. Mikolo parapijos svetainėje, 1644 Wabansia Ave. Nariai malonėkite buti laiku, turim svarbių reikalų. — Valdyba.

Roseland. — SLA 139 kp. mėnesinis susirinkimas atsisbu subatoj, rugsėjo 6 d., Aušros kambaryse, 10900 So. Michigan Ave. antrios lubos, 7:30 val. vak. Atelkite visi, nes reikės rinkti delegatų ir 2 apskr. susirinkimą.

— Valdyba.

Vaikų draugystės Bijūnėlio susirinkimas įvyks pirmadienį, rugsėjo 8 d., 7:30 v. vak., Liuosybės svetainėje, 1822 Wabansia Ave. Visi nariai prašomi atleiti paskirti laiku. Yra daug svarbių reikalų. — Valdyba.

LSS 81 kuopos mitingas įvyks šiandien 8 val. vakaro, Liuosybės salėje, 1822 Wabansia Ave. Svarbių reikalų dēlei visi nariai prašomi laiku susirinkti.

— J. Lapitis, rašt.

Draugystės Atgimties Lietuvių Tautos Vyrų ir Moterų susirinkimas įvyks rugsėjo 7 d., 1 val. po pietų. Tautiškos bažnyčios svet., 3501 So. Union Ave. Visi nariai malonėkite atsisesti senas mokesčių knygetas, nes bus duodama naujos. Kviečia Valdyba.

PRANEŠIMAI

Sim. Daukanto Dr. Jos susirinkimo rugsėjo 7 d. nebū, nes ta diena. Susirinkimas draugijai ant Bridgeportos rengia Bistruppo daržė pikniką, kurio visas pelnas eis svetainės būdavojimui. Kiekvieno draugijos nario pareiza yra dalyvauti šitame piknike.

— Petras P. Kenutis, nut. rašt.

Chicago Lietuvių Auditorijos Bendrovės direktorių ir draugijų atstovų mėnesinis susirinkimas atsisbu 8 rugsėjo Keitucio spulkes name, 840 W. 83 g., Chicago, Ill. ligiai kaip 7:30 v. val. esant kviečiami visi atsilankyti, nes yra svarbus susirinkimas, nes Auditorijai stogas yra dedamas.

— Bendrovės sekr. A. Janlauskas.

Eglė Žalčių Kuralienė repetitijos įvyks subatoj rugsėjo 6 d., 7:30 val. vak. Visi lošėjai malonėkite susirinkti laiku į Liuosybės svetainę, 1822 Wabansia Ave. — Komitetas.

ASMENU JIESKOJIMAI

PAJIESKAU draugo Antano Gustainio, kuris 6 metai atgal gyveno Red Lodge, Mont. ir Jono Kugio, kuris keli metai atgal gyveno Sioux Iowa. Prašau atsisaukti ant šio adreso.

PAUL JANKAUSKAS

6482 Iroquois Ave., Detroit, Mich.

APSIVEDIMAI

PAJIESKAU merginos del apsiavedimo nuo 19 metų iki 32 metų, be skirtumo tikėjimo. As vaikas 36 metų, turi savo namą \$15,000 ir formišius, vienas gyvenu. Merginos arba našlės nepraleiskite šitos progos. Atsukit paveiksli. Laiksu sukelks daugiau žinių. Mike J. Kas-trovicki, Box 1, 2402 — 5th Ave., South Milwaukee, Wis.

JIESKO PARTNERIŲ

REIKIA biznio partnerio, per reikia investuoti pinigų. Tokie kurie turi biznį patyrimą ir nori pasvesti visą savo laiką, kur jis bus gerai apdovanotas. Turi kalbėti angliškai, prižiūrėti vyvus. Tiktai tokie, kurie pasitiki savimi, tegul atsisaukia, bet ne kitoki. Atsisaukite panedely nuo 11 ryto iki 5 val. vakare.

Theodore E. Brown

2610 So. Spaulding Ave.

ISRENDAVOJIMUI

RENDON krautuvė prie 5415 S. Kedzie Ave. Arcola apšildomas, moderniškas. Gera vieta del aptiekos, čeverykų krautuvės, automobilių prankių arba saldinių. Krautuvė visuomet galite apžiūrėti nuo 2:30 iki 5 vakare. Duosiu gerą lysą atsakantiems žmonėms.

3600 W. Roosevelt Rd.

Room 212

Tel. Nevada 4622

NAUJAS namas rendai, 6 raimų flatas, pečiu šildomas, elektra, maudynės. Kreipkitės M. Gustas

6928 So. Talman Ave

Tel. Republic 6559

ANT RENDOS kampinis štoras, naujas frontas, randasi ant Halsted ir 32-ros gatvių.

A. Grigas & Co.

3114 So. Halsted St.

RENDON 5 kambarys flatas. su garadziuimi. Labai pigiai.

— Atsisaukite

3134 So. Emerald Avenue

RENDAI 2 flatai po 4 kambarys ant Bridgeportos. Ruimai gerai gyvenimui. Renda pigi.

Kreipkitės prie savininko.

Mrs. Radaviciene

5252 So. Artesian Ave.

SIULYMAI KAMBARIŲ

GRAZUS, didelis frontinis kambarys rendon, del vieno arba dviejų vyrų.

Phone Victory 0854

2931 Emerald Ave. 3 floor

LIETUVISKAS HOTELIS naujai įtaisytas, su elektrs šviesoms, geriausia vieta del darbininkų apsigyventi, vyrams arba moterims; su valgiu arba be valgio, \$8.00 į savaitį su valgiu.

PETER GADEKO

1606 So. Halsted St.

RENDON vienas didelis kambarys vienam ar dviem vaikams; gausi šildomas, su valgiu ar be valgio. Klauskite Housekeeper Tel. Stewart 8819

SIULYMAI KAMBARIŲ

RENDON kambarys su visais parankumais; su valgiu arba be valgio. Sykiu norin parenduoti ir garadzių.

J. B.

4440 So. Whipple St.

KAMBARYS ant rendos del vieno arba dviejų vaikinių su ar be valgio. Elekrika, maudynės. Atsisaukite:

4422 So. Artesian Ave.

1 fl. front

RUIMAS rendai vaikiniui, merginai ar ženotai porai, vieta švari, ruimas didelis ir šviesus, 3 lubos.

3029 So. Union Avenue</

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ ir MOTERŲ

SENA, ATSAKANTI ISTAIGA

reikalauja vyrų ir moterų dėl pilno arba dalies laiko

Mes pasiūlome:

Pirmas—Tikrą progą proporcionij išgalės.

Antras—Atsakantis socialis ir biznio stovis.

Trečias—Geros įplaukos. Mes turime žmones dirbančius pas mus kurie uždirba labai geras algas.

Ketvirtas—Mes duodame specialią kursą visai dykai, taip, kad jūs galite greitai suprasti mūsų biznį.

Atsišaukite pamedėly, rugsėjo 8, nuo 10 iki 12 diena, Room 405, 140 So. Dearborn St., klausite Mr. Theodore Kuchinską arba Mr. E. L. Sonderby. Po pietų 3210 So. Halsted St. arba telefonuokite Randolph 4170 arba Boulevard 9663

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKALINGAS apsisenęs darbininkas prie Hotelio, kuris turi patyrimą pataisyti lovas ir grindis plauti. Tokie turi atsišaukti, kurie negeria mūšino. Valgis ir kambarys už dyka.

Atsišaukite po num.
1606 So. Halsted St.

REIKALINGAS berberis dirbti vakarais.

Atsišaukite tuoj.
1818 W 46 St.

REIKIA bekerio, kad mokėtų juodą ir baltą duoną kepti. Kreipkitės:

1637 W. 13 Ave.
GARY, IND.

REIKALINGAS darbininkas į storą dirbtį, prie paprasto darbo. Kreipkitės.

Mrs. Radavičienė
5252 S. Artesian Ave.

REIKALINGAS siuvėjas prie abalno kostumeriško darbo

Atsišaukite
S. Alekno
2537 West 63 Str.

REIKIA patyrusio buferio su pinigais, prie grosernės, kur galima įtaisyti buferinę, kurios nėra arti. Gera progą padaryti pinigų. Kreipkitės:

258 W. 117 St.
CHICAGO, ILL.

AUTOMOBILIAI

HUDSON, 7 pasaežerių, touring, 1923, gerame padėjime, originaliai malevotas, taip kaip naujas, yra daug specialių prirengimų, važinėtas mažiau kaip 5000 mylių. Žingeldaujanti tikrai pamatykite tą karą. Lengvais išmokėjimais. Atsišaukite nedėlioj.

Tel. Boulevard 4759, 3529 So. Halsted St.

PARDAVIMUI 4 durimis Fordas Vazinėtas tik 2 mėnesiu. Reikia įnešti \$300 ir kitus ant lengvo išmokėsio. Priestazis paravimo — apleidžiū miesta.

Naujienuos
3210 So. Halsted St.,
Box No. 146

AR IESKAI DARBO?

Visi žino jog Taxi Drivers uždirba nuo \$15.00 iki \$35.00 už dieną grynno pelsno. Jeigu nori naudotis šia progą, tai įsigyk beveik naują Taxi Cab vertės \$3,000 puseykiai už \$600.00, nes turin aplieisti Chicago.

Ateik ir persitinkrnt ypatis-kai. Subatoj per dieną ir nedėlioj iki 2 val. po pietų.
2923 S. Emerald Ave.
Chicago, Ill.

REIKALINGAS automobilis nuo dviejų iki penkių pasaežerių didumo del išmainymo ant Stearns Knight 7 pasaežerių karo. Jei jus karas bus geras, pridėsiu pinigų.

1523 N. Ashland Ave.

AUTOMOBILIAI

TURIU AUTOMOBILIŲ Haynes touring, 1922 m., visas kaip naujas, ir visai nauji tairai; kaina \$475; autas — Lexington, 1919 m., su California "top", visas naujai perdirbtas. Taip geras, kaip kad naujas buvo, visi veikia visai naujai tairai, kaina su dideliais nuostoliais \$175. Viena iš jų turin būtinai parduoti arba mainysiu ant namo, loto ar biznio.

6925 S. California Ave., 1 lubos

PARDAVIMUI automobilis "Aprinson" 8 cilindrių, 7 pasaežerių, 1922 metų atrod kaip naujas, arba mainysiu ant grosernės ir nedėlioj namo. Ferkanti gaus didelį barginą, tui būti parluota greitai.

Tel. Boulevard 4485,
3210 So. Halsted St.
Box 144

RAKANDAI

PARDAVIMUI del 5 kambarių rakandai, kaip nauji. Didelis barginas. Mohair parloro setas, riešuto valgomio kambario setas, miegamo kambario setas, grojklis pianas, \$750, vartotas 3 mėn. už \$350, kaurai, liampos ir fonografas. Viskas skyki arba dalimis, 5629 So. Lincoln St.

RAKANDAI. Didelis barginas jei pirkite tuojau, 3 šmoti mohair parloro setas, 2-3 šmoti riešuto medžio miegamo kambario setas, console fonografas, karpetai, liampos ir t. t.

6444 So. Union Ave.,
1 fl.

PARDAVIMUI 6 ruimų rakandai: daininų ruimo setas, frontuimo setas. Visi daiktai geri; gausit barginą, nes aš viena moteris likusi, rakandai man nereikalingi. Galit ir ruimą rėnduoti. Matyt galima nuo 6 iki 11 v. vak. — lubos.

2723 Emerald Ave.
Tel. Victory 8246

PARDAVIMUI

GROJIKLIS PIANAS \$700 vertes grojklis pianas bus parduotas už

\$115

ir \$12 storage išlaidų. Yra 73 muzikos rolieiai, benčius ir cabinet. Klauskit Mrs. Santos piano, 3823 Lincoln Ave. 1 fl.

PARDAVIMUI kendžiū, cigary, ice creamo, mokyklų reikmenų, su 1 augšto muriniu namu, 2 karų garadžiū. Geroje vietoje, netoli lietuvių mokyklos ir bažnyčios.

2734 W. 43rd St.

PARSIDUODA dažu krautuvė (Paint Store). Biznis 16 metų senumo, gerai išdirbtas, lietuvių apgyventa vieta, Noriu parduoti greit, todėl parduosiu pigiai.

2237 W. 22 St., Chicago,
Phone Canal 4101

PARSIDUODA ar mainoma cigary, cigaretu, tabako, ice cream parlor ir lengvų užkandžių krautuvė. Pigi rėnda, 4 kambariai pagyvenimui.

Atsišaukite
3633 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 3564

PARDAVIMUI pienininkystės biznis. Puikus biznis, geroje apielinkėje. Cash. Atsišaukite

2919 So. Union Ave.

PARSIDUODA kendžiū, cigary, cigaretu ir visokių smulkų daiktų krautuvė. Lysas ilgas. Rėnda pigi kambariai gyvenimui. Nupirksit pigiai iš priestazies partnerių nesutikimo.

3528 So. Halsted St.

PARSIDUODA buferinė ir grosernė visokių tautų apgyventoj aplinkėje, lysis 4 metams, 4 ruimai pagyvenimui arba kas norit puse, priimsiu į partnerius. Pirkite gana pigiai.

Atsišaukite
821 W. 34 St.

PARDAVIMUI grosernė ir šiaip visokių smulkų daiktų krautuvė. Vieta gera, prie dirbtuvių; biznis geroje eina, rėnda pigi. Bus parduota už teisingą pasiulymą.

2300 W. 48 Pl.
Tel. Lafayette 8360

PARDAVIMUI Restauracija geroje biznio vietoje — randasi ant didelio kello prie naujai statomo teatro. Norintis pirkti pasiskubinkite, nes dabar didelis barginas.

Atsišaukite
6343 So. Western Ave.

AR NORI GERA DARBA? Jei taip, tai bukite biznieriū. Parsiduoda labai pigiai buferinė ir grosernė, geroj vietoj ir geras biznis, išdirbtas per 15 metų. Jei tamstos nemokate to darbo mes išmokinsime; geram žmogui parduosime ant išmokėjimo arba priimsime nebrangiai automobilii mainais. Šiėla bile kas gali padaryti geras pinigūs, nes rėnda labai pigi o biznis atsakantis.

Del platesnių žinių šaukite

Pullman 6570 arba

rašykite i Naujienas

1739 So. Halsted St.

Box 546

.PARDAVIMUI

MAZA KRAUTUVĖ

Visokių moterų ir vyrų aprėdų iš labai svarbių priezasties parduosiu už pirmą teisingą pasiulymą, galit dalį pinigų palaukti, arba mainysiu ant namo, loto, automobiliaus ar ka turit.

Cia yra gera progą įsigyti gerą biznio vieta ant žiemos.

Kreipkitės pas savininką
3310 So. Halsted St.

PARDAVIMUI buferinė ir grosernė, trokas ir visi įrankiai. Biznis išdirbtas per 10 metų. Kreipkitės:

Mrs. C. Petrušionis
3428 Auburn Ave.

PARSIDUODA grosernė, kendžiū, cigary ir visokių smulkmenų ir minkštų gėrimų. Labai geras biznis, 4 gražūs kambariai pagyvenimui. Rėnda nebrangi. Turiu greit parduoti, nes važiuoju i Lietuvą.

732 W. 39 St.
Tel. Canal 1149

PARDAVIMUI buferinė ir grosernė kampinė, karai eina iš abiejų pusių. Kreipkitės tuojau gausit barginą.

J. VALENCIUS,
1338 W. 59th St.

PARDAVIMUI buferinė ir grosernė, pardavimo priezastis — liga. Parduosiu pigiai.

818 W. 18 St.

PARDAVIMUI restauranas, už prieinamą kainą, labai geroj vietoj. Priezastį pardavimo patirsite ant vietos.

C. & A. Restaurant
3711 S. Kedzie Ave.

PARDAVIMUI grosernė, sena įstaiga, prie karų linijos, 5 metų lysis, rėndos \$45, gyvenimui kambariai, barginas, nereikia agentų.

2862 W. 38 St.

EXTRA
Pardavimui Dry Goods Store. Parsiduoda aprėdų krautuvė labai pigiai. Biznis išdirbtas ir pelningas. Pamokinsiu biznio, jei reikės.

3159 So. Halsted St.,
kampas 32nd St.,
Chicago, Ill.
Telefonas Boulevard 9408

NORIU parduoti arba mainyti ant namo bekerę. Biznis geras, parduosiu pigiai.

1637 W. 13 Ave.
GARY, IND.

GROSERNĖ, delikatesen ir ice cream biznis pardavimui, netoli dirbtuvių, su visais fixtures, kaina \$1400.

4324 S. Ashland Ave.

DELIKATESEN ir grosernės įrengimai, viskas pilnai, naujos mados. Yra masos kapotuvės, registris, computing svaryklės ir t. t. Daug šviežio stako, pardavimui jusų pėčių kaina, mums reikia persikrausyti.

2009 Montrose St.
Netoli Robey

PARDAVIMUI grosernė, notion ir ice creamo parloras, 4 gyvenimui kambariai ir vana, pigi rėnda, krautuvė ant kampo, skersai kelio didelė publiška mokykla. Daromas geras cash biznis, krautuvė verta \$2000, už \$1000.

3836 S. Sacramento Ave.

PARSIDUODA labai gera buferinė ir grosernė priezasties ligos. Randasi visokių tautų apgyventoj vietoj. Lysis ilgas, pigi rėnda, geri ruimai pagyvenimui. Kas nupirks, tas bus užgandintas. Kreipkitės i Naujienas

Box 548

PARDAVIMUI Shoe repairing Shop. Visos mašinos elektra varomos. Elektrinis stich mašina tik metal vartota. Parduosiu greit ir pigiai, nes turiu du bizniū. Jei norėš parduosiu ir nama 2 lubų augšto su garadžiū. Kreipkitės vak. po 6 val. ir nedėliomis.

3225 So. Halsted St.

NORIU parduoti arba mainyti Wisconsin krautuvę, su namu. Yra visi įrengimai ir gyvenimui kambariai, kaina \$9,000.

ANTON VASALLE,
1205 Wisconsin Ave.,
North Fond Du Lac, Wis.

Už \$250 nupirksite mano puikų \$650 vertės grojklį pianą, vartotas tik 3 mėnesius. Cash arba išmokėjimū. Atsišaukite tuojau.

1722 So. Ashland Av. 1 floor

PARDAVIMUI grosernė ir pekarnė lietuvių apgyventoj kolonijoj parduodu už prieinamą kainą. Arba reikalinga man pusininkas, kuris galėtų įnešti nors kiek pinigų i šitą biznį.

AUGUST JURGLAS
658 W. 35 Str.

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI grosernė ir visokių smulkmenų krautuvė. Galit pirkti su namu ar be namo. Vieta apgyventa lėkavis ir lietuviams. Kreipkitės prie savininko, gausit barginą

3321 So. Morgan St.

Už \$150 jūs nupirksite mano \$600 vertės grojklį pianą, 100 rolių ir cabinet benčių. Atsišaukite šiandien arba nedėlioj iki 4 val. po pietų.

A—B—C Storage House
1646 W. Madison St.

PARDAVIMUI grosernė ir buferinė su namu, 4 gražūs gyvenimui kambariai; vana elektra ir gasai • Randasi Brighton Parke. Pardavimo priezastį patirsit ant vietos.

2519 West 43rd St.

NAMAI-ZEMĖ

DIDELIS BARGTNAS!

Kampinis naujas namas 4 gyvenimų po 6 kambarius su visais naujausios mados įtaisymais ir 3 lotai. Vienas blokas nuo Parko. Kaina tikanti \$17,400, tai yra teisingas barginas.

ROZENSKI LEMONT & CO.,
6312 So. Western Ave.

KAMPINIS NAUJAS MURO NAMAS

2 štorai galima atidaryti tuojauš bile kokį biznį, labai pigiai parsiduoda, tai gausit tikrą barginą.

Kreipkitės tuojau
ROZENSKI LEMONT & CO.,
6312 So. Western Ave.

BRIGHTON PARK BARGENAI

2 augštų, murinis, 2-5 kambarių flatai, moderniški, 33 pėdės lotas, garu šildomas.

Bargenas \$13000

2 augštų, framė, 2-4 kambarių flatai. Ekstra barginas \$4000

4 kambarių cottage, su ekstra lotu. Didelis barginas \$2800

2 augštų medinis, cementiniu pamatu, su garadžiū. Ekstra kaina \$6200

Mūsų ofisas atdaras nedėlioj nuo 10 iki 4 val. po pietų.

KOZLOWSKI BROS.

2525 W. 47 St.

PARDAVIMUI 4 augštų bizniavas muro namas, 4 po 5 ir 2 po 4 kambarius. Galima pirkti su bizniu ar be. Biznis yra kendžiū krautuvė; arti prie mokyklos. Savininkas nari parduoti greitai.

ONA MARKUNIENE
2050 W. 21 St.

BARGENAS

Parsiduoda arba apsimaino ant mažesnio namo 2 štorų ir flatas. Namas murinis ir gerame stovyje.

Atsiliepkite
3935 So. Kedzie Ave.

EXTRA!

PARSIDUODA 6 kambarių medinis namas 1 1/2 aukšto. Skalbinių mašina ir garadžiū vienam automobilii. Atsakyras lotas prie namo. Parduosiu pigiai.

VLADAS JANKAUSKAS
6135 W. Giddings St.

PARDAVIMUI murinis, 4 flatų namas, su visais įtaisymais. Kaina \$8,700. Rėndos neša \$100 i mėnesį. Kreipkitės pas savininką.

5252 S. Artesian Ave.

MAINYT

2 kampiniai lotai, augštos klasos apygardoj, kur buda-voja naujus ir brangius bu- dinkus; vakarinėj miesto daly; mainysiu i hardware krautuvę, i drabužių stora ar i koki kitą biznį ir pigiai parokosiu, arba i gerą namą.

Dargis & Dargis
726 W. 18 St.
Tel. Canal 1603

PARSIDUODA namas, arba mainysiu ant buferinės ar grosernės. Namas randasi 3562 S. Halsted St. Kreipkitės prie savininko.

J. Košis
548 W. 32nd St.

PARDAVIMUI 2 flatai, 5-5 kambarių, yra ugnavietė, tili prieangio sienos, įmytas ice baksis, aržuolo grindys ir trimingai, furnace šildomas, 2 karų garadžiū, barginas, \$12,900.

3345 W. 65 St.

NAMAI-ZEMĖ

Bargenas

6 KAMB. bungalow, 4 lotai extra, vanduo, beismantas, garadžiū del vieno karo, pusė bloko nuo mokyklos, vienas blokas nuo Archer karų linijos. Karvė, vištos ir kitoki paukščiai; labai puiki vieta del gyvenimo, medeliais apsuodinta, kaina \$4750 ant išmokėjimo. Turim lotų ir žemės už mažą kainą ir ant lengvų išmokėjimų, kur galima už trumpą laiką dubiltus pinigūs uždirbti. Statoma namas su mažu išmokėjimu. Kas reikalaujat medžiū atsišaukti. Matykite A. Marku.

J. N. ZEWERT & CO.
Branch Office 5882 Archer Ave.
ir Central Ave.

NUPIGINTI NAMAI

2 FLATU, 4 ir 4 kamb. medinis namas, netoli bulvaru ir karų linijos, kaina \$4250, imokėt \$750.

2 FLATU, 4 ir 4 kamb., cementinis pamatas ir stogas, 5 metų senumo, geroj vietoj ant Brighton Park. Kaina \$5500, imokėt \$1500, kitus lengvais išmokėjimais. Taipgi turim daug gerų kampų del gas stoties, formų, bizniavų, lotų ir prapėčių. Atdaras nedėliomis nuo 9 val. ryto.

J. N. Zewert & Company
4377 ARCHER AVE.
Main Office: S. W. corner Archer & Kedzie Ave.

BARGENAS!

Parsiduoda naujas medinis 6 kambarių bungalow su cemento aukštu beismantu ir trepai iš vidaus i viršų ir apačią, su uždarytais užpakaliniais porčiais. Kieto medžio užbaigimai. Lotas 30x126 1/2 vienos puses nebus arčiausio namo kaip 20 pėdų ir iš antus puses 6 pėdų ir tuš-čias lotas. Savininko statytas las. Visi paskutines mados pagerinimai, atiduosiu už \$4500, imokėjimas cash ir tolesnis išmokėjimas pagal sutarties.

11135 So. Clifton Park Ave.
Mt. Greenwood, Ill.

PUIKUS NAUJAS 4 FL. NAMAS 4-5 kambarių flatas, 4 karų murinis garadžiū, rėndos \$4,000, pastatyta vėliausios mados, lietuvių kolonijoj, kaina \$34,000, cash \$15,000. Pasiimatykit su savininku

G. J. SCHREIER,
6444 S. Rockwell St.
Prospect 6238

EXTRA BARGENAS

Pardavimui nu namai ant vieno loto. Priešinė murinė, 4 flatai su 6 kambariais ir užpakalinis namas yra medinis, 2 flatai su 4 kambarių. Gazas, elektra, stumriniai langai ir kiti parankumai. Viskas geroje padėtyje. Priezastis pardavimui senatvė. Rėnda neša 12 1/2 %, kaina \$9500.

H. HAJCK,
738 W. 17 Place

BRIGHTON PARK

Parsiduoda pigiai murinis namas, 2 fl. po 6 kambarius su visais parankumais, beismantas cementuotas, arti McKinley parko, arti karų linijos, už \$9750. Kam reikalingas pigus namas atsišaukit 2440 Pershing Rd., 1-mas fl.

PARDAVIMUI, Mt. Greenwood, Ill., 10840 Kedzie Ave., 5 kambarių cottage. Cementinių blokus pamatas, furnace šildomas, lotas 75x300 pėdų. Kaina \$5000, pinigais \$2000, kitus po \$35 i mėnesį. Atsišaukite prie savininko.

LOTAI 30x125 pėdų, labai gražioje subdivizijoje, prieš Marquette Parką, prie 71 St. ir Sacramento Ave. Dan-ya yra pravesta gatvėkarų linija. Yra suros ir apmokėtos, vanduo ir cementiniai šalvygtviai.

P. J. O'REILLY,
Didysis ofisas — 4000 W. 63 St.
Atstovas yra ant tos žemės

2 AUGSTŲ medinis namas,

6-6 kambarių, su 2 lotais, yra elektra, vanos, kaina \$7,000.

Pasimatykit su savininku.

2025 W. Ohio St.

PARDAVIMUI 6 kambarių medinis bungalow, cementinių blokus pamatu, aržuozinės grindys ir trimingai, tile grindys madydnė, furnace šildomas, yra bufetos panel sienos.

Matykite savininką
7115 So. Rockwell St.

6 NAMAI parsiduoda 2 karų garadžiū, elektra, gasas, toiletai, rėndos \$4350 i metus. Parduosiu i atskiri, gausit barginą. Kreip

—L. Šeimenis.

Aušrininkų Ekskursija.

(Tęsinys)

VII

1. Telsių kalnai. 2. Kapai. 3. Ežeras. 4. Paskaita. 5. Draugiška vakarienė. 6. Vėl paskaita.

Sekančią dieną, tai jau buvo, rodos 8-ji liepos, žiurinėjome Telsių miestą,irstėmės ežere ir klausėmės paskaitų.

Telsių miestelis stovi ant septynių kalvų, kaip Roma miniaturėje ir, tenka pripažinti, teikia gana malonaus įspūdžio. Vieniame kalne stovi buv. pravoslavų cerkvė, kuri iš visų pusių medžių apsupta gražokai atrodo. Čia pat riogso senoviška, dar iš keturės II-sios laikų, armota, kuri iš šaujamųjų galo provijauja ir fitiliu pūdečama. Tai yskus prototipas dabatinio mišrniškų kanučių.

Per l. kame kalne randasi kapai. Ką ką, bet kapus telšiečiai tai jau tyčia puikūs turi. Kalne medžiais apsodintame, iš kur matyti platos apylinkės, gražia tvora aptvertame, rikso kapynas, kame randa vietos kiekvienas baigęs gyvenimo kelionę.

Dar pavaikšioję kiek po miestelį traukėmės ežeran. Čia už maža ką nusisamdėme luotus, keletą valandų važinėjomės po didžiulį Telsių ežerą. Šis ežeras taipogi labai ir labai gražina miestelį. Tęsiasi gana ilgokai, turi gražią salą, kurioje vasaros metu šventadieniais telšiečiai renkasi linksmai laiką praleisti. Taipogi gana puikus pusiasalis, ežero apsuptys ir tankiu mišku apaugęs. Gerai pasiirštę grįžome miestelin ir po pietavę klausėmės M. Januškevičiaus paskaitos — Prieškarinė Rusų jaunomenė. Čia prelegentas vaizdžiai išdėstė tuos laikus, kada Rusų jaunomenė, o ypatinai studentija kovojo su caro valdžia už tamsios liaudies reikalus, kokias aukas turėjo pakelti taip praklinaus tikslu besiekiant ir t.t. žodžiu, rodyte parodė tą visą Rusijos jaunimo idealizmą, nebijimą kasdieninių, pilkų reikalų ir išmintą atsidavimą savo idealams, ko, dėja, mūsų Lietuvoje ir jaunomenėje sunku pastebėti, visur, mat, šmugelis savo juodus, bet smalius nagus suleidęs. Paskaitai užsibaigus nuvykome į Piliečių Klubą, kame mūsų ekskursijai vietos pažangiųjų organizacijų su valst.-liad. ir socialdemokratais prysakyje buvo surušta draugiška vakarienė. Be ekskursantų dalyvavo ir vietos kairiųjų organizacijų svečiai. Žinoma, kaip paprastai išskirtingose puotose ir šį kartą, nors ir be šauksmo, pasipylė kalbos, sveikinimai, linkėjimai ir t.t.

Pirmasai sveikina aušrininkų ekskursiją b. Seimo narys A. Tornau, pažymėdamas tą sunkią kovą, kuri reikalaujama iš kiekvieno tikrai pažangaus piliečio, o ypatinai socialistinės moksleivijos, išgalėjus šalyje įvairaus plauko klerikalams. Linki aušrininkams apgalvotai ir drąsiai žengti pirmyn. Ir baigia žodžiais — Mes senesnioji karta žlugsim, bet jūs antrieji varysit toliau mūsų darbą ir socializmo raudona vėliava plevėsuos visur.

Toliau mok. Stankus sveikindamas L. Mok. Prof. Sąj. Telsių skyr. vardu ragina suburti, koncentruoti visas kairiasias pajėgas ir organizuotai eiti prie išsiliuosavo iš atžagareivių jungo.

Stud. Rubaševičius atstovaudamas vietos aušrininkus gana smulkiai nupasakoja jų istoriją ir vargus, kurie teko pakelti del

kunigų ir jų sėbrų persekiojimų. Visokios bausmės, dasiekė ligi iš gimnazijos pašalinimo jiems netinkamų mokslievių, uždraudimai viešai veikti, neleidimai bendryjų, nekalto pobūdžio, moksleivių organizacijų, pagaliau dvejukės laike mokslo metų ir aštuntaklasiams belaikant maturų egzaminus ir daug kitų slopino aušrininkus. Tai tipinga Lietuvos aušrininkų organizacija, kuriai tenka vilkti sunki kunigo, ar jo sėbro letena. Visos socialistinės moksleivių organizacijos Lietuvoje tą patį vargą vargsta. Bet moksleivija nieko neboja, juo labiau persekioja, juo intensyviau dirba ty kunigėlių nenaudai. Ir jei negalima veikti viešai, tai moksleivija randa būdų slapta darbą dirbti. Ypatinai telšiečius terorizavo dabartinis Seimo atstovas kun. Dagilis. Jis veikė sulig dėsniu — Nesvarbu moksleivio žinojimas, svarbu jo nusistatymai. Ekskursijos vardu visiems atskatinėjo drg. Lukoševičius, kartuo dėkodamas už malonų priėmimą, sveikinimus ir linkėjimus, pažymėdamas, kad socialistinė moksleivija dar gyva ir nebudama šių dienų kartumų blaiviomis akimis žiuri į ateitį. Toliau turiningą kalbą pasakė vietos Mokyto. Seminarijos inspektorius Abromavičius Telsių socialdemokratų vardu, ragindamas moksleiviją atsikračius prietarų žengti pirmyn į šviesųjį žmonijos rytojų.

Dar kalbėjo nuo žydų kairiųjų organizacijų, talpi ekskursantas mok. J. Žiugžda, kuris paliesdamas sunkią Lietuvos atsimonę vyrėsi geresnių laikų sulaukti.

Pasibaigus iškilmingai vakarienei po trumpo laiko susirinko pilnutėlė klubo salė Telsių visuomenės klausyti eilinės M. Januškevičiaus paskaitos — Fašizmas ir Mateotti užmušimas. Kalbėtojas smulkiai išdėstė visą fašistų programą, jų „parlamentarizmą“, fiktivę žemės reformą, santykių su užsieniu ir dabartinį krachą, kuris susidarė užmušus Mateotti. Fašizmas laike pusantų metų supuvo ir žlugo ant socialisto lavono — ypatinai prelegentas pabrėžė šią vietą, kad sutrunijęs fašizmas neišlaikė susiduręs su stipriu idejiniai socialistų atstovu — Mateotti. Tiesa, dar fašizmas laikosi, bet jau ne tokioje formoje ir galima laukti jis visai išsigimusiųs.

Paskaita užsitęsė ligi antros valandos nakties, bet publika nors ir smarkiai nuvargusi atydžiai klausėsi gabaus kalbėtojo šiais laikais įdomiu reikalu ir pastarajam baigus ilgai plojo.

VIII

1. Aušrininkų pasitarimas. 2. Mitingas. 3. Gandai. 4. Vakaro statymo trukdymas. 5. Leidimas. 6. Katalikai mus reikalauja. 7. Pasisekimas.

Ryto metą, progai atsiradus visa ekskursija drauge su vietos aušrininkais susirinkome aptarti Lietuvos Aušrininkų reikalus. Daryta pranešimai iš devynių skyrių, veikiančių įvairiuose Lietuvos kampuose. Bendra visų pranešėjų nusiskusta del siauriamos reakcijos; išimtyje pasilieka tik Realė Mariampolės gimnazija, kame moksleivis pilnai gali savo iniciatyvą pareikšti. Delei skyrių veikimo galima pažymėti, kad jaučiamas kaž koks atbudimas orientavimas, noras, šį tą veikti, aktingumas, žodžiu, reikiama naujas upas, kuris aušrininkų organizacijos laikinai

buvo prarastas. Matyt čia bus nuopelnas kunigų priespaudos — juo labiau persekioja, juo daugiau atsiranda noro darbas dirbti.

Dar plačiau tartas del savo laikraščio — „Aušrinės“. Manoma nuo ateinančio rudens regulierai „Aušrinė“ leisti, nes daug padės lėšos, kurias gaunama iš ekskursijos rengimų vakarų, o bendram upui kylant ir su rasta stokos nebus, kas ir aukščiau ne tiek keblumų sudarė, kaip lėšų klausimas.

Kiti klausimai delini laiko stokos atidėta tolimesniam laikui.

Tuo metu mieste ėjo mitingas. Mat pasitaikė turgaus diena, privažiavo daug žmonių ir mus ekskursantai M. Januškevičius su L. Serbenta b. Seimo nario Tornau padedami suruošė didžiulį mitingą. Kalbėtojai vienas įrodinėjo tą baisią Lietuvos padėtį, kurion privedė „krikščionių viešpatavimas, antras, kas reikia daryti, kad laimingai išbridus iš tos klampynės. Kalbėtojai puikus, sugėbėjo populėriai, žmonėms prieinamai visa išaiškinti ir užtat susilaukė gilaus pritrimo. Gal viena, kita bobelė per nesusipratimą pakliuvusi mitingui, ir nesugebėjo supaprasti, buvo priešiniga, bet šiaip visi dideliais priitarimo reikė. Tenka pažymėti, kad žemaitijoj žmonės daug kairesni, nei Suvalkijoj, kame „krikščionys“ turi savo lizdus suviji.

Tuo laiku mieste ėjo visokeriopie gandai. Žinoma, gandai pasilieka gandai, bet jie charakteringi ir gali turėti didelę dalį tiesos. Kalbama, kad višiuomenės tvarkos saugotojai (Apskr. Policijos vadas, Valstybės Gynėjas, Komendantas ir kiti) susirinkę tartis kaip reaguoti į mus ekskursantų raundus ženkliskus. Ilgai tariai, ginčijasi ir priėję išvados, kad del šventos ramybės, o taipogi kad neduotų mūsų agitacijai naujo ginklo, palikti visa kaip yra; neatimtinė iš mus „baisiuosius“ ženkliskus. Kas link rengiamo vakaro, tai buvo kalbama, kad tie ponai tariai kiek galint trukdyti. Mes iš ty šnekų juokėmės ir nenorėjome tikėti, kad rimti apskrities miesto šeimnininkai tokiais niekais užsiminėti... Bet dalį tišos pajutome, kai reikėjo įregistruoti vakaro leidimą. Čia policijos vada kaž kur išnyko, gi nuovados viršininko padėjėjas neįėjo be jų atlikti kai kuriuos formalumus ir mus vakaras del sudariusių aplinkybių turėjo būti atidėtas, nes mokėti pabaudos niekas nenorėjo. Tik čia p. A. Tornau visą laiką su mumis drauge budamas ryžosi žut but vakaro neatidėlioti, kas mumis labai tiko, nes priešingai buty kenkia bendrai ekskursijos programai. Savo nusistatymą, vardu ekskursijos p. A. Tornau pareiškė policijai — Norit leidžiat, norit neleidžiat, mes vakarą visvien statysim! Po griežtesnio žygio, pabugo apskrities ponai ir atsiradęs nuovados viršininkas atliko formalumus ir leido vakarą. Reikia pažymėti, kad vakaro leidimas iš apskr. viršininko buvo gautas, biletai policijoj įregistruoti, bet čia ėjo ginčas del mažo dalykėlio — to leidimo įregistravimo...

Vakarui besibartinant mieste pasklido įvairiausi gandai, kad ten tas bus, ten tas bus, žodžiu, ko bauriausia, ko bedieviškiausia, o čia nežinojo vargšai, kad vakaro programoje ėjo vien tik visiems žinomas Gogolio „Revizorius“, toliau žaidimai ir šokiai grojant geresniam orkest-ru.

Iš kažin kur atsirado koki tai katalikai, kurie prieš pat vakarą išlipino visame mieste didelius plakatus su parašais — Katalikai į aušrininkų — socialistų vakarą neikite! To tik ir reikėjo. Uždraustas vaisius visuomet gardesnis. Prisirinko publikos pilnutėlė salė. Maš labai likomės dėkingi tam katalikų patarnavimui, kurį be abejonės jaunukas-kunigėlis sugalvojo!

Artistai „Revizorių“ atliko su dideliu upu ir publika tikrai buvo ko pasižiūrėti ir pasiklausyti, juo labiau, kad veikalo veikiantieji asmenys labai ir labai atatin-ka šių laikų Lietuvos tipams.

Mūsų Maistas

Rašo Dr. A. J. Karalius

KIEK MAISTO REIKIA SVEIKAM ŽMOGUI?

Vidutiniam žmogui reikalinga proteinų 100 gramų, angliavandenių 500 gr. ir riebalų 50 gr. Dar vandens bent 3 — stiklai ir truputis druskos. Vidutinis, žmogus, apamai imant, kas dieną savo maiste turi reikiamą šilumos kiekybę. Jis dažnai valgo truputį daugiau, nekaip reikia. Aiškus dalykas, kad sunašius darbus dirbantiems reikia daugiau maisto. Moterims truputį mažiau, o vaikams dar mažiau. Seniai paprastai mažiau valgo. Vargo prispaustuose kraštuose žmonės mažiau tevalgo ir prastesnių daiktų. Kultūrinesiuose kraštuose žmonės daugiau valgo ir geresnių daiktų: mėsos, kiaušinių, pieno, daržovių, etc.

Iki šiol neturime taisyklių, kurios nurodytų kiek valgyti. Tokių taisyklių niekuomet nebus. Kiekvienas asmuo kitokis: vienam reikia mažiau maisto, kitam daugiau. Gera žinoti apie kalorijas, proteinus, angliavandenis, riebalus, etc., bet geriausia tie dalykai užmiršti, o pasitikiėti apetitui. Jei virėjas toks sumanus, kad jo produktai labai skanūs — tada leiskime protui savo veto uždėti, atmindami, kad persivalgymas gali daug žalos padaryti. Kitą vertus, mes dažnai negalime perdaug maisto nusipirkti, nes neturime pinigų. Mes dažniau nevalgo mie kiek ir ko reikia, ypatinai kalbama, kad daug vaikų nesveria kiek reikia, nes negauna užtektinai maisto. Karo nuteriuose kraštuose žmonės negaudavo riebalų ir proteinų (kiek reikia). Ten atsirado visokių ligų: apart jau minėtų (skorbutas, beri-beri, etc.) vadinamas „karo tynis“. Apart to stoka maisto padaro visokių mechaninių kuno suirimų: rapturų, vidurinių organų iš vietos išėjimų, etc. Moterims išnyksta pienas. Džiova šienau te šienauja nubadėjusius kunus. Augimas suirja, ypač vaikų. Galų gale stoka gero maisto ardo protinį aparatą.

Užnuodytas maistas

1888 m. Gaertneris tyrinėjo ypatiną epidemiją dar nežinomos ligos. Surasta, kad visi susirgę pirkdavo vienos skerdyklos mėsą. Patėmyta karių žarų uždegimas; paplauta sergančių karvės, ir Gaertner'is žarnose rado tuomet nežinomų bacilų (ligos perų — bakterijų). Ir žmonių žarnose surasta tokių pat bacilų. Tada pasidarė aišku, kad epidemiją pagamino karių mėsos išančios bakterijos. Gaertner'is surasti ligos perat pavadinti „bacillus enteritidis“. Uždaryta skerdyklos ir susirgimai išnyko.

Valgomuose daiktuose apsi-gyvena „bacillus botulinus“ vadinami gyviai, auga, veisiasi ir pagamina toksinų (nuodų), kurie dideliu smarkumu užnuodija žmogaus centralinį nervų aparatą ir dažnai mirčių suteikia. Tai vadinamas „botulizmas“ arba apsinuodinimas dešromis, nors b. botulinus užteršia ir kitus valgomus daiktus: mėsą, surį, bulves, sviestą, etc. Patsai b. botulinus žmogui kenksmingas; labai kenksmingi jo nuodai, kuriuos jis tikiai valgomuose daiktuose gali pagaminti.

Apkrėtimas maisto b. enteritidis suteikia vėmimą, viduriavimą, skausmą žarnose ir karštį — paveikslas paprasto penybės kanalo uždegimo. Liga paprastai nepavojinga. Botulizmas gi, kaip sakėm, atakuoja nervų aparatą ir labai pavojinga liga.

Užsinuodymas maistu veik išimtinai pareina nuo valgytų prezervuotų valgių. Dažniausia nuo kapotos mėsos, dešrų, džėse laikomų valgių, etc. Dažnai tokiose daiktuose, kurie vieną ar daugiau dienų prieš valgymą buvo pagaminti.

Svarbią rolę lošia sveikata visų tų, kurie čiupinėja: darbininkų pieninėse, skerdyklose, restorane, maisto pardavėjų, išvežiojimų, etc. Harris ir Dublin egzaminavo 1,748 visokių maistinių darbininkus ir rado 10 sergančių džiova ir 41 sergančių sifiliu, kurių 37 dirbo restorane. (New Yorko Sveik. Dept. raportas No. 17). Ne be reikalo Mečiukovas vienu laiku skelbė, kad pavojingia valgyti žali daiktai. Jis patarė viską tinkamai virinti. Virimas užmuša ligų perų. Bet, mums reikia ir žalių daiktų valgyti.

Gaertner'io liga. Paprastai vadinamas apsinuodymas maistu arba „ptomainais“; kartais „apsinuodymas mėsa“, nes dažniausia susirgimų suteikia Gaertnerio bacilais apkrėsta mėsa, nors pienas ir pieno produktai ir net daržovės gali būti apkrėsti šitais bacilais.

Liga prasideda nuo 6 iki 12 val. po suvalgymo apkrėstų daiktų; prasideda staiga. Galvos sūpėjimas, drebuliai; vėmimas, viduriavimas, skausmas žarnose ir karštis. Apie vienas nuošimtis ligonių miršta; silpniesnių daugiau miršta.

Gaertnerio bacilai nepakeičio skonio ir jokio kvapnsi nepasirgę pirkdavo vienos skerdyklos mėsą. Apkrėstas maistas išrodo visai geras. 1895 m. Ghent'o skerdyklų inspektorius (veterinarijos karvės, ir Gaertner'is žarnose rado tuomet nežinomų bacilų (ligos perų — bakterijų). Ir žmonių žarnose surasta tokių pat bacilų. Tada pasidarė aišku, kad epidemiją pagamino karių mėsos išančios bakterijos. Gaertner'is surasti ligos perat pavadinti „bacillus enteritidis“. Uždaryta skerdyklos ir susirgimai išnyko.

Valgomuose daiktuose apsi-gyvena „bacillus botulinus“ vadinami gyviai, auga, veisiasi ir pagamina toksinų (nuodų), kurie dideliu smarkumu užnuodija žmogaus centralinį nervų aparatą ir dažnai mirčių suteikia. Tai vadinamas „botulizmas“ arba apsinuodinimas dešromis, nors b. botulinus užteršia ir kitus valgomus daiktus: mėsą, surį, bulves, sviestą, etc. Patsai b. botulinus žmogui kenksmingas; labai kenksmingi jo nuodai, kuriuos jis tikiai valgomuose daiktuose gali pagaminti.

Gaertnerio bacilai sukelia ligas gyvuliams ir žmonėms. Galvijai serga įvairiais uždegimais (žarnų, skrandžio, gimtuvės, jaknų, etc.) suteikia mėsos, kurioji yra Gaertnerio bacilų arba jiems artimų gyvių. Tokia mėsa galima apskrėsti, nors paviršutiniai žiurint nieka ypatinga negalima įstebėti. Čia be mikroskopo negalima apseiti.

Sveikų galvių mėsa gali apkrėsti žmonės (mėsininkai, pardavėjai, virėjai, etc). Gaertnerio bacilų gali išnešioti pelės, žiurkės, musės, tarakonai.

Apsaugoime svarbiausią rolę lošia maisto inspektorius. Reikia atskirti visi galvijai, kurie serga kokia nors liga; prieš ir po piovimo, ieškoti Gaertnerio bacilų arba jiems artimų gyvių. Suradus bacilų sunaikinti mėsą švarumas skerdyklose ir mėsinėse ir sveikata mėsininkų ir visų, kuriems su mėsa reikia susidurti. Apart to nereikia užmiršti, kad apkrėčiama ne tik mėsa, bet pienas, sviestas ir kt. valgomie daiktai. Mėsos ir kt. daiktų tinkamas sušaldymas naikina visokius ligų perus.

Botulizmas. Valgomuose daiktuose savaime nekenksmingas „Ermengem'o surastas „bacillus botulinus“; tinkamos sąlygos veisiasi ir pagamina ytin pavojingų nuodų. Liga atakuoja nervų aparatą ir dažnai mirčių suteikia. Bacilai paprastai apsigyvena dešrose arba šiaip mėsos, nors ir kt. valgomuose daiktuose tų perų surasta. Botulizmo daugiausia surasta Vokietijoj. Aplamai imant, Amerikoj daug mažiau užnuodyto maisto nekaip Europoj.

Virimas (80.0 C. 10 minučių) užmuša botulizmo nuodus ir bacilų sporus (120.0 C. 10 minučių).

Botulizmo bacilai išimtinai veisiasi prezervuotuose daiktuose; iš prastos mėsos darytos ir netikusiai užlaikomuose naminiuose prezervuose, skilandžiuose, etc.

Botulinio antitoksinas (čiepai) apsaugoja nuo botulizmo ir turi būti duodamas visiems, kurie valgė nužiūrėti daiktų.

Kai del puvimo, rugimo arba sugedimo įvairių valgomų daiktų galima pasakyti, kad (a) toki daiktai maistui netinka, (b) kenksmingi (c) del bakterijų ir cheminių permainų. Daugiausia del bakterijų, kurios tokiose daiktuose randa geros dirvos ir gerų sąlygų. Kitą vertus, bakterijos dažnai yra priežastimi maisto sugedimo.

(Bus daugiau)

Gyventojų sąstatas tikyomis

Pereitų metų surašinėjimo duomenimis, Lietuvos gyventojų sąstatas, tikyomis skirstomas taip: katalikų — 1.739,393 (85,72%), izraelitų — 155.125 (7,65%), liuteronų — 66.578 (3,28%), sentikių — 32.142 (1,59%), stačiatikių — 22.925 (1,13%), reformatų — 10.678 (0,53%), magometonų — 1.107 (0,05%), baptistų — 379 (0,02%), karamų — 155 (0,01%) ir kitų — 464 (0,02%). Į pastarąją grupę įeina 23 adventistai, 5 anabaptistai, 8 anglikonai, 1 ario-krikščionis, 3 armėnų gregorianai, 5 „brolių draugijos“ nariai, 5 disidentai, 61 evangelikai metodistai, 61 graikų metodistų tikybos, 167 graikų katalikų, 4 laisvi katalikai, 42 laisvi evangelikai, 10 Latvijos sektantų, 38 marjavitai, 1 naujakikis, 1 nekonfesinis krikščionis, 1 budistas, 2 senovės lietuvių tikybos, 1 stabmeldys ir 86 be konfesijų (ateistai).

Tuo budu kiekvienam šimtui gyventojų tenka 86 katalikai, 8 izraelitai, 3 liuteronys, 2 sentikiai ir stačiatikiai ir 1 visų kitų tikyby.

Kai del kiekvienos tautybės sąstato tikyomis, tai iš 100 lietuvių beveik 98% yra katalikų tikybos, 1,31% liuteronų, 0,01% reformatų, 0,14% kitų tikyby.

Maždaug tokioj pat proporcijoj išpažįsta tikybą ir lenkai.

Dar didesnis vienodumas pastebimas žydų tarpe. Beveik visi žydai Lietuvoje yra izraelitų tikybos. Neizraelitų tikybos įregistruota Lietuvoje tik 35 žydai, iš jų 15 liuteronų, 8 karamai, 7 katalikai, 3 stačiatikiai ir 2 reformatai.

Rusai Lietuvoje pasidalinę į dvi tikybas — sentikių 63% ir stačiatikių 36%. Rusų katalikų yra tik 1%.

Šimtui vokiečių tinka 98% liuteronų, 0,73% reformatų ir 0,69% katalikų. Tokiam pat skaičiui latvių tenka 91% liuteronų, 6,56% katalikų, 1,7% baptistų ir 0,8% kitų tikyby.

Didžiama gudų Lietuvoje yra katalikų tikybos, butent 62% ir stačiatikių — 37%.

Iš 7.179 svetimšalių Lietuvoje 31,4% katalikai, 26,1% liuteronų, 19,6% stačiatikių ir 19,1% izraelitų.

Bendrai per surašinėjimą Lietuvoje įregistruota 20 atskirų krikščionių ir 9 atskirų nekrikščionių tikybų pavadinimai. (Eltā)

L. Skobeika—Miško Aidas.

RYTOJUI

Kraujuose užgimusią žemę Rytų mes aukoti įstengsim. Paskiausia kraujuotąją srovę Ties amžių gilybe užtvenskim. Ties amžių gilybe užtvenskim.

Žaibuotojo mirksnio žinybai— Budėjimo angoj merdėjims, Saulėtam mūsų Dievui—Kurybai— Vien malda—plieninis tyliėjimas.

Bet amžiuose gemantys rytojus Nejaugi su mirksniu tylėtų?! O, ne! Juk aušingai klajojus Mes lauksim, kad žemė švytėtų.

Dar skleisis nežemišku plotu Aušringų padangų idejos, Kad skelbtų vylingiem pasauliam, Jog žemė mūsų rytui laisvėja. Žiogačiai, 2-VIII-23.

Nėra Litų!

(Kupletas, bet galima ir deklamuoti. Gaida maždaug taip: Ant rinkos, ant bruko Mergaitė... suklupo...)

Nėra litų! Nėra litų! Nėra litų—visi bliauja... Kas tik gyvas šmugeliauja... Pinigais viens kitą pjauna... Didžiūs nuosimčius užkrauja... Vienas kito dalko kraują... Tas blovimas jau ne nauja. Namie sėdi, ar keliauja, Keikia, arba poteriauja,— Nėra litų!—visi bliauja.

Nėra litų! Nėra litų! Nėra litų!—visi kriokia. Visų padėtis vienokia. Bankrutizmas visur dvokia. Ką daryti—nesuvokia... Ar kas tingi, ar kas veikia, Vienas kitą eđa—keikia, Kad atėjo diena tokia— Visai Lietuvai vienokia,— Nėra litų!—visi kriokia.

Nėra litų! Nėra litų! Nėra litų!bankrutizmas. Gal iškilti anarkizmas, Prie jo dėtis-cieilizmas, Nepagelbėt krikščionizmas, O nė didis dolerizmas... Gal užgriuti šmugelizmas, Nepagelbėt nė seimizmas; Gal užpulti ubagizmas... Nėra litų!—bankrutizmas. Pranės Brolis.

LITERATURA

P. Krasnov's

Vertė K. Sėjikas

LAVONAS

Daktaras baigė lošti, atsikėlė iš už stalo ir, stovėdamas, ant greitųjų suskaitė likusius pinigų. „Štai,“ tarė jis, krepdamas į mane, — „jūs tvirtinote, kad viršgamtinio pasaulio nėra, aš papasakosiu jums vieną atsitikimą, kuris gal permains jus nuomone“. Jis paėmė mane po ranka, ir mudu pradėjome eiti aleja, kad išėjus iš sodo. — „Eikiva į mane“ pas mane bus parankia. Mudu išėjome į Jaltinsko pakrantę, pasiekėva Puškino bulvarą ir juo daėjovome iki daktaro ventulio vasarnamio, kurį slėpė kiparisai. Viduryje sodo, kuris buvo pilnas mirtų, vynuogių ir vijoklių, stovėjo nedidelis namukas.

— Štai šiame namuke, — tarė man daktaras, „pereitę savaitę numirė vienas nervų liga sergantis žmogus. Jis paliko užrašus.“

Daktaras padavė man mažą sąsiuvinį.

Štai kas ten buvo užrašyta:

„Jura, stebėtina melsva jura išmetė į krantą žmogaus lavoną. Ji nesėjo lavoną kelias dienas ir, ant galo, priėmė jį prie kranto. Lavoną pastebėjo, ištraukė ir padėjo ant akmenų. Jo veidas buvo sutinęs ir pajudėjęs vasko spalvos rankos bejėgiai gulėjo ant krutinės, juodi drabužiai kaboję ant sudžiuvusio kūno. Ir jis gulėjo taip ant akmenų, pamėstas, niekam nereikalingas, našta policijai ir taryboms. Susirinko minia žmonių. Buvo šventė, ir minia buvo pasipuošusi, mirguliuojo auksu pagražinti totorių drabužiai. Vaikai pasilenkdavo prie lavono ir lieto jo šaltas rankas. Jis užkliuvo ne laiku, nepageidaujamas, šventą dieną, kuomet mieste buvo laukiamos iluminacijos. Atėjo policija, pakvietė dailę, kuris turėjo padaryti paskutinę gyvenimo vietą klajunui. Atvyko dailė, pažūrėjo, palytėjo kodėl tai lavoną, kuris buvo ištiestas ant mažų akmenų, pakasė pakaušį ir nuėjo savo keliais. Buvo šilta ir trošku ant akmenų, įkaitintų pusiau dienos saule, ir baisus tamsus lavonas ėmė puti. Krautuvių languose matėsi visokie medaliai, du orkestrų griežė valsus ir gabaliukus iš operų ir operėčių, iš prieklauskos leido ferverkus. Gi į tamsų dangų lėkė rakietos ir rymiškos žvakės, ir jos su traskėjimu žvėjo ir įvairiausių spalvų ugnies bukiečiai krito į nesijudinančią jūrą. Užimas, kalbos, — šuvių ir muzikos garsai, arklių straskėjimas, sukavimai, rankų plojimas ir šauksmai girdėjosi pajurėje, o jura buvo rami.

As basčiaus toje minioje, basčiaus naktį, žiurdamas į prakaitu apdengtus veidus ir pasitenkinimą bei entuziazmą reiškiančias akis.

As apėjau visą pakrantę, prasiūždžiau pro šaltą niekų neveikiančią minią ir išėjau ten, kur prie prieklauskos buvo sustatyti laivukai. Jura, mėnulio spindulių apšviesta, plekšnojį į akmenis. Laivukai, išvilkti į krantą, metė paslaptingus šešėlius ir darkių taškų juodavo baisy lavano siluetas.

Tai buvo žmogus! Prieš penkias dienas — jis gyveno. Jo akys matė, smagenos jėmė įspūdžius, o nariai pildė jo norus. O dabar jis gulė, visas, sutinęs, su juodu išpurpusiu veidu ir baltomis rankomis. Ir negali išvėjos pasijudinti, negali apie save papasakoti. — kas jis per vienas. Štai žmogus — Dievo pavaldas. Kur tavo grožė, tavo jėga, tavo judrumas, tavo darbai?

Mėnulis metė tiesiai į veidą sidabrinus spindulius, žaidė auksiniais atspindžiais vandenyje ir sudarė keistą šešėlį nuo rankų, nuo nosies ir nuo įdubusių akių. Ir aš jaučiau, kad mane traukia į tą lavoną, traukia žiūrėti į jį, ir aš neturėjau pajėgų pasišalinti arba atsigrįžti.

Lavonas puvo ir baisiai dvokė. O aš sėdėjau čia, kvėpavau užkrėstu oru ir jaučiau, kad aš hipnotizuojau lavoną, o lavonas hipnotizuoja mane.

Baisu buvo tai, kad aš buvau galioje tos jėgos, kuria žmonės naudoja nieko apie ją nežinodami.

Tai buvo ne haliucinacijos, o tikrėybė — kas ir buvo baisy. As mačiau besibastančią minią, mačiau iluminacijas, ferverkų kibirkštys ir neturėjau jėgų pasitraukti nuo gulinio lavono ir prisiliesti prie minios.

As vis silpnyn ėjau. As laipsniškai miriau. Miriau sužinai, atiduodamas savo gyvybę šlykščiam, puvančiam lavonui, ir jis ėmė atgyti. Prie išlykščiusio mėnulio šviesos aš pastebėjau, kaip sujudo drabužiai ant jo krutinės ir krutinė pakilo, pradėdama kvėpuoti, ir su jo kvėpavimu pasiekė mane puvančio lavono dvokimas.

Tuoju po pirmo alsavimo pasigirdo antras, trečias ir krutinė ėmė kilnoti sunkiai ir nervingai, kaip alsuoja nepagydoma ligą sergantis ligonis. Ir su kiekvienu jo atsidusėjimu buvo girdėtis, kaip jo krutinėje, jo plaučiuose, gurguliuojo visa tai, kas buvo sugedę, supuvę. Numirėlis pradėjo atgyti. As perdaviau jam savo jėgą, tai mano siela arba dalis mano sielos perėjo į jį. Mano siela gaivino jį, ir aš pajutau visą bausmą buti uždarytam puvančiame organizme. Tai nebuvo sapnas, — tai buvo baisi tikrėybė. Jeigu galima užmigdyti žmogų, ir paskui privesti jį, miegantį, t. y. lyg ir numirusį, judėti ir veikti, tai reikią — tą patį galima padaryti ir su numirėliu. As prieš savo norą stovėjau ir su pasibaisėjimu žiurdėjau, kaip baisy juodas kunas atgija. Jo alsavimas, retas, sunkus ir švilpiantis, staiga išvarto kosuliu, ir tamsus skystimas ėmė bėgti iš jo burnos. Baltos jo rankos atsignaužė ir viena pasikėlė prie burnos ir krutinės, kaip butų padaręs ir gyvas žmogus. Mano lavonas judėjo, nes aš jame judėjau, mano sielos dalis sugrąžino jam gyvybę ir privertė širdį plakti ir krutinę judėti. Ir paskui jis susilenkė ir atsiskendo. Jis sėdėjo prieš mane, mėnulio apšviestas, tamsus, sutinęs, su suveltais juodais trupais plaukais. Jo išvaizda buvo baisi. Numirėlis sėdėjo priešais mane, darė pastangų akis praverti, raumenys virpėjo jo veide, ir oda, jau apipuvusi, truko ir darėsi tamsus plyšiai. Lėtai prasivėrė viena akis ir tuoj vėl užsimerkė, o blakstienos, dar ilgai virpėjo.

Akys prasivėrė. Jose matėsi baisymanis ir kentėjimas, — kurio negalima aprašyti. As išbudinai to žmogaus, kuris amžinai miegu išsėjosi, smagenas ir daviau joms pajusti, kad jos numirė, kad jos puna — ir tas numinymas buvo baisymanis. Toliau. Tokis krutėjimas, tokis besikankinimas, matėsi tame atgijusiam žvilgsnyje, kokia aš niekuomet nemaciau ir negalėjau įsivaizduoti, kad toks kentėjimas yra galimas. Mudu žiurdėjome dabar viens kitam į akis ir be žodžių viens kitam klausimus statėva. Numirėlis nuleido savo

rankas ir atsirėmė jomis į žemę, tarsi norėdamas atsikelti. Tai buvo baisyos negyvų rankų pastangos. Kraujas ėmė jose tekėti, rusvas supuvęs kraujas, vaškinės rankos — pajudavo ir pasidarė tokios pat, kaip ir veidai. Kankinantys mešlungis pasitraukė lūpas, burna išlėto atsivėrė ir ten matėsi didelis sutinęs liežuvis, kuris pripildė visą burną, tas liežuvis ėmė judėti...

Užkime garsai, kosulio pertraukiami pradėjo eiti iš jo burnos. Liežuvis judėjo, bet nieko negalėjo pasakyti... As gaudžiau tuos užkimusius garsus, kaip gaudoma paskutinė miršančio valia. Ir pagavau...

Tas žodis „buvo“ „kodel“? Bet „kodel“ išsiveržė tokiu kankinančiu šauksmu, tokiu piktu ir pasibaisėjimu, jog šiurpuliai perbėgo per mano nugarą ir aš pradėjau suprasti, kad aš tą lavoną išbudinai tik tam, idant jis suprastų savo mirtį ir puvimą. O jis dėjo pastangų atsikelti ir mikė. Girdėjosi jo nesugaudomi prakeiksmai, jo rankos buvo įtemptos, kad atsikelti, bet apipuvusios kojos atsisakė lenktis... Jis atsikėlė. Atsikėlė ant savo sutinusių kojų ir norėjo eiti į mane... Bet mane apėmė baimė, mano valios tvirtumas dingo ir jis, mano jėgos nebevalkiojamas, sugniužo — ir antra mirties agonija prasidėjo.

Tai nebuvo sapnas. As mačiau, kaip apmirė jo krutėjimai ir išstruko paskutinis atsidusėjimas iš burbuluojančios krutinės, ir kelioms minutėms sustojęs puvimas dar labiau pasididino. Lavonas dabar gulėjo kniupsčius, kryžiumi rankas ištiesęs, ir jau nebesimatė jo baisy akių... As atsikėliau. Mėnulis jau buvau aukštai pakilęs ir sidabrinu jūros paviršiu. Iluminacijos užgeso pakrantėje, žmonių jau nebuvo. Buvo jau labai vėlu. Svyruodamas, nebesuprasdamas kur aš ir kas su manim pasidarė, ėjau aš tušiomis miesto gatvėmis ir su dideliu sunkumu darsikapsčiau iki viešbučio. Panirusiai, lyg prieš savo valią, ėjau aš į savo kambarį ir atsiguliau — man nieko nesinorėjo: aš jaučiau tik vieną, kad aš pusiau numiriau, kad mano nervai išgvežė, ir pusė mano „aš“ numirė kartu su skenduoliu. As kaip tik atsiguliau, tuoj ir užmigau, bet vėliau pradėjau ir nebegalėjau miegoti. Nors aš ir buvau įsitikinęs, kad tos nakties įvykis ne kledėjimas arba sapnas, bet švintant vėl nuvykau į pakrantę. Lavonas gulėjo ten pat, bet gulėjo kniupsčius su keistai išskėstomis rankomis. Ir nespėjo rytas išaušti, kaip smalsieji prie lytos susirinko, kaip žvilgsniai juo buvo ir vakar ir matė, kad lavonas gulėjo veidu aukštyn ir su sunertomis ant krutinės rankomis. Jie galvojo ir kalbėjo, kad tai jura lavoną apvertė. Jura! Cha-cha! Rami jura apvertė lavoną ir iškryžiavojo rankas! Jura! Kaip naivus ir buki tie suvėrimai, kurie save žmonėmis vadina! As žinojau, kad tas lavonas nusinėję į šešėlių pasaulį dalį mano sielos, mano valios, mano moralės jėgos. Ir man buvo taip šiurpu, kad yra šiurpu tur buti į savo lavoną žiūrėti.

As palaidojau jį. As palydėjau, kaip jį užkasė. Amen... Jis daugiau nebesujudė ir nebeatsikels nuo jokių žvilgsnių, nuo jokių valios, bet aš... As žustu. As gydaus, arba teisingiau mane gydo. Bet ar galima gražinti tai, kas nuvyko į amžiną pasaulį, ar galima gražinti sielą, arba bent dalį sielos — voniomis ir elektros. Tai sielos dalis, kuri apėjo mane aną linksmą šventadienį, kai iluminacijos degė ir lakiojo rakietos bei rymiškos žvakės, tą sielos dalį, kurią paveržė iš ma-

nos paslaptingas lavonas. Ta sielos dalis mane vadina. As mirštu...

Tai buvo rankraščio pabaiga. As padaviau sąsiuvinį daktarui ir paklausiau — ar tai galimas daiktas?... Daktaras pagalvojo

Pavyzdingas Lokatorius

Veikiantieji asmens: Namų šeimininkas, gyventojas, tarnaitė.

Veiksmas atsibuna šeiminko kabinete. Ketvirta valanda po pietų. Šeiminkas tik ką po pietų, išsitiesęs plačiai dideliame fotelyje, gėrisi cigaro dumais. Po valandėlės beldžia duris.

Šeiminkas (nenoriai pakeldamas galvą, piktas, kad jam pertraukia poilsį). Bet kas dar ryt?... Prašau... (į kambarį įeina tarnaitė).

Tarnaitė. Atėjo koks tai ponas ir nori su Tamsta matytis.

Šeiminkas. Su manim? Kas per vienas?

Tarnaitė. Nežinau. Sako, turįs labai svarbų reikalą.

Šeiminkas. Rodosi po pietų galėtų manęs ir netrukdyti. Atvesk jį čia.

(Tarnaitė išeina. Po valandėlės įslenka į kabinetą lokatorius; stengdamasis kuotyliu uždaryti duris. Liesas, melancholinės veido išraiškos jaunikaitis gerai panešiotais drabužiais).

Šeiminkas (šaltai). Aa, tai tamsta... (kelias iš fotelio). Tikrai pasakius šiuo laiku interesantų nepriiminėju, bet... kuo galiu patarnauti?

Lokatorius. Dovanoki tamsta, jeigu truputį sutrukdžiau, mat, labai svarbų reikalą spiriamas ateinu pas tamstą.

Šeiminkas (ironiškai). Kokie gi reikalai?

Lokatorius. Pirmiausiai turiu pasakyti tamstai tai, kas nėra jums greičiausia naujiena, kad šiandien ryte buvo pas mane antstolis ir užantspaudavo visus mano daiktus. Sakau: tai vien tikslumu vaduodamasis, nes esu tikslus.

Šeiminkas. Tamstele, palikim tą kalbą ramybėje. Laukia kantriai išties keturius mėnesius, bet juk viskas turi savo ribas.

Lokatorius. Visiškai sutinku su gerbiamojo tamstos nuomone.

Šeiminkas. Nelabai man tai rupi. Ir abejoju, kad tamsta būtų atėjęs man užmokėti.

Lokatorius. Tikrai tik tam ir atėjau.

Šeiminkas. Kaip tai? Ir tamsta nori man viską užmokėti?

Lokatorius. Viską. Štai tamstelei (paduoda šeiminkui pinigų).

Šeiminkas. Ačiū. Prašom sėstis. Tuojaus paruošiu tamstai kvitą.

Lokatorius. Ir jeigu tamsta šeiminkas sutiks.

Šeiminkas. Tai ką?

Lokatorius. Tai aš dar išanksto užmokėčiau už ateinantį ketvirtį.

Šeiminkas. Tamsta, su mielu noru.

Lokatorius. Širdingai tamstai ačiū. Tiesą pasakius, nebuvo tikras, kad gerbiamasis tamsta, užgautas mano paskutinių mėnesių nemokėjimu, mane ir toliau teiksitės matyti gražioje savo namuose. Jaučiu, kad esu blogas lokatorius.

Šeiminkas. Nieko panašaus, tamsta esi pavyzdingas lokatorius.

Lokatorius. O, ne... tik mat labai prisirišau prie tamstos namų.

*) Lokatorius — miesto gyventojas, kuris gyvena nusamdytame bute.

truputį, paskui garsai nusijungė, pažūrėjo į mane, paskui priėjo prie lango ir, pravėręs jį, tarė: „Koki stebėtina naktis. Eikiva į miesto sodą muzikos pasiklausyti...“ Tai buvo jo atsakymas, aš supratau ir nebereikala-vau platesnio paaiškinimo...

Vladimiras Piežanskis

nas, sveikas, gražus, ir todėl galio vest. Gerbiamasis tamstapats mane prieš valandą prie to raginai, ir ne tik tamsta. Du mano gerai pažįstamu prieteliu, kuriems pasakiau mylis tamstos dukterį, taip pat kalbino karštai, kad aš kuogrečiausia atlikčiau tą žingsnį. Ir jau vadina mane sužiedotiniu.

Šeiminkas. Ir tamsta drįsti leisti pletkus apie mano dukterį?

Lokatorius. Kas per pletkai... Aš tamstos dukterį išties myliu, todėl nėra jokie pletkai.

Šeiminkas. Tai todėl tamsta ir užsispyrei, kad tik pas mane gyvent.

Lokatorius. Ar gerbiamasis tamsta manai, kad kas kita manė privertė išsivadėti viso mėnesio pietų.

Šeiminkas. Bet aš visai nenoriu tamstos pinigų... Imk juos ir kuogrečiausia išsėdink.

Lokatorius. Nemanau išeiti.

Šeiminkas. Ir kas tamstai iš to per nauda?

Lokatorius. Gyvensiu kaimynystėje esybė, kurią myliu. Galėsiu ją kasdieną sutikti ant trepų, prieangyje, prie vartų.

Šeiminkas. Mane tamsta pat sutiksi, bet su lazda.

Lokatorius. Gerai, kad gerbiamasis tamsta mane perspėjai. Ir aš taip pat atitinkamai apsiginkluosiu.

Šeiminkas. Jis tikrai pamislo.

Lokatorius. Ant kokių meilė galima melacholinti pamisimu.

Šeiminkas. Tamsta šiandien nuo manęs išsikraustysi... tuojaus.

Lokatorius. Ne, Nors ir sutikčiau, bet nėra reikalo.

Šeiminkas. Bet aš išsivadavau tamstos pinigų. Imk — visus tamstos pinigus, geriau, kad aš bučiau tamstos visai savo namuose nematęs (paduoda jam pinigų).

Lokatorius (Imdamas skaito). Tai tamstos inirtimas net taip toli siekia... Gerai, imu, imu... ir išsėdinsiu.

Šeiminkas. Prašau sugrąžinti man kvitą.

Lokatorius. O, tamsta, kvitą yra tai ne sužieduotinių žiedas, kad jį gražinti, jeigu neįvyksta vedybos. Ir tamstai turiu pasakyti dar tą, kad aš dabar labai džiaugiuos, kad mes nutraukėme šią uošviu, tuomet tamsta galėsi suprast mano džiaugsmą.

Mah, pasikalbėjus su tamsta, taip įkirejo tamstos dukterį, kad ir apsaakyti negaliu. O dabar nors tamsta ir ant kelių atsiklaupęs manęs maldautum, jau negrąžinsiu. Negrąžinsiu... už jokių pasaulio turtus negrąžinsiu... nutraukiu (išeina dauždamas durimis).

Šeiminkas stovi lyg suakmenėjęs ir žiuri nusigandusiomis akimis į įsėjantį pavyzdingą lokatorių.

Iš lenkų kalbos vertė

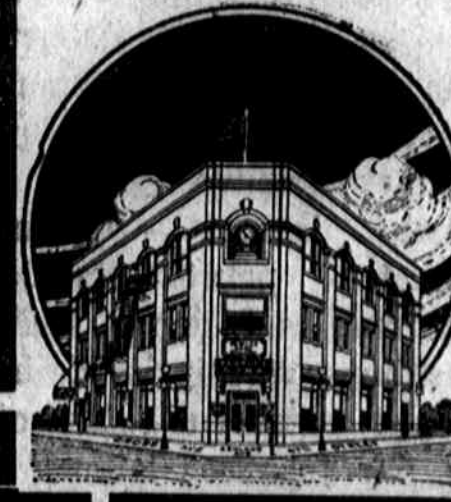
Dzuku Ainis.

[„L. K—ias“]

AR JŪS GALITE PASAKYTI

Jūsų pačių priežastį: kodėl jūs privalote taupyti pinigus?
Už geriausią atsakymą suteiksime dovanų \$10.00.
Malonėkite atsiųsti savo atsakymus ne vėliau kaip rugsėjo 15 dieną.

Peoples Stock Yards Bank

DIDELIS BANKAS

ant kampo

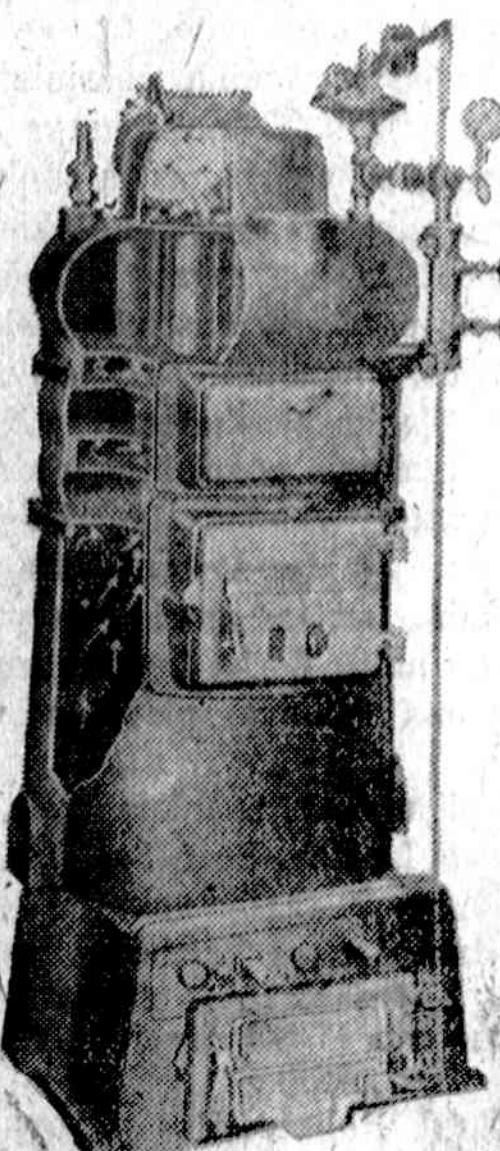
47 St. ir Ashland Ave.

CHICAGO

Gerai žinomas bankas tarpe lietuvių visoje Amerikoje savo stiprumu ir geru patarnavimu.

SOL ELLIS & SONS.

Dabar yra laikas pagaltoti apie apšildymą savo namo ateinančiam rudeniu ir žiemai!!!
Mes turime pilną pasirinkimą apšildymui boilerių ir radiatorių, naujų ir vartotų. Mes esame priėmę nusistatę savo žmogų į jūsų namus dėl apskaitliavimo kiek kainuos apšildymo įrengimas, kuris bus padarytas maloniai, be užmo-kescio. Pašaukite mus šiuo laiku, kol dar nėra didelio „rush“.
Mes turime pilną pasirinkimą plumbingo reikmenų ir elektrikai-tavory. Dasižinkite apie musų kainas ir pamatykite mūsų tavorą. Jūs busite užganėdinti iš abiejų.
SOL ELLIS & SONS.
2112-2114-18-20-22 So. State St.
Vakarinė pusė gatvės.
Telefonai Victory 2454-4356

MOKSLAS

Chemijos Pagrindai

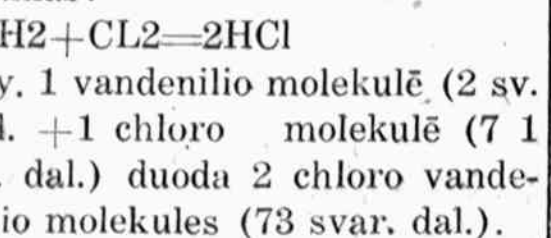
(Tęsinys)

Kiekviename moksle ne be reikšmės yra ta speciali kalba, kurią jis naudoja traktuodamas jo žinioje esančius supratimus. Mums yra žinoma, kad aritmetikoje, vietoj to kad rašius išsitus žodžius, vartojami tam tikri simboliai — skaitmenys, daug palengvinti visus aritmetikos veiksmus. Taip lygiai ir chemijoje priimta visa eilė tam tikrų simbolių. Kadangi visų chemijos medžiagų pagrinde yra paprastieji kunai — elementai, tai vietoj to kad rašius visą elemento vardo žodį, vartoja elementų simbolius; tie simboliai yra tai viena pirmoji, arba pirmosios dvi raidės lotyniškojo to elemento pavadinimo. Pavyzdžiui, vandenilio, lotyniškai "Hydrogenium" vadinamo, simbolis yra pirmoji raidė žodžio "Hydrogenium" — H, deguonies, vadinamo "Oxygenium", simbolis — O, sieros (vad. Sulphur) simbolis — S, kalcijaus (Calcium) simb. — Ca, chromo (Chromium) simb. — Cr, anglies (Carbonum) simb. — C ir t. t. Šitie simboliai reiskia ne tik elementų pavadinimą, bet ir jo atominių svorį; pavyzdžiui: C reiskia ne tik anglį, bet reiskia ir tai kad jo yra 12 svarumo dalių (atominis svoris) ir t. t. Žemiau paduoda visų elementų, jų simbolių ir atominių svorių sąrašas. Atominis svoris skaičiavimo pagrindu imta O (deguonis) = 16, o H (vandenilis) = 1,008, bet ne 1. Svarbiausioji to priežastis — patogumas. Apie kitas priežastis čia nekalbėsime.

Aluminijus	Al.	21.1
Anglis	C	12.
Argonas	Ar	39.9
Arsenikas	As	75.
Auksas	Au	197.2
Azotas	N	14.01
Baris	Ba	137.37
Berilis	Be	11.
Bromas	Br	79.92
Bismutas	Bi	208.
Chromas	Cr	52.1
Chloras	Cl	35.46
Ceris	Ce	140.25
Cezis	Cs	132.84
Cinas	Su	119.
Cinkas	Zn	65.37
Girkonis	Zr	90.6
Deguonis	O	16.
Erbis	Er	167.4
Fluoras	F	19.
Fosforas	P	31.
Gadolinas	Gd	157.3
Galis	Ga	69.9
Geležis	Fe	55.85
Germanis	Ge	72.5
Gyvsidabris	Hg	200.
Helis	He	4.
Indis	In	114.8
Iridis	Ir	198.1
Yferbis	Yb	172.
Yfris	Y	89.
Jodas	J	126.92
Kadmis	Cd	112.40
Kalis	K	39.10
Kalcis	Ca	40.09
Kobaltas	Co	58.97
Kriptonas	Kr	83.8
Ksenonas	Xe	131.3
Lantanas	La	138.9
Litis	Li	7.
Magnis	Mg	24.32
Manganas	Mn	54.93
Molibdenas	Mo	95.94
Natris	Na	23.
Neodimis	Nd	144.3
Neonas	Ne	20.
Nikelis	Ni	58.69
Niobis	Nb	92.91
Osmis	Os	190.4
Paladis	Pd	106.4
Platina	Pt	195.
Praezodinis	Pr	140.9
Radio	Ra	226.1
Rodis	Rh	101.9
Rubidis	Rb	85.47
Rutenis	Ru	101.1
Samaris	Sm	150.4

Selenas	Se	79.2
Silicis	Si	28.3
Sidabras	Ag	107.88
Siera	S	32.07
Stroncis	Sr	87.6
Stibis	Sb	120.2
Svinas	Pb	206.10
Talis	Tl	204
Tantalas	Te	127.8
Terbis	Tb	159.2
Titanas	Ti	48.1
Toris	Th	232.5
Tullis	Tu	168.5
Uranas	U	238.5
Vandenilis	H	1.008
Vandis	Va	51.2
Varis	Cu	63.57
Volfamas	W	184.

Tie simboliai duoda galimybę paprastai ir aiškiai reikšti įvairius chemijos supratimus ir procesus; pavyzdžiui, CL_2 — reiskia chloro molekuli (70.92 sv. dalis); $3CL_2$ — reiskia 3 chloro molekules (212.76 sv. dalis); $CACOS$ — anglirakštis kalcijū molekule (jū 100 dalis: 40 sv. d. + 12 sv. d. plus (3x16 sv. d.) ir t. t. Chemijos procesams (reakcijoms) žymėti vartojama tam tikros chemijos lygtys; pavyzdžiui, chloro vandenilio atsiradimas iš chloro ir vandenilio, lygtinis štai kaip reiskiamas:

Po to kas čion pasakyta, galima jau kiek smulkiau nagrinėti tie chemijos vykimai, kuriuos mes šio rašinio pradžioje padarėjom trimis grupėmis.

Pirmajai grupei skyrėm visus tuos vykimus, kuriais iš keletos medžiagų gaunama viena arba keletas naujų medžiagų. Pavyzdžiui: (reakcija No. 1) $CO + CL_2 = COCL_2$ t. y. anglies viendegynis su chloru duoda dvichlorę rūgštį, arba fosgeną; ši reakcija yra tiesioginio dviejų jungimosi pavyzdys. (reakcija No. 2) $ClNa + AgNO_3Na + AgCl$ t. y. valgomoji druska su azoto rūgšties sidabru duoda azoto rūgšties natrio ir chloro sidabro. Ši reakcija yra dvilypio dviejų medžiagų ketimosi — mainų reakcijos pavyzdys: natrio atomas stojo sidabro atomo vietoj, o sidabro atomas stojo natrio vietoj.

(reakcija No. 3) $H_2SO_4 + Na_2 = Na_2SO_4 + H_2$ t. y. sieros rūgštis su metaliniu natriu duoda sieros rūgšties natrio ir dujingo elemento — vandenilio. Ši reakcija — užstojimo reakcijos pavyzdys: natrio molekule užstojo vandenilio molekules vietą, o vandenilis išsiskyrė savo elemento, forma — dujomis.

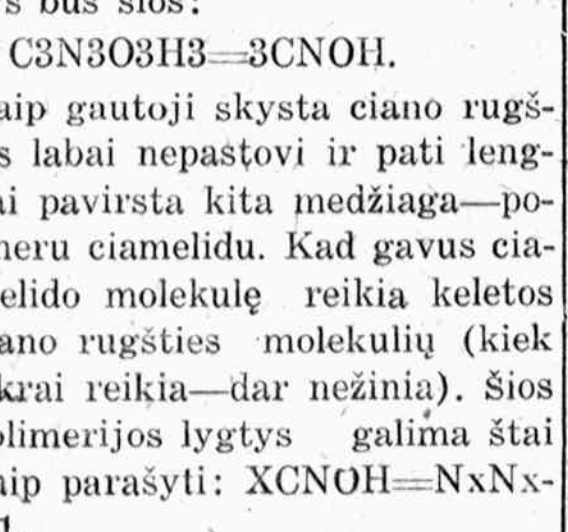
I antrąją grupę skiriama tos reakcijos, kuriomis iš vienos medžiagos atsiranda dvi ar keletas naujų medžiagų (skilimo reakcijos). Pavyzdžiui, kaitinant $CaCO_3$ — anglirakštis kalcio kalcis skyla į neegsintus kalcis ir anglies dvideginį (abu, kaip matom, sudėtiniai kunai). Ši reakcija štai kaip rašoma: (reakcija No. 4) $CaCO_3 = CaO + CO_2$ O kaitinamas gyvsidabrio deginys skyla į gyvsidabrį ir deguonį: (reakcija No. 5) $HgO = Hg + O$

Pirmiau mes kalbėjom apie elementų gamimą fizikos veiksmais skeliant kurią nors vieną su dėtine medžiaga (antros grupės reakcijos). Bet jų galima gauti ir pirmosios grupės reakcijų keliu. Pavyzdžiui reakcija

No. 3, kurioje gauta vandenilis; bendrai imant, užstojimo reakcijos dažnai naudojamos gryniams elementams gauti. Siam reikia, kad anglis tinka. Mat anglis kaitinant su daugelio elementų deguonies junginiais (ypač metalų), ji iš jų elementų atima deguonį, palieka gryną kitokią elementą (tuo būdu gaunama geležis, vario, cinko ir t. t. iš jų junginių su deguoniu).

Kas dėl trečiosios cheminių kitėjimų grupės (iš vienos medžiagos gaunama viena kitokia medžiaga), kurią mes nekreipėm dėmesio, tai prie jos skiriamą t. v. alotropijos įvykiai. Gryname deguony elektros kibirkštis skilant atsiranda naujų dujų — ozono, kurios savo ypatybėmis gana smarkiai skiriasi nuo deguonies, bet jų sudėtis — yra tikrai grynas deguonis. Šio dalyko esmę lygtimis galima štai kaip išreikšti: $3O_2 = 2O_3$ t. y. iš trijų dviatomių deguonių molekulių pasidarė dvi triatominės ozono molekules. Deguonis ir ozonas yra tos pačios medžiagos alotropinės atmainos.

Kitas labai panašus į šį dalykas, (vienokios medžiagos pavirštas kitokia) turi polimerizacijos ir depolimerizacijos varda. Imkim kietą cianinio rūgštį, sąstato $C_3N_3O_3H_3$ ir destiliuokim ją (t. y. kaitinkim ją ligi ji pavirs geras, o paskui pro tam tikrai įtaisytą vamzdį einančius garus ausinkim). Gausim naują kuną — ciano rūgštį sąstato $CN-OH$. Šios depolimerizacijos lygtys bus šios:

Taigi, cianuro rūgštis ir ciamelidas yra ciano rūgšties polimerai. Polimerijos ir alotropijos įvykiai kaip matome, turim reikalo su įeinančio į molekulių sąstato atomų skaičiaus kitėjimu.

Kita įvykių eilė, kuriais viena medžiaga pavirsta kitokia medžiaga, yra kur kas slėpiningesnė. Jeigu naujai paruoštą ciano rūgštį amonio skiedinį, kurio sudėtis reiskiamą formule $CO-N_2H_4$, kurį laiką šildysim, tai iš to skiedinio gausis visai kitokia medžiaga, bet lygiai to paties sąstato CON_2H_4 .

Jau anksčiau padarėm išvadą, kad medžiagos, kurios vieną nuo kitos skiriasi savo ypatybėmis skiriasi ir savo kokybėmis ar kiekybiniais sąstatais; pav.: šiuo atveju turime tą patį sąstatą, bet ypatybės visai kitos. Ir šitas yra ne vienintelis. Priešingai, tu chemijos junginių tarpe, kur įeina anglis, t. v. organiniuose junginiuose žinoma daugybės tokių atsitikimų, kad dvi tryš desimtyms medžiagų turėdamos visai vienodą ir kokybinį ir kiekybinį sąstatą, savo ypatybėmis griežtai skiriasi. Tokios medžiagos vadinamos izomerinėmis, arba tiesiog izomerais.

Be atomų hipotezės mums padeda išaiškinti ir šį pirmo žvilgsniu keistą įvykį. Jau žinom, kad du elementai kai kuriais atvejais gali duoti daug junginių; pavyzdžiui: žinome, kad azoto su deguoniu junginiai — N_2O , NO , NO_2 , NO_2 ir NO_5 . Ar šita galimybė duoti daug junginių yra begalinė, ar ribota? Ar gali vienas atomas kokio nors elemento

jungtis su 1, 2, 3, 5, 10, 20, 100 ir t. t. atomų kito elemento, ar gal ta jo galimybė (galėjimas) jungtis yra ribota?

Daugelis tyrinėjimų parodė, kad kiekvieno elemento galimumas savo atomus jungti su kito elemento atomais turi tam tikrą ribą, dažnai kiekvienai kombinacijai kitokią. Vieno elemento atomų galimumas jungtis su kito elemento tuo ar kitu atomu skaičium vadinama atomingumu, arba valentumu, o didžiausioji riba, kuria duotasis elementas gali įeiti į junginius, vadinama maksimaliu atomingumu, arba valentumu.

Pavyzdžiui imsim elementą vandenilį. Didelėje junginių su kokiais nors kitais elementais didžiojoje vieno vandenilio atomui tenka ne daugiau kaip 1 kito elemento atomas, ir del to vandenilis skaitomas vienavalentiu elementu. Chloras taip pat vienavalentis santykiu su vandeniliu ir daugeliu kitų elementų, bet fosforas, pavyzdžiui, jungiasi su trimis vandenilio atomais (PH_3) ir del to jis yra trivalentis santykiu su vandeniliu, o santykiu su chloru fosforas penkivalentis, nes duoda junginį PCl_5 . Anglis visuose savo junginiuose ne daugiau kaip keturiavalentis; su vandeniliu ir chloru aukščiausiai jis duoda junginius CH_4 ir CCl_4 .

Nenagrinėsim per daug smulkiai gana sudėtinį ir ne visai aiškų supratimą elementų valentumą, pasitenkimsim jį suaprasdami kaip vieno elemento atomų galimumą jungtis su tam tikru skaičiumi kito elemento atomų.

Imkim cheminį junginį sąstato CH_5N ; jame 1 atomui C (anglies) tenka 5 atomai H (vandenilio) ir 1 atomas N (azoto). Kadangi jau pirmiau sakėm, kad anglis keturiavalentis, tai iš to aišku, kad ji betarplai suriša tikrai su dalimi šito junginio atomų o su kitais ji jau susijungusi ne pirmos eilės ryšiais. Pavyzdžiui šis anglies atomas negali būti susijungęs su visais penkiais H atomais. Paprasčiausias protavimas parodys mums, kad anglies atomas greičiausiai yra susijungęs tik su trimis vandenilio atomais ir su tuo vienu azoto atomu, o tas azoto atomas, savo eile sujungtas dar su dviem vandenilio atomais. Ši nuomonė, kaip faktai parodo, pasitvirtina ir cheminėmis šito junginio ypatybėmis.

Viršminėtoji nuomonė yra jau didelis žingsnis pirmyn: mes nesitenkinam žinodami iš kokių ir kelių atomų sudėta viena ar kita molekulė, bet žiurim, kaip sakant, gilyn į molekule ir joje skirstom atomus tam tikra tvarka. Nors visi penki vandenilio atomai įeina į šios molekules sąstatą, vis tik mes sakom, kad jų tik trys sujungti tiesiog, su anglies atomu, o du su azoto atomu. Taigi molekules atomams mes skiriam tam tikrą tvarką, daugiausiai vadovaudamiesi valentumo principu ir įvairiomis tos medžiagos reakcijomis. Tik-tai tuo būdu yra galimybės išaiškinti izomeriją: jeigu medžiagos skiriasi ne sulig savo sąstata, bet tik savo ypatybėmis, tai tas gali įvykti tik dėl to, kad įvairių izomerų molekules atomai viens prie kito įvairiai pasiskirstyti. Pirmiau mes sakėm, kad įvairių medžiagų molekules viena nuo kitos gali skirtis ne tik atomų kokybe ir kiekybe, bet ir bendra tvarka (struktūra). Pūikus struktūros teorijos išsivystymas daugelyje organinių junginių pilnai pataisino tą žingsnį — aiškinti kai kuriuos medžiagos (vienodų sulig sąstato) ypatybių skirtumus — atomų struktūros skirtumu

molekulėje (t. y. tuo kad manoma, kad atomai molekuleje kitaip susitvarke).

Pirmiau musy išreikšta mintis, kad molekulėje CH_5N dalis atomų H sujungta su C, o kita su N, turi kiek neaiškaus charakterio, nes mes neišsprendėm klausimą kame, butent yra tas atomų vieno su kitu junginasis. Ar tai yra kažkas pamažu į vieno atomo prie kito nejudama, prilipama, o gal molekule sudarantieji atomai tam tikra tvarka daro tam tikrus judėjimus? Sunku manyti, kad atomai molekulėje nejudėtų; kur kas geriau sudėtinę molekulę galima žiūrėti kaip šitą panašų į musų saulės arba kitą kurią dangaus svyryčių sistemą, kurioje atskiri žviesuliai santikiauja su kiti kitų įvairiai sistemoje išsiskirstę ir kiekvienas daro iš anksto užbrėžtus judėjimus. Bet reikia prisipažinti, kad kol mes dar neturim jokių tikrų žinių apie tokį atomų judėjimą molekulėse, galim tikrai statyti daugiau ar mažiau teisingų manymų apie galimą jų susikirstymą.

Del tik ką peržiūrėtų reakcijų tipų reikia dar štai kas pastebėti.

Jau pirmiau sakėm, kad elementai arba cheminiai junginiai viens į kitą veikia tik tada, kai tarp jų reiskiasi cheminės giminystės ryšiai. Bet vėl reikia pastebėti, kad reakcijai įvykti vien tikrai cheminės giminystės ne visuomet užtenka. Visiems žinoma, kad anglis ore gali degti, t. y. jungtis su oro sudedamąja dalimi — deguoniu (kita oro sudedamoji dalis — azotas degime nedalyvauja). Bet dar visiems žinoma, kad anglis gali labai ilgai ore gulėti su deguonimi nesungdamas ir tik įkaitinta anglis energingai jungiasi su deguoniu ir duoda didelę šilumos daugybę. Cheminė anglies ir deguonies giminystė lėtai reiskiasi ir paprastai temperatūrai esant, bet ji negali smarkiai reikštis, kol mes medžiagos nepastatysim į tinkamas sąlygas. Dujingo deguonies su vandenilio mišinys ilgą laiką gali be atmainų, net kaitinamas ligi 300° — 400° neduoda jokių atomų pasekmių, bet gana mišinyje bent mažos kibirkštėlės, pavyzdžiui, elektros, o ji tuojaus uždega (t. y. išsiskia bendrą veikimą į vienas kitą) artimiausius dujų sluoksnius ir visas mišinys momentaliai su didžiausiu trenksmu sprogsta ir tuo būdu atsiranda deguonies su vandeniliu junginio — vandens. Taigi, kad cheminės giminystės jėgos galėtų veikti reikla elementai arba junginiai pastatyti į atatinamas sąlygas.

Toliau reikia pastebėti, kad jeigu ir vyksta abipusis dviejų ar daugiau medžiagų veikimas, tai tas dar ne reiskia kad visos medžiagos būtų sunaikintos. Jeigu medžiagos abipusis veikia, tai jos gali būti tikrai sunaikintos, bet tik tada, kai jos veikia su kito elementu, kuris yra jų priešingasis. Jeigu medžiagos abipusis veikia, tai jos gali būti tikrai sunaikintos, bet tik tada, kai jos veikia su kito elementu, kuris yra jų priešingasis.

CUNARD

Lietuviai važiuojanti Lietuvon svečiuosna neilgesniam laikui kai metams galės grįžti Amerikon atsižvelgiant į kvotą.

I LIETUVĄ

trumpiausiu laiku, kas Sere, trejais ekspreso laivais

BERENGARIA AQUITANIA

MAURETANIA

(per Cherbourg ar Southamptoną)

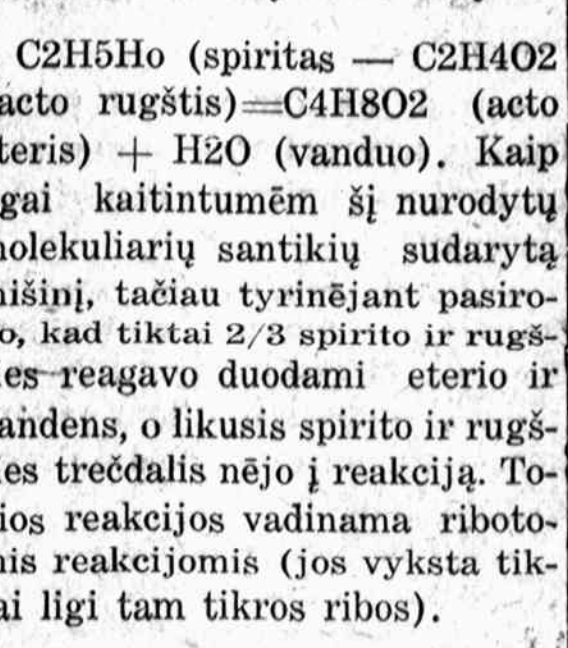
Iš Lietuvos į Ameriką

JEI manote parsitraukti gimines iš Lietuvos, vietas užsakykit dabar. Musy ofisas Lietuvoje suteiks jiems pagalbą ir rodą. Visi trečios klasos keleiviai turi atskirus kambarius, kuogeriausias švarumas ir maistas. Smulkmenų klausius vie to agento arba

CUNARD LINE

140 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

tai tas dar ne reiskia kad viso se reakcijose jie eina ligi galui, t. y. kad, leiskim, vietoj dviejų medžiagų imty tos reakcijos lygtims atatinamuose kiekiuose, kad galų gale gausim tikrai vieną arba keletą naujų medžiagų tiek kad pirmųjų medžiagų visai neliks. Pavyzdžiui imkim kad ir vyno spirity ir gryną acto (uk-suso) rūgštį; kaitint jodvi abipusiai (ir viena ir kita) į viena kitą veikia ir duoda dvi naujas medžiagas — eterį ir vandenį:

Jeigu reakcija turi savo ribas, tai ji yra grįžtamoji, t. y. jos sąlygos tam tikrai pakeitus ji gali eiti arba į vieną pusę, arba atgal (jungtis arba skilti). Pavyzdžiui imsim anglirugštės kalcijū, patalpinsim jas į metalinį vamzdį sujungtą su manometru (prietaisu dujų spaudimui tēmti) ir kaitinsim jas ligi 812° . Šiai temperatūrai esant anglirugštės kalkės skyla į kalkes ir anglirugštę, bet tas skilimas tęsis tik tol, kol išsiskiriančios anglirugštės tamprumas (spaudimas) pasieks 753 min. gyvsidabrio stulpelio (t. y. kol dujų spaudimas pasieks apie 1 atmosferos spaudimą). Kiek anglirugštės kalcijū neimtumėm, bet

prie 812° visuomet spaudimas pakyla ligi 753 min. ir toje vietoje skilimas sustoja, nes manometras stovi vietoje.

Toksai sudėtinio kuno skilimo įvykis kurioje įvyksta šokia tokio cheminio lygsvara tarp sudėtinio kuno ir jo skilimo produktų, vadinasi disociacija, o spaudimas prie kurio tai įvyksta vadinasi disocinasis spaudimas, arba disociacijos tamprumas. Jeigu mes kokiū nors būdu padidinsim tame vamzdyje spaudimą, pavyzdžiui siurbliu (plumpa) pripusim naują anglirugštės kiekybę, tai spaudiniui pakilus anglirugštė vėl ima jungtis atgal su kalkėmis, kol spaudimas sumažės ligi 753 min. Jeigu, priešingai, išsiurbdami iš vamzdelio anglirugštę visą laiką palaikysim mažesnį spaudimą kai 753 m. m, tai vis naujo anglirugštės kalkių porcijos skils ir skils kol visai suskils. Taigi įvykus lygsvarai tarp anglirugštės kalkių, mes mažindami ar didindami spaudimą galim arba neduoti anglirugštės kalkėms skilti, arba priešingai galim tą reakciją priversti ligi galo, t. y. grįžtamoją reakciją mes galim pakreipti į vieną ar kitą pusę. Esant kitokiai temperatūrai, be abejo jimo ir disocinasis spaudimas bus kitokis.

(Bus daugiau)

WILSON'S Fashion SHOE STORE

3235 S. Halsted St.

Vien tik Lietuvių krautuvė

Wennersten's Bohemian Blend

Nuo 1896 **WENNERSTEN'S** yra priręngėjų Apnyių-Salykų skonio. MALT and HOPS Combined

Todel, kad salyk-la ir apnyiai yra su jungti ir la-bai lengva yra priręngti.

HENNING WENNERSTEN INC.

2960 LAWRENCE AVE., CHICAGO

THE GLOBE MUTUAL LIFE INSURANCE COMPANY OF CHICAGO ILLINOIS

431 So. Dearborn St.

Pelno už 1923 metus iki pat paskutinės savaitės, subatoje, spalio 27, 1923, už 43 savaites

Pelnas už apdraudą in force 78% nuošimčių

Pelnas už assets 33% nuošimčių

Pelnas už nuošimčius 27 nuošimčiai

Pelnas už įplaukas 22 nuošimčiai

Abelnai pelno 41 nuošimtis

Reikalavimai išmokami per Radio, telegrafu, special delivery.

T. F. BARRY, Prezidentas

Generalis manageris ir įsteigėjas

SALUTARO RYTAS

Salutaro rytas tešviečia gražus; Sveikata atgyja, kaip aušta dangus.

KODEL?

1) — RYTAS —

2) — PIETUS —

3) — VAKARAS —

TRYS DIENOS LAIKAI

TODEL, KAD:

Diena be ryto, žmogus be Salutaro negali būti!

1) — Salutaras priduođa apetitą;

2) — Salutaras vidurius išvalo;

3) — Salutaras pataiso sveikatą.

SVEIKATA

Tik vienas dolektis ir kvoteris bonkal.

Klauskite aptiekose arba prie

SALUTARAS DRUG & CHEMICAL CO.,

639 W. 18th St., Chicago, Illinois.

SATYRA IR JUOKAI

Ark. Averčenko

Mano Pirmi Žingsniai

(Feljetonas)

Jūs klausiate, kaip aš pradėjau savo karjerą scenoje? Idmiausia yra tai, kad aš pradėjau lošti ne nuo pirmo, o nuo antro debiuto.

Apie pirmus mano žingsnius scenoje visai neparanku kalbėti.

Pirmas mano pasirodymas scenoje įvyko visai pripuolamai: kartą laike spektaklio aš nuėjau už kulisų aplankyti savo draugą — aktorį. Pakildęs tarp dekoracijų, aš pataikiau ne į aktorį kambarį, o į apšviestą sceną, kur ėjo kokis tai antras aktas.

Tuo laiku veikėjas ėmė karštai bučiuoti aktorę, manydamas, kad jam niekas negali kliudyti. Kuomet aš pasirodžiau ir už medžių, — herojus nušoko nuo kartinio rasto, kur sėdėjo, ir baimingai į mane pažvelgė. Kas tai per nežinomas žmogus?

Apleisti sceną buvo pervėlu — publiką mane pastebėjo. Todėl aš mandagiai pakiliau skrybėlę ir saldžiu balsu paklausiau: — Ar nebusite tiek malonus, jaunuoliai, nurodyti man kelią į Akimono kaimą? Jaučiu aš, kad paklydau.

Herojus suprato, kad tai visiškai išeitis iš tos keblios padėties.

— Eik vis tiesiai ir tiesiai, — piktai tarė jis. — Valkiojasi čia be jokio reikalo.

— Ačiū. Labai dėkingas. Tęskite kalbą. Daugiau jūs manęs nebeatmysite.

Ir aš švilpaukdamas nuėjau nuo scenos.

Už kulisomis mane apspito kokie tai žmonės su sąsiuviniais, labai mane koliojo, o pasakui vyriausias jų nusikvatojo ir tarė:

— Na, velnias su jumis. Gerai dar, kad nesuimaisite!

Tokiu būdu mano aktoriaus gyvenimas reikia nuo antro debiuto skaityti.

Antras debiutas buvo tikrai sėkmingas. Man iškalno buvo nuskirta rolė, ir nors pats sau toje rolėje aš labai pasidabojau, bet režisieriaus mano lošimo įvertinimas buvo kiek skirtingesnis.

Ieikite į mano padėtį: aš norėjau lošti, pasirodyti prieš publiką savo gabumais, o rolė buvo toki menkė, kad pats Tamas Saluini nieko su ja nebuvo padaręs... Aš tik tučyčiau išeiti į sceną ir savo ponui pranešti: — Karieta jau gatava, Jūsų Skaistybė. Ką liepsite grafienai perduoti?

Ir viskas! Daugiau nieko. Na, kas tai per rolė?!

Tylomis aš nutariau ją praplėsti, pagailinti, padaryti ją ryškesne. Užsirašęs savo kambarielyje, aš ilgai apdirbinėjau savo rolę.

O spektaklyje ta rolė skambėjo šiaip:

—Karieta jums jau prirengta. Ir aš net nežinau, kur jūs

važiuojate — į meilužę! O, grafe, grafe! Žiuriu aš į jūsų gyvenimą ir galvoju — kaip ta mūsų aristokratija sugadinta! Jūs turite meilužę, apie grafienei tu pinėja gvardijos oficeris — kokį gėda! Laimė, grafe, darbe, ir ta duona, kurią savo puslėtomis rankomis uždėsi, bus gardesnė, negu jūsų gardumynai! O, aš ilgai tylėjau, bet dabar pasakysiu: aš tiesiog trokštu toje sugadintoje atmosferoje. Aš taip toliau nebegaliu, grafe!

Besakydamas tą monologą, aš prisitartinau prie pat suflerio budelės ir užmyniau ant ko tai minkšto. Tuoj po to išgirdau šnypstimą:

—Kad jūs kur velnias paimtų. Jūs užsirolinote man ant rankos! — suniurzgė sufleris. — Kerėpla!

—O jūs nelaikykite rankų scenoje, — rimtai pastebėjau aš. — Žingsnio nėra kur žengti! —Ei! — pasigirdo nuo galiorikos. — Su sufleriu scenoje draudžiama kalbėti.

—Tai ne jūsų reikalas, — atremėjau aš. — Jūs užmokėjote už vietą tas nelaimingas 22 kapeiki ir sėdėkite sau ramiai! Ir jūs ten pirmose eilėse! Na, ko jūs kvatojate! Aš matau, kad publika pasiliko toks jau aklas, sugrubėjęs žvėris, kaip ir Nerono cirke, kada...

Čia aš pastebėjau, kad prieš pat mano nosį nusileidžia uždangas... Štai jos — garso teatralinės intrigos!

Aš išliaužiau, kaip ežys už kulisų, ir pro užpakalines duris į gatvę išbėgau, girdėdamas užpakalyje nemalonių balsų chorą:

—Sulaikykite jį! Paduokite jį man! Aš jam sprandą nutraukčiau.

Drabužius įdaviau pasiuntiniui nunešti. Vienok galiu su pasididžiavimu pasakyti, kad niekam kitam nebuvo pasisekė iš šių žodžių rolės sukurti tokį kurinį, apie kurį kelias dienas visame mieste kalbėjo!

Štai mano pirmi žingsniai scenoje, bet aš nesididžiuoju jais, nes kuklumas yra mano toki ypatybė, už kurios aš danti-mis laikau...

Vertė K. S.—kas.

Neik seselė už šito, jis nebetur nė lito; eik, seselė už Kiko brolio, — jis tur daug dolerių!

—Pr. br.

Litai Rupuziukai

Kupletas.
(Gaida maždaug kaip:
Kas rutelį žaliavimas,
O mergelių dainavimas...)

Litai! Litai! Lituzėliai!
Pin-pin-pin-pingūžėliai!
Litai! Litai! Lituziukai!
Tie velniukai—rupuziukai!

Kas tur litų, tas tur visko:
Duonos, lauko, pievos, miško;
Kam nėra litų, tam nėra nieko—
Tas tur dirbt iš viso vieko...
Litai! Litai! Lituzėliai! ir tt.

Turi litų—esi ponas—
Atsilosęs kai klebonas;
O be litų—bernas Jonas—
Susitraukęs, laibas, plonas...
Litai! Litai! Lituzėliai! ir tt.

Tik už litą viską pirkisi...
Litai gydys—jei susirgsi.
Eisi dangun—jei numirsi.
Ką sau nori—pasiskirsi!...

Litai! Litai! Lituzėliai! ir tt.
Kas tur litų, tas mergelę—
Gaus sau gražią kaip panėlę
Ir nemažą dalį kraičio:—
Visos laukia kaip panačio...

Litai! Litai! Lituzėliai! ir tt.
Litų yr—esi laimingas,
Visų gerbiamas—išmintingas,
Visi tave kvečia, prašo;
Laikraščiuose giria—rašo...

Litai! Litai! Lituzėliai! ir tt.
Turi litų—Seimam renka...
Skiria algą tau nemenką.
O be litų—nors nusprogsi,
—Aukščiausias bambos neišsoksi.

Litai! Litai! Lituzėliai! ir tt.
Yr' tau litų—mokiniesi,
Didžiu, garsiu tur rengiesi—
"Diplomuotasis šviešuolis"...
Nėr tau litų—buk tamsuolis!

Severos Gyduoles užlaiko
seimynos sveikata.

DĖL NEVIRINIMO

sustiprinimo nusilpnėjusių
ir stokos apetito vartok

SEVERA'S BALZOL.

Abelinas stiprintojas
vyrams ir moterims.

Jis maitina kraują, paaugdo virinimą,
reguliuoja atidalinimus, stiprina
organus prie normališkos veikmės.

Kaina 50 ir 85 centai.

Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

KUOMET JUS SERGATE

Pirmutinis dalykas, kur norite žinoti "Kur surasti gerą gydytoją?" Jei jūs pasuksite savo žingsnius link Griswold Medical Office, 544 Woodward Ave., Detroit, Mich., jūs čia surasite Apsakantį Specialistą kokio jums reikia, be trūkumo laiko.

Kuomet jūs atitinksite Griswold Medical Office jūs surasite, kad čia gydytojas yra labai atsargus suradime tikro diagnozės jūsų ligos; tai yra autentiškas kuo ir kodėl jūs sergate. Šio ofiso yra priemonės su moksliniais aparatais, taip, kad jei jūs reikalaujate Kraujo Egzaminiacijos, Chemiško Analizės šlapimo, ir X-Ray Egzaminiacijos, arba ko nors kito jums būtų reikalinga, šis gydytojas yra prisirengęs patarnauti jums. Su pagalba šitų išbandymų, laboratorijos raportų ir jo žinojimo, jis prašalina pavojų padaryti klaidų.

Gydytojas pasakys jums kiek jis roko už išgydymą. Nei vienas neturi šalinis kas link piniginių dalykų. Kiekvienas gali gauti gydytojas pagalbą ir mokėti kas savaitę arba mėnesį, taip kaip jis gali. Gydytojas mokeskis yra tokia maža, todėl, kad jis turi didelę praktiką, nei vienas sergantis neturi abejoti atklyti į jį.

Eikite pas jį ir pasveikite. Pasikalbėjimas ir patarimas dykai.

GRISWOLD MEDICAL OFFICE

GRISWOLD MEDICAL OFFICE, 544 Woodward Ave., Detroit, Mich.
Netoli Congress St., vienas blokas į pietus nuo City Hall
Ofiso val. nuo 9 r. iki 8 v. kasdien. Nedėlioje nuo 10 r. iki 1 v. p. p.

Litai! Litai! Lituzėliai! ir tt.
Tik per litą, tik už litą,
Tik del lito—šitą, kitą—
Gausi visur, visaip, viską
Ir žemišką ir... dangišką!...
Litai! Litai! Lituzėliai!
Pin-pin-pin-pingūžėliai
Litai! Litai! Lituziukai!
Tie velniukai—rupuziukai!
Pranės brolis.

Moteris silpna, svaigstanti, silpnėjanti

Surado palengvinimą vartojant Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. Visuomet rekomenduoja jas.

Bridgeport, Connecticut. — "Aš visai buvau nusilpnėjusi, didelį galvos skaudėjimą, svaigulys, jautimas nusilpnėjimo ir kiti nemalohumai kuriuos moterys turi. Aš vartoju Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound pirmiau mano vyras sako, kad aš vartojau ir vėl. Aš dabar vartoju Lydia E. Pinkham's Kraujo Gyduoles. Kopenų Piles ir šešis bakselius Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Tabletus. Aš dabar jaučiu labai gerai ir aš vartosiu jas dar tula laiką. Aš pasakiau savo pusseserei apie tas gyduoles ir ji nori jas vartoti. Aš visuomet rekomenduoju jas". — Mrs. Henry C. Smith, R. F. D. No. 3, Box 6, Bridgeport, Conn.

Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound yra puiki gyduolė nuo tokių ligų. Ji prašalina tu ligų priežastis. Mrs. Smith's patyrimas vienas iš daugelio.

Visoje šalyje vartotojai Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, gauta daugiausia kaip 121,000 atsakymų, ir 98 nuomonių raportavo, kad jiems pagelbėjo vartojant jas. Pardavimui pas aptiekorius visur.

AKINIŲ PRITAISYMO MENO 20 metų prityrimo

Ar jums skauda galvą?
Ar jūsų akys ašaroja?
Ar yra uždegtos?
Dėgina ar niežti?
Ar skaitant akys greit pavargsta?
Ar kvailsta galva?
Ar matote kaip ir plunkančius taškus
Ar atmintis po truputį mažėja?
Ar akys opios šviesai?
Ar jaučiate kump ir smiltis akyse?
Ar yra baltas dėmė ant vokų?
Ar turite kataraktą?
Ar turi žvaizdas akis?

John J. Smetona

AKINIŲ SPECIALISTAS

1801 S. Ashland Ave.,
Kampas 18 gatvės

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

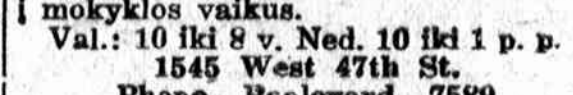
Ant trečio aukšto virš Platto aptiekos, tarabarai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neįpram ligonių

DR. VAITUSH, O. D.

Lietuviai Akis Specialistas

Palengvins akių įtempimą, kuris esti, priešastimi galvos skaudėjimo, svaigimo akių aptemimo nervotumo skaudamą akių karštį, atitaiso kreivas akis, nuima kataraktą, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirenka teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra parodančia mažiausias klaidas. Specialie atyda atkreipiamas į mokyklos vaikus.
Val.: 10 ir 8 v. Ned. 10 iki 1 p. p.
1545 West 47th St.
Phone Boulevard 7689

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

1545 West 47th St.
Netoli Ashland Ave.

Jūsų buvęs senas Prietelis Patarėjas

Phone Boulevard 6369

FOTOGRAFAS
P. CONRAD
3130 So. Halsted St.
Patyrimas mano įgytas per 15 metų. Visus darbus atlieku kuo geriausiai.

3130 So. Halsted St.

3130 So. Halsted St.

3130 So. Halsted St.

3130 So. Halsted St.

31